

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ

1:1 Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων, **2** καθὼς παρέδωκαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου, **3** ἔδοξε καὶ μοι παρηκολουθηκῶτι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς καθεξῆς σοι γράψαι, κράτιστε Θεόφιλε, **4** ἵνα ἐπιγνώῃς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν.

5 Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρώδου βασιλέως τῆς Ἰουδαίας ἱερεὺς τις ὀνόματι Ζαχαρίας ἐξ ἡμερίας Ἀβιά, Ἦ καὶ γυνὴ ἁὐτῷ ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρῶν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ. **6** ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφοτέροι ἔναντιον τοῦ θεοῦ, πορευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασιν τοῦ κυρίου ἀμεμπτοι. **7** καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον, καθότι ἦν ἡ Ἐλισάβετ ἄστειρα, καὶ ἀμφοτέροι προβεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν.

8 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἡμερίας αὐτοῦ ἔναντι τοῦ θεοῦ **9** κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας ἔλαχε τοῦ θυμιᾶσαι εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ κυρίου, **10** καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἦν τοῦ λαοῦ προσευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος. **11** ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος κυρίου ἐστῶς ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος. **12** καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας ἰδὼν, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν. **13** εἶπεν δὲ πρὸς αὐτόν ὁ ἄγγελος· Μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία, διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνὴ σου Ἐλισάβετ γεννήσει υἷόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην. **14** καὶ ἔσται χαρὰ σοι καὶ ἀγαλλίασις, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ Ἦ γενέσει αὐτοῦ χαρήσονται. **15** ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον Ἦ τοῦ κυρίου, καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πῖη, καὶ πνεύματος ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ, **16** καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν. **17** καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἡλίου, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἐτοιμάσαι κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον.

1:5 Ἡρώδου WH Treg NIV] + τοῦ RP • καὶ WH Treg NIV] + ἡ RP • αὐτῷ WH Treg NIV] αὐτοῦ RP **6** ἐναντίον WH Treg NIV] ἐνώπιον RP **7** ἦν ἡ Ἐλισάβετ WH Treg NIV] ἡ Ἐλισάβετ ἦν RP **14** γενέσει WH Treg NIV] γεννήσει RP **15** τοῦ Treg NIV RP] – WH

18 καὶ εἶπεν Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον· Κατὰ τί γνώσομαι τοῦτο; ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης καὶ ἡ γυνὴ μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. **19** καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ· Ἐγὼ εἰμι Γαβριήλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρὸς σέ καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα· **20** καὶ ἰδοὺ ἔσῃ σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται ταῦτα, ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἴτινες πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν.

21 Καὶ ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν Ζαχαρίαν, καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν ἔν τῷ ναῷ αὐτόν· **22** ἐξεληθὼν δὲ οὐκ ἔδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς, καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι ὀπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς, καὶ διέμενεν κωφός. **23** καὶ ἐγένετο ὡς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

24 Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ἑλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα **25** ὅτι Οὕτως μοι ἔπεποιήκεν κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπείδεν ἔμφελεῖν ὄνειδος μου ἐν ἀνθρώποις.

26 Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριήλ ἀπὸ τοῦ θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας ἣ ὄνομα Ναζαρέθ **27** πρὸς παρθένον ἑμνηστευμένην ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ ἐξ οἴκου Δαυὶδ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου Μαριάμ. **28** καὶ ἔεισελθὼν πρὸς αὐτὴν εἶπεν· Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὁ κύριος μετὰ σοῦ. **29** ἡ δὲ ἐπὶ τῷ λόγῳ διεταράχθη· καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἶη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος. **30** καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ· Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ, εὖρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ θεῷ· **31** καὶ ἰδοὺ συλλήμψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἴόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. **32** οὗτος ἔσται μέγας καὶ υἱὸς Ὑψίστου κληθήσεται, καὶ δώσει αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς τὸν θρόνον Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, **33** καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος. **34** εἶπεν δὲ Μαριάμ πρὸς τὸν ἄγγελον· Πῶς ἔσται τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω; **35** καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ· Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις Ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ

1:21 ἐν τῷ ναῷ αὐτόν WH NIV | αὐτόν ἐν τῷ ναῷ Treg RP 22 ἐδύνατο WH Treg NIV | ἡδύνατο RP 25 πεποιήκεν WH Treg NIV | + ὁ RP • ἀμφελεῖν WH Treg NIV | + τὸ RP 26 ἀπὸ WH Treg NIV | ὑπὸ RP 27 ἐμνηστευμένην WH Treg NIV | μεμνηστευμένην RP 28 εἰσελθὼν WH NA | + ὁ ἄγγελος Treg NIV RP • σοῦ WH NIV | + εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν Treg RP 29 ἐπὶ τῷ λόγῳ διεταράχθη WH Treg NIV | ἰδοῦσα διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ RP

γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται, υἱὸς θεοῦ· **36** καὶ ἰδοὺ Ἐλισάβετ ἡ ἑσσυγενὶς σου καὶ αὐτὴ ἑσσειείληφεν υἱὸν ἐν γήρει αὐτῆς, καὶ οὗτος μὴν ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένη στείρα· **37** ὅτι οὐκ ἀδυνατήσεται παρὰ τοῦ θεοῦ πᾶν ῥῆμα. **38** εἶπεν δὲ Μαριάμ· Ἰδοὺ ἡ δούλη κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος.

39 Ἀναστᾶσα δὲ Μαριάμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐπορεύθη εἰς τὴν ὄρεινὴν μετὰ σπουδῆς εἰς πόλιν Ἰούδα, **40** καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου καὶ ἡσπάσατο τὴν Ἐλισάβετ. **41** καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας ἡ Ἐλισάβετ, ἐσκήρτησεν τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς, καὶ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ, **42** καὶ ἀνεφώνησεν ἑκραυγῇ μεγάλη καὶ εἶπεν· Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. **43** καὶ πόθεν μοι τοῦτο ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ κυρίου μου πρὸς ἐμέ; **44** ἰδοὺ γὰρ ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὠτά μου, ἐσκήρτησεν ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου. **45** καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ κυρίου.

46 Καὶ εἶπεν Μαριάμ· Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν κύριον, **47** καὶ ἡγαλλίασεν τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου· **48** ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπεινῶσιν τῆς δούλης αὐτοῦ, ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσίν με πᾶσαι αἱ γενεαί· **49** ὅτι ἐποίησέν μοι ἑμεγάλα ὁ δυνατός, καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, **50** καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς καὶ γενεὰς τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. **51** Ἐποίησεν κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ, διεσκόρπισεν ὑπερφάνους διανοία καρδίας αὐτῶν· **52** καθεῖλεν δυνάστας ἀπὸ θρόνων καὶ ὕψωσεν ταπεινοὺς, **53** πεινῶντας ἐπέπλησεν ἀγαθῶν καὶ πλουτοῦντας ἐξάπεστειλεν κενούς. **54** ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέους, **55** καθὼς ἐλάλησεν πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, τῷ Ἀβραάμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα. **56** Ἐμεινεν δὲ Μαριάμ σὺν αὐτῇ ὡς μῆνας τρεῖς, καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

57 Τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ ἐγέννησεν υἱόν. **58** καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς ὅτι ἐμεγάλυνεν κύριος

1:36 συγγενὶς WH NIV] συγγενῆς Treg RP • συνείληφεν WH Treg NIV] συνείληφουῖα RP 37 τοῦ θεοῦ WH Treg NIV] τῷ θεῷ RP 41 τὸν ... Μαρίας ἡ Ἐλισάβετ WH Treg NIV] ἡ Ἐλισάβετ τὸν ... Μαρίας RP 42 κραυγῇ WH Treg NIV] φωνῇ RP 43 ἐμέ WH NIV] μέ Treg RP 44 ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος WH Treg NIV] τὸ βρέφος ἐν ἀγαλλιάσει RP 49 μεγάλα WH Treg NIV] μεγαλεῖα RP 50 καὶ γενεὰς WH Treg NIV] γενεῶν RP 56 ὡς WH Treg NIV] ὡσεὶ RP

τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ' αὐτῆς, καὶ συνέχαιρον αὐτῇ. **59** Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἦλθον περιτεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ *Ζαχαρίας*. **60** καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν· Οὐχί, ἀλλὰ κληθήσεται Ἰωάννης. **61** καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὴν ὅτι Οὐδεὶς ἐστὶν ἐκ τῆς συγγενείας σου ὃς καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ. **62** ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτό. **63** καὶ αἰτήσας πινακίδιον ἔγραψεν λέγων· Ἰωάννης ἐστὶν ὄνομα αὐτοῦ. καὶ ἐθαύμασαν πάντες. **64** ἀνεψόχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παραχρῆμα καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν θεόν. **65** καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος τοὺς περιοικοῦντας αὐτούς, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὄρεινῃ τῆς Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, **66** καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντες· Τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται; καὶ γὰρ χεὶρ κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ.

67 Καὶ *Ζαχαρίας* ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου καὶ ἐπροφήτευσεν λέγων· **68** Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ, **69** καὶ ἠγειρεν κέρασ σωτηρίας ἡμῖν ἐν οἴκῳ Δαυὶδ παιδὸς αὐτοῦ, **70** καθὼς ἐλάλησεν διὰ στόματος τῶν ἁγίων ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ, **71** σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς, **72** ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ, **73** ὄρκον ὃν ὤμοσεν πρὸς Ἀβραάμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι ἡμῖν **74** ἀφόβως ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ῥυσθέντας λατρεύειν αὐτῷ **75** ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ ἡμῶν. **76** καὶ σὺ δέ, παιδίον, προφήτης Ὑψίστου κληθήσῃ, προπορεύσῃ γὰρ ἐνώπιον κυρίου ἐτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ, **77** τοῦ δοῦναι γινῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν, **78** διὰ σπλάγχνα ἐλέους θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπισκέπεται ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους, **79** ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, τοῦ κατευθῆναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

1:59 *ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ* WH Treg NIV] ὀγδόῃ ἡμέρᾳ RP **61** *ἐκ τῆς συγγενείας* WH Treg NIV] ἐν τῇ συγγενείᾳ RP **62** *αὐτό* WH Treg NIV] αὐτόν RP **63** *ἐστὶν* WH Treg NIV] + τὸ RP **66** *γὰρ* WH Treg NIV] – RP **67** *ἐπροφήτευσεν* WH Treg NIV] προεφήτευσεν RP **69** *ἐν* WH Treg NIV] + τῷ RP • *Δαυὶδ* WH Treg NIV] + τοῦ RP **70** *ἁγίων* WH Treg NIV] + τῶν RP **74** *ἐχθρῶν* WH Treg NIV] τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν RP **75** *πάσαις ταῖς ἡμέραις* WH Treg NIV] πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς RP **76** *δέ* WH Treg NIV] – RP • *ἐνώπιον* WH NIV] πρὸ προσώπου Treg RP **78** *ἐπισκέπεται* WH NIV] ἐπεσκέψατο Treg RP

80 Τὸ δὲ παιδίον ἠΰξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι, καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

2:1 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις ἐξῆλθεν δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην· **2** (Ἦ αὕτη ἀπογραφή πρώτη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου·) **3** καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν. **4** Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐκ πόλεως Ναζαρεθ εἰς τὴν Ἰουδαίαν εἰς πόλιν Δαυὶδ ἣτις καλεῖται Βηθλέεμ, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαυὶδ, **5** ἀπογράψασθαι σὺν Μαριάμ τῇ ἑμνηστευμένῃ αὐτῷ, οὕση ἐγκύω. **6** ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν, **7** καὶ ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἑν φάτνῃ, διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.

8 Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτῶν. **9** Ἦ καὶ ἄγγελος κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς καὶ δόξα κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς, καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν· **10** καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος· Μὴ φοβεῖσθε, ἰδοὺ γὰρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην ἣτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ, **11** ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτὴρ ὃς ἔστιν χριστὸς κύριος ἐν πόλει Δαυὶδ· **12** καὶ τοῦτο ὑμῖν Ἦ τὸ σημεῖον, εὐρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον Ἦ καὶ κείμενον ἐν φάτνῃ. **13** καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς Ἦ οὐρανοῦ αἰνούντων τὸν θεὸν καὶ λεγόντων· **14** Δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ ἐν ἀνθρώποις Ἦ εὐδοκίας.

15 Καὶ ἐγένετο ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, Ἦ οἱ ποιμένες Ἦ ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους· Διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλέεμ καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονὸς ὃ ὁ κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν. **16** καὶ ἦλθαν σπεύσαντες καὶ ἀνεύραν τὴν τε Μαριάμ καὶ τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ· **17** ἰδόντες δὲ Ἦ ἐγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου. **18** καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν

2:2 αὕτη WH Treg NIV] + ἡ RP **3** ἑαυτοῦ WH Treg NIV] ἰδίαν RP **5** ἐμνηστευμένη αὐτῷ WH Treg NIV] μεμνηστευμένη αὐτῷ γυναικί RP **7** ἐν WH Treg NIV] + τῇ RP **9** καὶ WH NIV] + ἰδοὺ Treg RP **12** τὸ Treg NIV RP] – WH • καὶ WH Treg NIV] – RP **13** οὐρανοῦ WH NIV RP] οὐρανοῦ Treg **14** εὐδοκίας WH Treg NIV] εὐδοκία RP **15** οἱ WH NIV] καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ Treg RP • ἐλάλουν WH NIV] εἶπον Treg RP **17** ἐγνώρισαν WH Treg NIV] διεγνώρισαν RP

λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς, **19** ἡ δὲ Ἐμαρία πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα συμβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. **20** καὶ ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς.

21 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτῶ τοῦ περιτεμεῖν αὐτόν, καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλλημφθῆναι αὐτόν ἐν τῇ κοιλίᾳ.

22 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον Μωυσέως, ἀνήγαγον αὐτόν εἰς Ἱεροσόλυμα παραστῆσαι τῷ κυρίῳ, **23** καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ κυρίου ὅτι Πᾶν ἄρσεν διανοίγον μήτραν ἅγιον τῷ κυρίῳ κληθήσεται, **24** καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν τῷ νόμῳ κυρίου, ζεῦγος τρυγόνων ἢ δύο νοσσοῦς περιστερῶν.

25 Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος ἦν ἐν Ἱερουσαλήμ ὃ ὄνομα Συμεὼν, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβής, προσδεχόμενος παράκλησιν τοῦ Ἰσραήλ, καὶ πνεῦμα ἦν ἅγιον ἐπ' αὐτόν. **26** καὶ ἦν αὐτῷ κεχρηματισμένον ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν ἢ ἂν ἴδῃ τὸν χριστὸν κυρίου. **27** καὶ ἦλθεν ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν τοῦ ποιῆσαι αὐτούς κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ αὐτοῦ **28** καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ἄγκάλας καὶ εὐλόγησεν τὸν θεὸν καὶ εἶπεν· **29** Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ· **30** ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου **31** ὃ ἠτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν, **32** φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ.

33 καὶ ἦν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ. **34** καὶ εὐλόγησεν αὐτούς Συμεὼν καὶ εἶπεν πρὸς Μαριάμ τὴν μητέρα αὐτοῦ· Ἴδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραήλ καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον, **35** καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία, ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί.

2:19 **Μαρία** WH Treg] **Μαριάμ** NIV RP **24 τῷ** WH Treg NIV] – RP
25 ἄνθρωπος ἦν WH Treg NIV] ἦν ἄνθρωπος RP **26 ἢ ἂν** WH NIV] ἂν Treg; ἢ RP
28 ἀγκάλας WH NIV] + αὐτοῦ Treg RP **33 ὁ πατὴρ αὐτοῦ** WH Treg NIV]
 Ἰωσήφ RP • **μήτηρ** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP **35 δὲ** Treg NIV RP] – WH

36 Καὶ ἦν Ἄννα προφῆτις, θυγάτηρ Φανουήλ, ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ (αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα ἄνδρὸς ἔτη) ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενίας αὐτῆς, **37** καὶ αὕτη χήρα ἕως ἐτῶν ὀγδοήκοντα τεσσάρων,) ἢ οὐκ ἀφίστατο τοῦ ἱεροῦ νηστεύσασα καὶ δεήσασιν λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν. **38** καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστάσα ἀνωμολογεῖτο τῷ θεῷ καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσιν τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν Ἰερουσαλήμ.

39 Καὶ ὡς ἐτέλεσαν πάντα τὰ κατὰ τὸν νόμον κυρίου, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς πόλιν ἑαυτῶν Ναζαρέθ. **40** Τὸ δὲ παιδίον ἠὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πληρούμενον σοφία, καὶ χάρις θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό.

41 Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἰερουσαλήμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα. **42** καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβαινόντων αὐτῶν κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς **43** καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἰερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἔγνωσαν οἱ γονεῖς αὐτοῦ. **44** νομίσαντες δὲ αὐτὸν εἶναι ἐν τῇ συνοδίᾳ ἦλθον ἡμέρας ὁδὸν καὶ ἀνεζήτησαν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενεῦσιν καὶ τοῖς γνωστοῖς, **45** καὶ μὴ εὐρόντες ἐπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλήμ ἀναζητοῦντες αὐτόν. **46** καὶ ἐγένετο μετὰ ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἀκούοντα αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς. **47** ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ. **48** καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ· Τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ ὁ πατήρ σου καὶ ἐγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε. **49** καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ᾔδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρὸς μου δεῖ εἶναι με; **50** καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς. **51** καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν καὶ

2:36 **μετὰ ἀνδρὸς ἔτη** WH Treg NIV] ἔτη μετὰ ἀνδρὸς RP **37 ἕως** WH Treg NIV] ὡς RP • **ἀφίστατο** WH Treg NIV] + ἀπὸ RP **38 καὶ** WH Treg NIV] + αὕτη RP • **θεῷ** WH Treg NIV] κυρίῳ RP • **λύτρωσιν** WH Treg NIV] + ἐν RP **39 πάντα** WH Treg NIV] ἅπαντα RP • **ἐπέστρεψαν** WH Treg NIV] ὑπέστρεψαν RP • **εἰς** WH Treg NIV] + τὴν RP **40 πληρούμενον σοφία** WH Treg NIV] πνεύματι πληρούμενον σοφίας RP **42 ἀναβαινόντων** WH Treg NIV] ἀναβάντων RP • **αὐτῶν** WH NIV] + εἰς Ἰεροσόλυμα Treg RP **43 ἔγνωσαν οἱ γονεῖς** WH Treg NIV] ἔγνω Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ RP **44 εἶναι ἐν τῇ συνοδίᾳ** WH Treg NIV] ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι RP • **καὶ** WH Treg NIV] + ἐν RP **45 εὐρόντες** WH Treg NIV] + αὐτόν RP • **ἀναζητοῦντες** WH Treg NIV] ζητοῦντες RP **48 εἶπεν πρὸς ... αὐτοῦ** WH Treg NIV] πρὸς ... αὐτοῦ εἶπεν RP • **ἐζητοῦμέν** Treg NIV RP] ζητοῦμέν WH

ἦλθεν εἰς Ναζαρέθ, καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ἡ ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

52 Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτεν ἑ σοφία καὶ ἡλικία ἑ καὶ χάριτι παρὰ θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

3:1 Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετραρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετραρχοῦντος τῆς Ἰτουραίας καὶ Τραχωνίτιδος χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆς τετραρχοῦντος, **2** ἐπὶ ἀρχιερέως Ἄννα καὶ Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν Ζαχαρίου υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ. **3** καὶ ἦλθεν εἰς ἡ πᾶσαν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεισιν ἁμαρτιῶν, **4** ὡς γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων Ἡσαΐου τοῦ ἡ προφήτου· Φωνῆ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. **5** πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται, καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς ἡ εὐθείαν καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας· **6** καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ.

7 Ἐλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπὸ αὐτοῦ· Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; **8** ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας· καὶ μὴ ἀρξῆσθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ, λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. **9** ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.

10 Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι λέγοντες· Τί οὖν ἡ ποιήσωμεν; **11** ἀποκριθεὶς δὲ ἡ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὁ ἔχων δύο χιτῶνας μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι, καὶ ὁ ἔχων βρώματα ὁμοίως ποιεῖτω. **12** ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι βαπτισθῆναι καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, τί ἡ ποιήσωμεν; **13** ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε. **14** ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν

2:51 ταῦτα Treg RP] – WH NIV **52** σοφία καὶ ἡλικία NIV RP] τῇ σοφία καὶ ἡλικία WH; ἡλικία καὶ σοφία Treg; ἐν τῇ σοφία καὶ ἡλικία NA **3:3** πᾶσαν WH Treg] + τὴν NIV RP **4** προφήτου WH Treg NIV] + λέγοντος RP **5** εὐθείαν NIV RP] εὐθείας WH Treg **10** ποιήσωμεν WH Treg NIV] ποιήσομεν RP **11** ἔλεγεν WH Treg NIV] λέγει RP **12** ποιήσωμεν WH Treg NIV] ποιήσομεν RP

καὶ στρατευόμενοι λέγοντες· ῥτί ποιήσωμεν καὶ ἡμεῖς; καὶ εἶπεν ῥαυτοῖς· Μηδένα διασεισητε μηδὲ συκοφαντήσητε, καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς ὀψωνίοις ὑμῶν.

15 Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ καὶ διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου, μήποτε αὐτὸς εἶη ὁ χριστός, **16** ἀπεκρίνατο ῥ λέγων πᾶσιν ὁ Ἰωάννης· ῥ Εγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς· ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἰκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἀγίῳ καὶ πυρὶ· **17** οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ῥ διακαθᾶραι τὴν ἄλωνα αὐτοῦ καὶ ῥ συναγαγεῖν τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.

18 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν· **19** ὁ δὲ Ἑρῳδῆς ὁ τετραάρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἑρῳδιάδος τῆς γυναικὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν πονηρῶν ὁ Ἑρῳδῆς, **20** προσέθηκεν καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσιν, ῥ καὶ κατέκλεισεν τὸν Ἰωάννην ῥ ἐν φυλακῇ.

21 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαόν καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου ἀνεψχθῆναι τὸν οὐρανόν **22** καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῶ εἶδει ῥ ὡς περιστερὰν ἐπ' αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ ῥ γενέσθαι· Σὺ εἶ ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα.

23 Καὶ αὐτὸς ῥ ἦν Ἰησοῦς ῥ ἀρχόμενος ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα, ὧν υἱός, ὡς ἐνομίζετο, Ἰωσήφ τοῦ Ἡλὶ **24** τοῦ Μαθθαί τοῦ Λευὶ τοῦ Μελχὶ τοῦ Ἰανναὶ τοῦ Ἰωσήφ **25** τοῦ Ματταθίου τοῦ Ἀμῶς τοῦ Ναοῦμ τοῦ Ἐσλὶ τοῦ Ναγγαὶ **26** τοῦ Μάαθ τοῦ Ματταθίου τοῦ Σεμεῖν τοῦ ῥ Ἰωσήφ τοῦ Ἰωδᾶ **27** τοῦ Ἰωανὰν τοῦ ῥ Ἡσᾶ τοῦ Ζοροβαβέλ τοῦ Σαλαθιήλ τοῦ Νηρὶ **28** τοῦ Μελχὶ τοῦ Ἀδδὶ τοῦ Κωσᾶμ τοῦ Ἐλμαδάμ τοῦ Ἡρ **29** τοῦ ῥ Ἰησοῦ τοῦ Ἐλιέζερ τοῦ Ἰωρὶμ τοῦ Μαθθαί τοῦ Λευὶ **30** τοῦ Συμεὼν τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰωσήφ τοῦ Ἰωνάμ τοῦ Ἐλιακίμ **31** τοῦ Μελεᾶ τοῦ Μεννᾶ τοῦ Ματταθᾶ τοῦ Ναθαμ τοῦ Δαυὶδ **32** τοῦ

3:14 ῥτί ποιήσωμεν καὶ ἡμεῖς WH Treg NIV] Καὶ ἡμεῖς τί ποιήσωμεν RP • αὐτοῖς WH Treg NIV] πρὸς αὐτούς RP **16** ῥ λέγων πᾶσιν ὁ Ἰωάννης WH NIV] ὁ Ἰωάννης ἅπασιν λέγων Treg RP **17** διακαθᾶραι WH NIV] διακαθαριεῖ Treg; καὶ διακαθαριεῖ RP • συναγαγεῖν WH NIV] συναξεῖ Treg RP **20** καὶ Treg NIV RP] – WH • ἐν WH Treg NIV] + τῇ RP **22** ὡς WH Treg NIV] ὡσεὶ RP • γενέσθαι WH Treg NIV] + λέγουσαν RP **23** ἦν WH Treg NIV] + ὁ RP • ἀρχόμενος ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα WH Treg NIV] ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος RP • υἱός ὡς ἐνομίζετο WH Treg NIV] ὡς ἐνομίζετο υἱός RP **26** Ἰωσήφ WH Treg NIV] Ἰωσήφ RP **29** Ἰησοῦ WH Treg NIV] Ἰωσή RP

Ἰεσσαὶ τοῦ Ἰωβήλ τοῦ Βόος τοῦ Ἰσαλά τοῦ Ναασσών 33 τοῦ Ἀμιναδάβ τοῦ Ἀδμὶν τοῦ Ἀρνὶ τοῦ Ἐσρώμ τοῦ Φαρῆς τοῦ Ἰούδα 34 τοῦ Ἰακώβ τοῦ Ἰσαὰκ τοῦ Ἀβραάμ τοῦ Θάρα τοῦ Ναχώρ 35 τοῦ Σερούχ τοῦ Ῥαγαὺ τοῦ Φάλεκ τοῦ Ἐβερ τοῦ Σαλά 36 τοῦ Καϊνὰμ τοῦ Ἀρφαξὰδ τοῦ Σῆμ τοῦ Νῶε τοῦ Λάμεχ 37 τοῦ Μαθουσαλά τοῦ Ἐνώχ τοῦ Ἰάρετ τοῦ Μαλελεήλ τοῦ Καϊνὰμ 38 τοῦ Ἐνῶς τοῦ Σῆθ τοῦ Ἀδάμ τοῦ θεοῦ.

4:1 Ἰησοῦς δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου ὑπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἤγετο ἐν τῷ πνεύματι ἐν τῇ ἐρήμῳ 2 ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ διαβόλου. καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ συντελεσθεισῶν αὐτῶν ἐπέινασεν. 3 εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ διάβολος· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπέ τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται ἄρτος. 4 καὶ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Γέγραπται ὅτι Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζῆσεται ὁ ἄνθρωπος.

5 Καὶ ἀναγαγὼν αὐτὸν ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης ἐν στιγμῇ χρόνου· 6 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος· Σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται καὶ ἢ ἂν θέλω δίδωμι αὐτήν· 7 σὺ οὖν ἐὰν προσκυνήσῃς ἐνώπιον ἐμοῦ, ἔσται σοῦ πᾶσα. 8 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Γέγραπται· Κύριον τὸν θεὸν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις.

9 Ἦγαγεν δὲ αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ ἔστησεν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω· 10 γέγραπται γάρ ὅτι Τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε, 11 καὶ ὅτι Ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα

3:32 Σαλά WH NA | Σαλμών Treg NIV RP 33 Ἀμιναδάβ τοῦ Ἀδμὶν τοῦ Ἀρνὶ Holmes NA | Ἀδμὶν τοῦ Ἀρνὶ WH; Ἀμιναδάβ τοῦ Ἀράμ Treg NIV RP 4:1 πλήρης πνεύματος ἁγίου WH Treg NIV | πνεύματος ἁγίου πλήρης RP • ἐν τῇ ἐρήμῳ WH Treg NIV | εἰς τὴν ἐρήμον RP 2 αὐτῶν WH Treg NIV | + ὕστερον RP 3 εἶπεν δὲ WH Treg NIV | Καὶ εἶπεν RP 4 πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς WH NIV Treg | Ἰησοῦς πρὸς αὐτὸν λέγων RP • ὁ WH Treg NIV | - RP • ἄνθρωπος WH NIV | + ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι θεοῦ Treg RP 5 αὐτὸν WH Treg NA | + ὁ διάβολος εἰς ὅρος ὑψηλὸν NIV RP 6 ἂν WH Treg | ἐὰν NIV RP 8 ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ WH NIV | αὐτῷ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς Treg; αὐτῷ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς Ὑπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ RP • Κύριον τὸν θεὸν σου προσκυνήσεις WH Treg NIV | Προσκυνήσεις κύριον τὸν θεὸν σου RP 9 Ἦγαγεν δὲ WH Treg NIV | Καὶ ἤγαγεν RP • ἔστησεν WH NIV | + αὐτὸν Treg RP 11 ὅτι WH Treg NIV | - RP

σου. **12** και ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Εἴρηται· Οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου. **13** και συντελέσας πάντα πειρασμὸν ὁ διάβολος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ.

14 Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν. καὶ φήμη ἐξῆλθεν καθ' ὅλης τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ. **15** και αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων.

16 Καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρά, οὗ ἦν τεθραμμένος, και εἰσῆλθεν κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγὴν, και ἀνέστη ἀναγνῶναι. **17** και ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον τοῦ προφήτου Ἡσαΐου και ἀναπτύξας τὸ βιβλίον εὔρεν τὸν τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον· **18** Πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ εἵνεκεν ἔχρισέν με εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς, ἀπέσταλκέν με κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν και τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστείλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει, **19** κηρύξαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτόν. **20** και πτύξας τὸ βιβλίον ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ ἐκάθισεν· και πάντων οἱ ὀφθαλμοὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ. **21** ἤρξατο δὲ λέγειν πρὸς αὐτοὺς ὅτι Σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσίν ὑμῶν. **22** και πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ και ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, και ἔλεγον· Οὐχὶ υἱὸς ἐστὶν Ἰωσήφ οὗτος; **23** και εἶπεν πρὸς αὐτούς· Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτόν· ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα εἰς τὴν Καφαρναοὺμ ποίησον και ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου. **24** εἶπεν δὲ Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστὶν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. **25** ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν, πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡλίου ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία και μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, **26** και πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἡλίας εἰ μὴ εἰς Σάρεπτα τῆς Σιδωνίας πρὸς γυναῖκα χήραν. **27** και πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἐλισαίου τοῦ προφήτου, και οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη, εἰ μὴ Ναϊμὰν ὁ Σύρος. **28** και ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντες

4:16 εἰς WH Treg NIV] + τὴν RP **17** τοῦ προφήτου Ἡσαΐου WH Treg NIV] Ἡσαΐου τοῦ προφήτου RP • ἀναπτύξας NIV RP] ἀνοίξας WH Treg **18** με WH Treg NIV] + ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν RP **20** οἱ ὀφθαλμοὶ ἐν τῇ συναγωγῇ WH Treg NIV] ἐν τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ RP **22** Οὐχὶ υἱὸς ἐστὶν Ἰωσήφ οὗτος WH NIV] Οὐχὶ οὗτος ἐστὶν ὁ υἱὸς Ἰωσήφ Treg; Οὐχ οὗτος ἐστὶν ὁ υἱὸς Ἰωσήφ RP **23** εἰς τὴν Καφαρναοὺμ WH NIV] εἰς Καφαρναοὺμ Treg; ἐν τῇ Καπερναοὺμ RP **25** ἐπὶ NIV RP] - WH Treg **26** Σιδωνίας WH Treg NIV] Σιδῶνος RP **27** ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ ... προφήτου WH Treg NIV] ἐπὶ ... προφήτου ἐν τῷ Ἰσραὴλ RP

ταῦτα, **29** καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως ὀφρύος τοῦ ὄρους ἐφ' οὗ ἡ πόλις ᾠκοδόμητο αὐτῶν, ὥστε ἠ κατακρημνίσαι αὐτόν· **30** αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο.

31 Καὶ κατήλθεν εἰς Καφαρναοὺμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασιν· **32** καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσία ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. **33** καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξεν φωνῇ μεγάλῃ· **34** Ἔα, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἤλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. **35** καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων· Φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἄπ' αὐτοῦ. καὶ ῥίψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ μηδὲν βλάψαν αὐτόν. **36** καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ συνελάουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες· Τίς ὁ λόγος οὗτος ὅτι ἐν ἐξουσία καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασιν, καὶ ἐξέρχονται; **37** καὶ ἐξεπορεύετο ἦχος περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς περιχώρου.

38 Ἀναστὰς δὲ ἄπὸ τῆς συναγωγῆς εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος. πενθερὰ δὲ τοῦ Σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ μεγάλῳ, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς. **39** καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω αὐτῆς ἐπετίμησεν τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν· παραχρῆμα δὲ ἀναστᾶσα διηκόνει αὐτοῖς.

40 Δύνοντος δὲ τοῦ ἡλίου ἄπαντες ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντας νόσοις ποικίλαις ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ ἐνὶ ἐκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιτιθεὶς ἐθεράπευεν αὐτούς. **41** ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν κραυγάζοντα καὶ λέγοντα ὅτι Σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἶα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ᾔδεισαν τὸν χριστὸν αὐτὸν εἶναι.

42 Γενομένης δὲ ἡμέρας ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον· καὶ οἱ ὄχλοι ἐπέζητουν αὐτόν, καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ, καὶ κατεῖχον αὐτόν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ' αὐτῶν. **43** ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὅτι Καὶ ταῖς ἐτέραις πόλεσιν εὐαγγελίσασθαι με δεῖ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἄπεστάλην. **44** καὶ ἦν κηρύσων εἰς τὰς συναγωγὰς τῆς Ἰουδαίας.

4:29 ᾠκοδόμητο αὐτῶν ὥστε WH Treg NIV | αὐτῶν ᾠκοδόμητο εἰς τὸ RP **34** Ἔα WH NIV | λέγων Ἔα Treg RP **35** ἀπ' WH Treg NIV | ἐξ RP • τὸ WH Treg NIV | – RP **38** ἀπὸ WH Treg NIV | ἐκ RP **40** ἄπαντες WH NIV | πάντες Treg RP • ἐπιτιθεὶς ἐθεράπευεν WH Treg NIV | ἐπιθεὶς ἐθεράπευσεν RP **41** κραυγάζοντα NIV | κρᾶζοντα WH Treg RP • εἶ WH Treg NIV | + ὁ χριστὸς RP **43** ἐπὶ WH Treg NIV | εἰς RP • ἀπεστάλην WH Treg NIV | ἀπεστάλμαι RP **44** εἰς τὰς συναγωγὰς WH Treg NIV | ἐν ταῖς συναγωγαῖς RP • Ἰουδαίας WH NIV | Γαλιλαίας Treg RP

5:1 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ ἄ καὶ ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ αὐτὸς ἦν ἐστὼς παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ, **2** καὶ εἶδεν ἄ δύο πλοῖα ἑστῶτα παρὰ τὴν λίμνην, οἱ δὲ ἀλιεῖς ἄπ' αὐτῶν ἀποβάαντες ἄ ἔπλυνον τὰ δίκτυα. **3** ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν Σίμωνος, ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον, ἄ καθίσας δὲ ἐκ τοῦ πλοίου ἐδίδασκεν ἄ τοὺς ὄχλους. **4** ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπεν πρὸς τὸν Σίμονα· Ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν. **5** καὶ ἀποκριθεὶς ἄ Σίμων ἄ εἶπεν· Ἐπιστάτα, δι' ἄ ὄλης νυκτὸς κοπιάσαντες οὐδὲν ἐλάβομεν, ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω ἄ τὰ δίκτυα ἄ. **6** καὶ τοῦτο ποιήσαντες συνέκλεισαν πλήθος ἰχθύων πολὺ, ἄ διερρήσσετο δὲ ἄ τὰ δίκτυα ἄ αὐτῶν. **7** καὶ κατένευσαν τοῖς ἄ μετόχοις ἐν τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ τοῦ ἐλθόντας συλλαβῆσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθον, καὶ ἔπλησαν ἀμφοτέρα τὰ πλοῖα ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά. **8** ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος προσέπεσεν τοῖς γόνασιν Ἰησοῦ λέγων· Ἐξέλθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἄμαρτωλὸς εἰμι, κύριε· **9** θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἄγρα τῶν ἰχθύων ἄ ὧν συνέλαβον, **10** ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην υἱοὺς Ζεβεδαίου, οἱ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμονι. καὶ εἶπεν πρὸς τὸν Σίμονα ἄ ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν. **11** καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν ἀφέντες ἄ πάντα ἠκολούθησαν αὐτῷ.

12 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πόλεων καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πλήρης λέπρας· ἄ καὶ ἰδὼν ἄ τὸν Ἰησοῦν πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον ἐδεήθη αὐτοῦ λέγων· Κύριε, ἐὰν θέλῃς δύνασαι με καθαρίσαι. **13** καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἦψατο αὐτοῦ ἄ εἰπὼν· Ἐέλω, καθαρίσθητι· καὶ εὐθέως ἠ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ. **14** καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ μηδεὶν εἰπεῖν, ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε περι τῷ καθαρισμοῦ σου καθὼς προσέταξεν Μωϋσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. **15** διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ, καὶ συνήρχοντο

5:1 καὶ WH Treg NIV] τοῦ RP **2** **δύο πλοῖα** Treg NIV RP] πλοῖα δύο WH • **ἀπ' αὐτῶν ἀποβάαντες** WH Treg NIV] ἀποβάαντες ἀπ' αὐτῶν RP • **ἔπλυνον** WH Treg NIV] ἀπέπλυναν RP **3** **ἦν** WH Treg NIV] + τοῦ RP • **καθίσας δὲ ἐκ τοῦ πλοίου ἐδίδασκεν** WH NIV] καὶ καθίσας ἐδίδασκεν ἐκ τοῦ πλοίου Treg RP **5** **Σίμων** WH Treg NIV] ὁ Σίμων RP • **εἶπεν** WH NIV] + αὐτῷ Treg RP • **ὄλης** WH Treg NIV] + τῆς RP • **τὰ δίκτυα** WH Treg NIV] τὸ δίκτυον RP **6** **διερρήσσετο** WH Treg NIV] διερρήγγυτο RP • **τὰ δίκτυα** WH Treg NIV] τὸ δίκτυον RP **7** **μετόχοις** WH Treg NIV] + τοῖς RP **9** **ὧν** WH Treg NIV] ἧ RP **10** **ὁ** Treg NIV RP] – WH **11** **πάντα** WH Treg NIV] ἅπαντα RP **12** **καὶ ἰδὼν** Treg RP] ἰδὼν δὲ WH NIV **13** **εἰπὼν** RP] λέγων WH Treg NIV

ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν καὶ ἠθεραπεύεσθαι ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν· **16** αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ προσευχόμενος.

17 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἦν διδάσκων, καὶ ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι οἱ ἦσαν ἐλληλυθότες ἐκ πάσης κώμης τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ δύναμις κυρίου ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι ἑαυτόν. **18** καὶ ἰδοὺ ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς ἦν παραλελυμένος, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ ἑθεῖναι ἐνώπιον αὐτοῦ. **19** καὶ μὴ εὐρόντες ποίας εἰσενέγκωσιν αὐτὸν διὰ τὸν ὄχλον ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ. **20** καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν ἑῖπεν· Ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. **21** καὶ ἤρξαντο διαλογίζεσθαι οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι λέγοντες· Τίς ἐστὶν οὗτος ὃς λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται ἁμαρτίας ἀφεῖναι ἢ εἰ μὴ ὁ μόνος ὁ θεός; **22** ἐπιγνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς· Τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; **23** τί ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν· Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ εἰπεῖν· Ἐγειρε καὶ περιπάτει; **24** ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐξουσίαν ἔχει ἐπὶ τῆς γῆς ἀφίεναι ἁμαρτίας — εἶπεν τῷ παραλελυμένῳ· Σοὶ λέγω, ἔγειρε καὶ ἄρας τὸ κλινιδίόν σου πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου. **25** καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρας ἐφ' ὃ κατέκειτο, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δοξάζων τὸν θεόν. **26** καὶ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν, καὶ ἐπλήσθησαν φόβου λέγοντες ὅτι εἶδομεν παράδοξα σήμερον.

27 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθεν καὶ θεάσατο τελώνην ὀνόματι Λευὶν καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι. **28** καὶ καταλιπὼν ἑ πάντα ἀναστὰς ἠκολούθει αὐτῷ.

29 Καὶ ἐποίησεν δοχὴν μεγάλην Λευὶς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ· καὶ ἦν ὄχλος πολὺς τελωνῶν καὶ ἄλλων οἱ ἦσαν μετ' αὐτῶν κατακείμενοι. **30** καὶ ἐγόγγυζον οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ

5:15 **θεραπεύεσθαι** WH Treg NIV] + ὑπ' αὐτοῦ RP **17 αὐτόν** WH NIV] αὐτούς Treg RP **18 θεῖναι** Treg RP] + αὐτόν WH NIV **20 εἶπεν** WH Treg NIV] + αὐτῷ RP **21 ἁμαρτίας ἀφεῖναι** WH Treg NIV] ἀφεῖναι ἁμαρτίας RP **23 Ἐγειρε** WH Treg NIV] Ἐγειραι RP **24 ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐξουσίαν ἔχει** WH Treg NIV] ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου RP • **ἔγειρε** WH Treg NIV] ἔγειραι RP **28 πάντα** WH Treg NIV] ἅπαντα RP • **ἠκολούθει** WH Treg NIV] ἠκολούθησεν RP **29 πολὺς τελωνῶν** WH Treg NIV] τελωνῶν πολὺς RP **30 Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν** WH Treg NIV] γραμματεῖς αὐτῶν καὶ οἱ Φαρισαῖοι RP

λέγοντες· Διὰ τί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε; **31** καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτούς· Οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ υγιαίνοντες ἰατροῦ ἀλλὰ οἱ κακῶς ἔχοντες· **32** οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν.

33 Οἱ δὲ εἶπαν πρὸς αὐτόν· Ἐγὼ μαθηταὶ Ἰωάννου νηστεύουσιν πυκνὰ καὶ δεήσεις ποιοῦνται, ὁμοίως καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων, οἱ δὲ σοὶ ἐσθίουσιν καὶ πίνουσιν. **34** ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστὶν ποιῆσαι Ἐνηστεῦσαι; **35** ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι, καὶ ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. **36** ἔλεγεν δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτούς ὅτι Οὐδεὶς ἐπίβλημα ἄπο ἱματίου καινοῦ ἰσχύσει ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μήγε, καὶ τὸ καινὸν ἰσχύσει καὶ τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνήσει τὸ ἐπίβλημα τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ. **37** καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήξει ὁ οἶνος ὁ νέος τοὺς ἀσκοὺς, καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· **38** ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον. **39** καὶ οὐδεὶς πῖον παλαιὸν θέλει νέον· λέγει γάρ· Ὁ παλαιὸς χρηστός ἐστίν.

6:1 Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ διαπορεύεσθαι αὐτόν διὰ σπορίμων, καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ἤσθιον τοὺς στάχυας ψάχοντες ταῖς χερσίν. **2** τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων εἶπαν· Τί ποιεῖτε ὁ οὐκ ἔξεστιν τοῖς σάββασιν; **3** καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτούς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὁ ἐποίησεν Δαυὶδ ὅποτε ἐπεινάσεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες; **4** ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως λαβὼν ἔφαγεν καὶ ἔδωκεν

5:33 Οἱ WH NIV] Διὰ τί οἱ Treg RP **34** δὲ RP] + Ἰησοῦς WH Treg NIV • νηστεῦσαι WH Treg NIV] νηστεύειν RP **36** ἀπὸ WH Treg NIV] – RP • ἰσχύσει WH Treg NIV] – RP • ἰσχύσει WH Treg NIV] σχύσει RP • συμφωνήσει τὸ ἐπίβλημα WH Treg NIV] συμφωνεῖ RP **37** οἶνος ὁ νέος WH Treg NIV] νέος οἶνος RP **38** βλητέον WH NIV] + καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται Treg RP **39** καὶ Treg NIV RP] – WH • παλαιὸν WH Treg NIV] + εὐθέως RP • χρηστός WH Treg NA] χρηστότερός NIV RP **6:1** σαββάτῳ WH Treg NIV] + δευτεροπρώτῳ RP • διὰ WH Treg NIV] + τῶν RP • καὶ ἤσθιον τοὺς στάχυας WH Treg NIV] τοὺς στάχυας καὶ ἤσθιον RP **2** εἶπαν WH Treg NIV] + αὐτοῖς RP • ἔξεστιν WH Treg NIV] + ποιεῖν ἐν RP **3** ὅποτε RP] ὅτε WH Treg NIV • ὄντες NIV RP] – WH Treg **4** ὡς WH Treg RP NA] – NIV • λαβὼν WH Treg NIV] ἔλαβεν καὶ RP • ἔδωκεν WH Treg NIV] + καὶ RP

τοῖς μετ' αὐτοῦ, οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς; 5 καὶ ἔλεγεν ἑαυτοῖς· Κύριός ἐστιν ἑαυτοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου·.

6 Ἐγένετο δὲ ἐν ἐτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ διδάσκειν· καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐκεῖ· καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά· 7 ἑπαρητηροῦντο δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύει, ἵνα εὗρωσιν κατηγορεῖν αὐτοῦ. 8 αὐτὸς δὲ ἤδει τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν, εἶπεν δὲ τῷ ἀνδρὶ τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα· Ἐγειρε καὶ στήθι εἰς τὸ μέσον· καὶ ἀναστὰς ἕστη. 9 εἶπεν δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτοῦς· Ἐπερωτῶ ὑμᾶς, εἰ ἔξεστιν τῷ σαββάτῳ ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι, ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀπολέσαι; 10 καὶ περιβλεψάμενος πάντας αὐτοὺς εἶπεν αὐτῷ· Ἐκτείνον τὴν χεῖρά σου· ὁ δὲ ἐποίησεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ. 11 αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας, καὶ διελάλουν πρὸς ἀλλήλους τί ἂν ποιήσαιεν τῷ Ἰησοῦ.

12 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐξελθεῖν αὐτὸν εἰς τὸ ὄρος προσεῦξασθαι, καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ θεοῦ. 13 καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασεν, 14 Σίμωνα ὃν καὶ ὠνόμασεν Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην καὶ Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον 15 καὶ Μαθθαῖον καὶ Θωμᾶν καὶ Ἰάκωβον Ἀλφαίου καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον Ζηλωτὴν 16 καὶ Ἰούδαν Ἰακώβου καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώθ ὃς ἐγένετο προδότης.

6:5 αὐτοῖς WH NIV] + ὅτι Treg RP • τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου WH NIV] ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοῦ σαββάτου Treg RP 6 δὲ WH Treg NIV] + καὶ RP • ἄνθρωπος ἐκεῖ WH Treg NIV] ἐκεῖ ἄνθρωπος RP 7 παρητηροῦντο WH Treg NIV] Παρητήρουν RP • δὲ Treg RP] + αὐτὸν WH NIV • θεραπεύει WH Treg NIV] θεραπεύσει RP • κατηγορεῖν WH Treg NIV] κατηγορίαν RP 8 εἶπεν δὲ WH Treg NIV] καὶ εἶπεν RP • ἀνδρὶ WH Treg NIV] ἀνθρώπῳ RP • Ἐγειρε WH Treg NIV] Ἐγειραι RP • καὶ WH Treg NIV] Ὁ δὲ RP 9 δὲ WH Treg NIV] οὖν RP • Ἐπερωτῶ WH Treg NIV] Ἐπερωτήσω RP • εἰ WH Treg NIV] τί RP • τῷ σαββάτῳ WH Treg NIV] τοῖς σάββασιν RP • ἀπολέσαι WH Treg NIV] ἀποκτεῖναι RP 10 αὐτοῦ WH NIV] + ὡς ἡ ἄλλη Treg; + ὑγιῆς ὡς ἡ ἄλλη RP 12 ἐξελθεῖν αὐτὸν WH Treg NIV] ἐξήλθεν RP 14 καὶ WH Treg NIV] - RP • καὶ WH Treg NIV] - RP 15 καὶ WH Treg NIV] - RP • καὶ WH NIV] - Treg RP • Ἰακώβον WH Treg NIV] + τὸν τοῦ RP 16 καὶ WH Treg NIV] - RP • Ἰσκαριώθ WH Treg NIV] Ἰσκαριώτην RP • δς WH NIV] + καὶ Treg RP

17 Καὶ καταβάς μετ' αὐτῶν ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλος ἄλλος μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος, 18 οἱ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν· καὶ οἱ ἑνοχλούμενοι ἀπὸ πνευμάτων ἁκαθάρτων ἐθεραπεύοντο· 19 καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτουν ἄπεσθαι αὐτοῦ, ὅτι δύνამις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ ἴατο πάντας.

20 Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἔλεγεν· Μακάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 21 μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν, ὅτι χορτασθήσεσθε. μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, ὅτι γελάσετε.

22 Μακάριοί ἐστε ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς καὶ ὀνειδίσωσιν καὶ ἐκβάλωσιν τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· 23 χάρητε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε, ἰδοὺ γὰρ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ· κατὰ τὰ αὐτὰ γὰρ ἐποίουν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. 24 πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις, ὅτι ἀπέχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν. 25 οὐαὶ ὑμῖν, οἱ ἐμπεπλησμένοι νῦν, ὅτι πεινάσετε. οὐαὶ, οἱ γελῶντες νῦν, ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε.

26 Οὐαὶ ὅταν καλῶς ὑμᾶς εἴπωσιν πάντες οἱ ἄνθρωποι, κατὰ τὰ αὐτὰ γὰρ ἐποίουν τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν.

27 Ἀλλὰ ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς, 28 εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, προσεύχεσθε περὶ τῶν ἐπηρεάζόντων ὑμᾶς. 29 τῷ τύπτοντί σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα πάρεχε καὶ τὴν ἄλλην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἵροντός σου τὸ ἱμάτιον καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσης. 30 παντὶ αἰτοῦντί σε δίδου, καὶ ἀπὸ τοῦ αἵροντος τὰ σὰ μὴ ἀπαίτει. 31 καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως.

6:17 πολὺς WH NIV] – Treg RP 18 ἐνοχλούμενοι ἀπὸ WH Treg NIV] ὀχλούμενοι ὑπὸ RP • ἁκαθάρτων WH Treg NIV] + καὶ RP 19 ἐζήτουν WH Treg NIV] ἐζήτει RP 23 τὰ αὐτὰ WH Treg NIV] ταῦτα RP 25 νῦν WH Treg NIV] – RP • οὐαὶ WH Treg NIV] + ὑμῖν RP 26 καλῶς ὑμᾶς WH Treg RP] ὑμᾶς καλῶς NIV • πάντες WH Treg NIV] – RP • τὰ αὐτὰ WH Treg NIV] ταῦτα RP 28 ὑμᾶς WH Treg NIV] ὑμῖν RP • περὶ WH NIV] ὑπὲρ Treg RP 30 παντὶ WH NIV] + δὲ τῷ Treg RP 31 ἄνθρωποι WH NIV] + καὶ ὑμεῖς Treg RP

32 Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσιν. **33** Ἔαν ἀγαθοποιήτε τοὺς ἀγαθοποιούντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; Ἔκαι οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν. **34** καὶ ἐάν ἑδανίσητε παρ' ὧν ἐλπίζετε ἑλαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; Ἔκαι ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανίζουσιν ἵνα ἀπολάβωσιν τὰ ἴσα. **35** πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανίζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες· καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ Ἰησούτου, ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστίν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηροὺς. **36** Ἔγίνεσθε οἰκτίρμονες ἑκαθὼς ὁ πατήρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστίν·

37 Καὶ μὴ κρίνετε, καὶ οὐ μὴ κριθῆτε· Ἔκαι μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε. ἀπολύετε, καὶ ἀπολυθήσεσθε· **38** δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· μέτρον καλὸν πεπισμένον ἑσεσαλευμένον ὑπερεκχυνόμενον δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν· Ἔῶ γὰρ μέτρῳ ἑμετρεῖτε ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν.

39 Εἶπεν δὲ ἑκαι παραβολὴν αὐτοῖς· Μῆτι δύναται τυφλὸς τυφλὸν ὀδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφότεροι εἰς βόθυνον ἑέμπεσοῦνται; **40** οὐκ ἔστιν μαθητῆς ὑπὲρ τὸν ἑδιδάσκαλον, κατηρτισμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ. **41** τί δὲ βλέπετε τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἑιδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖς; **42** Ἔπῶς δύνασαι λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου· Ἀδελφέ, ἄφες ἐκβάλλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δοκὸν οὐ βλέπων; ὑποκριτά, ἑκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἑτὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκβαλεῖν·

43 Οὐ γὰρ ἐστίν δένδρον καλὸν ποιοῦν καρπὸν σαπρὸν, οὐδὲ ἑπάλιν δένδρον σαπρὸν ποιοῦν καρπὸν καλόν. **44** ἑκαστον γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἑιδίου καρποῦ γινώσκεται· οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν συλλέγουσιν σῦκα, οὐδὲ ἐκ βάτου

6:33 ἑκαι Treg NIV RP] + γὰρ WH NA • ἑκαι WH NIV] + γὰρ Treg RP **34** δανίσητε WH NIV] δανείζετε Treg; δανείζετε RP • λαβεῖν WH Treg NIV] ἀπολαβεῖν RP • και WH NIV] + γὰρ Treg RP **36** γίνεσθε WH Treg NIV] + οὖν RP • καθὼς WH NIV] + και Treg RP NA **37** και WH NIV] – Treg RP **38** σεσαλευμένον WH Treg NIV] και σεσαλευμένον και RP • ῶ γὰρ μέτρῳ WH Treg NIV] Τῷ γὰρ αὐτῷ μέτρῳ ῶ RP **39** και WH Treg NIV] – RP • ἑμπεσοῦνται WH Treg NIV] πεσοῦνται RP **40** διδάσκαλον WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP **42** πῶς WH NIV] ἡ πῶς Treg RP • τὸ κάρφος ... σου ἐκβαλεῖν WH NIV] ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ... σου Treg RP **43** πάλιν WH Treg NIV] – RP

ἴσταφυλὴν τρυγῶσιν¹. **45** ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας ἴαυτοῦ προφέρει τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ ἴπονηρὸς ἐκ τοῦ ἴπονηροῦ προφέρει τὸ πονηρόν· ἐκ γὰρ ἴπερισσεύματος καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ.

46 Τί δέ με καλεῖτε· Κύριε κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ἄ λέγω; **47** πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρὸς με καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων καὶ ποιῶν αὐτούς, ὑποδείξω ὑμῖν τί ἐστὶν ὁμοίος· **48** ὁμοίός ἐστιν ἀνθρώπων οἰκοδομοῦντι οἰκίαν ὃς ἔσκαψεν καὶ ἐβάθυνεν καὶ ἔθηκεν θεμελίον ἐπὶ τὴν πέτραν· πλημμύρης δὲ γενομένης προσέρηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσεν σαλεῦσαι αὐτὴν ἴδιὰ τὸ καλῶς οἰκοδομηθῆσαι αὐτήν². **49** ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας ὁμοίός ἐστιν ἀνθρώπων οἰκοδομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θεμελίου, ἣ προσέρηξεν ὁ ποταμὸς, καὶ εὐθύς συνέπεσεν³, καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆγμα τῆς οἰκίας ἐκείνης μέγα.

7:1 ἴἘπειδὴ ἐπλήρωσεν πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰς Καφαρναούμ. **2** Ἐκατοντάρχου δὲ τινος δοῦλος κακῶς ἔχων ἡμελλεν τελευτᾶν, ὃς ἦν αὐτῷ ἔντιμος. **3** ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ ἴησοῦ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν ἴουδαίων, ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπως ἐλθῶν διασώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ. **4** οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸς τὸν ἴησοῦν παρεκάλουν αὐτὸν σπουδαίως λέγοντες ὅτι ἴἌξιός ἐστιν ἴῶ παρεῖξαι τοῦτο, **5** ἀγαπᾶ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτὸς ὠκοδόμησεν ἡμῖν. **6** ὁ δὲ ἴησοῦς ἐπορεύετο σὺν αὐτοῖς. ἣδη δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος ἀπὸ τῆς οἰκίας ἔπεμψεν ἴφίλους ὁ ἴκατοντάρχης⁴ λέγων αὐτῷ· Κύριε, μὴ σκύλλου, οὐ γὰρ ἴικανός εἰμι ἴἵνα ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλθῃς· **7** διὸ οὐδὲ ἴεμαυτὸν ἣξίωσα πρὸς σὲ ἐλθεῖν· ἀλλὰ εἰπέ λόγῳ, καὶ ἴιαθήτω ὁ παῖς μου· **8** καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπὲρ ἴεμαυτὸν στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ· Πορεύθητι, καὶ πορεύεται, καὶ ἄλλῳ· ἴἘρχου, καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ μου· Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. **9** ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ ἴησοῦς ἐθαύμασεν αὐτόν, καὶ στραφεὶς τῷ

6:44 σταφυλὴν τρυγῶσιν WH Treg NIV] τρυγῶσιν σταφυλὴν RP **45** αὐτοῦ Treg RP] – WH NIV • πονηρὸς WH Treg NIV] + ἄνθρωπος RP • πονηροῦ WH Treg NA] + θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ NIV RP • περισσεύματος WH Treg NIV] τοῦ περισσεύματος τῆς RP **48** διὰ τὸ καλῶς οἰκοδομηθῆσαι αὐτήν WH Treg NIV] θεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν RP **49** εὐθύς συνέπεσεν WH Treg NIV] εὐθέως ἔπεσεν RP **7:1** ἴἘπειδὴ WH Treg NIV] ἴἘπει δὲ RP **4** παρεῖξαι WH Treg NIV] παρεῖξει RP **6** φίλους ὁ ἴκατοντάρχης WH NIV] πρὸς αὐτὸν φίλους ὁ ἴκατοντάρχης Treg; πρὸς αὐτόν ὁ ἴκατοντάρχης φίλους RP • ἴικανός εἰμι WH Treg NIV] εἰμι ἴικανός RP **7** ἴιαθήτω WH Treg NIV] ἴιαθήσεται RP

ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπεν· Λέγω ὑμῖν, ἠὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὔρον. **10** καὶ ὑποστρέψαντες εἰς τὸν οἶκον οἱ πεμφθέντες εὔρον τὸν δοῦλον ὑγιαίνοντα.

11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξῆς ἔπορεύθη εἰς πόλιν καλουμένην Ναῖν, καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ὄχλος πολὺς. **12** ὡς δὲ ἤγγισεν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ ἐξεκομίζετο τεθνηκώς ἁπογενησὶς υἱὸς τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὐτὴ ἦν χήρα, καὶ ὄχλος τῆς πόλεως ἰκανὸς ἦν σὺν αὐτῇ. **13** καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ κύριος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ καὶ εἶπεν αὐτῇ· Μὴ κλαῖε. **14** καὶ προσελθὼν ἤψατο τῆς σοροῦ, οἱ δὲ βαστάζοντες ἔστησαν, καὶ εἶπεν· Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι. **15** καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς καὶ ἤρξατο λαλεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. **16** ἔλαβεν δὲ φόβος πάντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν λέγοντες ὅτι Προφήτης μέγας ἠγέρθη ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι Ἐπεσκέψατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. **17** καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ καὶ πάσῃ τῇ περιχώρῳ.

18 Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάννη οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων. καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης **19** ἐπεμψεν πρὸς τὸν κύριον λέγων· Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; **20** παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες εἶπαν· Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς ἀπέστειλεν ἡμᾶς πρὸς σέ λέγων· Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; **21** ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσεν πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ πνευμάτων πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἔχαρίσατο βλέπειν. **22** καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννη ἃ εἶδετε καὶ ἤκούσατε· Ἐκείνοι ἀναβλέπουσιν, χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ καθαρίζονται, κωφοὶ ἀκούουσιν, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται. **23** καὶ μακαρίως ἐστὶν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.

7:9 οὐδὲ WH Treg NIV] οὔτε RP **10** εἰς τὸν οἶκον οἱ πεμφθέντες WH Treg NIV] οἱ πεμφθέντες εἰς τὸν οἶκον RP • τὸν WH Treg NIV] + ἀσθενοῦντα RP **11** ἐπορεύθη WH NIV] ἐπορεύετο Treg RP • αὐτοῦ WH Treg NIV] + ἰκανοί RP **12** μονογενὴς υἱὸς WH Treg NIV] υἱὸς μονογενῆς RP • ἦν WH Treg NIV] – RP • ἦν WH Treg NIV] – RP **16** ἠγέρθη WH Treg NIV] ἐγήγερται RP **17** καὶ WH NIV] + ἐν Treg RP **19** κύριον WH Treg NIV] Ἰησοῦν RP • ἄλλον NIV RP] ἕτερον WH Treg **20** ἀπέστειλεν WH NIV] ἀπέσταλκεν Treg RP **21** ἐκείνη WH Treg NIV] αὐτῇ δὲ RP • ἐχαρίσατο WH Treg NIV] + τὸ RP **22** ἀποκριθεὶς WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP • τυφλοὶ WH NIV] ὅτι τυφλοὶ Treg RP • κωφοὶ Treg RP] καὶ κωφοὶ WH NIV

24 Ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου ἤρξατο λέγειν ἑπὶ τοὺς ὄχλους ἑπὶ Ἰωάννου· τί ἑξήλθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενος; **25** ἀλλὰ τί ἑξήλθατε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἡμφιεσμένος; ἰδοὺ οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσὶν. **26** ἀλλὰ τί ἑξήλθατε ἰδεῖν; προφήτην; ναί, λέγω ὑμῖν, καὶ περισσώτερον προφήτου. **27** οὗτός ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται· Ἴδου ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. **28** Ἐγὼ ὑμῖν, μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν Ἰωάννου οὐδεὶς ἐστίν· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ μείζων αὐτοῦ ἐστίν. **29** (καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν θεόν, βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα Ἰωάννου· **30** οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ τὴν βουλήν τοῦ θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτούς, μὴ βαπτισθέντες ὑπ' αὐτοῦ.)

31 Τίνι οὖν ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι; **32** ὅμοιοί εἰσιν παιδίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις καὶ προσφωνοῦσιν ἀλλήλοις, ἅ λέγει· Ἡυλήσαμεν ὑμῖν καὶ οὐκ ὠρχήσασθε· ἔβρηνήσαμεν καὶ οὐκ ἐκλάυσατε· **33** ἐλήλυθεν γὰρ Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς ἑμὴ ἑσθίων ἄρτον μῆτε πίνων οἶνον, καὶ λέγετε· Δαιμόνιον ἔχει· **34** ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγετε· Ἴδου ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, φίλος τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν. **35** καὶ ἐδικαίωθη ἡ σοφία ἀπὸ πάντων τῶν τέκνων αὐτῆς.

36 Ἡρῶτα δὲ τις αὐτὸν τῶν Φαρισαίων ἵνα φάγῃ μετ' αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Φαρισαίου κατεκλίθη. **37** καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἥτις ἦν ἐν τῇ πόλει ἁμαρτωλός, καὶ ἐπιγνοῦσα ὅτι κατὰκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου,

7:24 πρὸς τοὺς ὄχλους WH Treg NIV] τοῖς ὄχλοις RP • ἐξήλθατε WH Treg NIV] ἐξεληλύθατε RP **25** ἐξήλθατε WH Treg NIV] ἐξεληλύθατε RP **26** ἐξήλθατε WH Treg NIV] ἐξεληλύθατε RP **27** Ἴδου WH Treg NIV] + ἐγὼ RP **28** λέγω WH Treg NIV] + γὰρ RP • Ἰωάννου WH NIV] προφήτης Ἰωάννου Treg; προφήτης Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ RP **32** ἅ λέγει WH NIV] λέγοντες Treg; καὶ λέγουσιν RP • ἐβρηνήσαμεν WH Treg NIV] + ὑμῖν RP **33** μὴ WH NIV] μῆτε Treg RP • ἐσθίων ἄρτον μῆτε πίνων οἶνον WH Treg NIV] ἄρτον ἐσθίων μῆτε οἶνον πίνων RP **35** πάντων τῶν τέκνων αὐτῆς WH Treg NIV] τῶν τέκνων αὐτῆς πάντων RP **36** τὸν οἶκον WH Treg NIV] τὴν οἰκίαν RP • κατεκλίθη WH Treg NIV] ἀνεκλίθη RP **37** ἥτις ἦν ἐν τῇ πόλει WH Treg NIV] ἐν τῇ πόλει ἥτις ἦν RP • καὶ WH Treg NIV] – RP • κατὰκειται WH Treg NIV] ἀνάκειται RP

κομίσασα ἀλάβαστρον μύρου **38** καὶ στᾶσα ἵσταντο παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ κλαίουσα, ἵσταντο δάκρυσιν ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ταῖς θριξίν τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμασεν, καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἤλειπεν τῷ μύρῳ. **39** ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν εἶπεν ἐν ἑαυτῷ λέγων· Οὗτος εἴ ἦν προφήτης, ἐγίνωσκεν ἂν τίς καὶ ποταπὴ ἢ γυνὴ ἣτις ἄπτεται αὐτοῦ, ὅτι ἁμαρτωλὸς ἐστίν. **40** καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν· Σίμων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν. ὁ δὲ· Διδάσκαλε, εἰπέ, φησὶν. **41** δύο χρεοφειλέται ἦσαν δανιστῆτινι· ὁ εἷς ὥφειλεν δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτερος πενήκοντα. **42** μὴ ἐχόντων αὐτῶν ἀποδοῦναι ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο. τίς οὖν αὐτῶν πλείον ἐχαρίσατο; **43** ἀποκριθεὶς Σίμων εἶπεν· Ὑπολαμβάνω ὅτι ὁ πλείον ἐχαρίσατο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ὁρθῶς ἔκρινας. **44** καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα τῷ Σίμωνι ἔφη· Βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; εἰσήλθον σου εἰς τὴν οἰκίαν, ὕδωρ ἵσταντο ἐπὶ πόδας οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέν μου τοὺς πόδας καὶ ταῖς θριξίν αὐτῆς ἐξέμαξεν. **45** φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ ἀφ᾽ ἧς εἰσήλθον οὐ διέλιπεν καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας. **46** ἐλαίῳ τὴν κεφαλὴν μου οὐκ ἤλειψας· αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειπεν τοὺς πόδας μου. **47** οὐ χάριν, λέγω σοι, ἀφένονται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησεν πολὺ· ὥς δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ. **48** εἶπεν δὲ αὐτῇ· Ἀφένονται σοι αἱ ἁμαρτίαι. **49** καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· Τίς οὗτός ἐστιν ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφήσιν; **50** εἶπεν δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα· Ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· πορεύου εἰς εἰρήνην.

8:1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς καὶ αὐτὸς διώδευεν κατὰ πόλιν καὶ κώμην κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ, **2** καὶ γυναῖκες τινες αἱ ἦσαν τεθεραπευμέναι ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν, Μαρία ἡ καλουμένη Μαγδαληνὴ, ἀφ᾽ ἧς δαιμόνια ἐπτά

7:38 ὀπίσω παρὰ ... αὐτοῦ WH Treg NIV] παρὰ ... αὐτοῦ ὀπίσω RP • τοῖς δάκρυσιν ἤρξατο ... αὐτοῦ WH Treg NIV] ἤρξατο ... αὐτοῦ τοῖς δάκρυσιν RP **39** ἦν Treg NIV RP] + ὁ WH **40** Διδάσκαλε εἰπέ φησὶν WH Treg NIV] φησὶν Διδάσκαλε εἰπέ RP **42** ἐχόντων WH Treg NIV] + δὲ RP • αὐτῶν WH Treg NIV] + εἰπέ RP • ἀγαπήσει αὐτόν WH Treg NIV] αὐτὸν ἀγαπήσει RP **43** ἀποκριθεὶς WH NIV] + ὁ Treg; + δὲ ὁ RP **44** μοι WH Treg NIV] – RP • πόδας WH Treg NIV] τοὺς πόδας μου RP • θριξίν WH Treg NIV] + τῆς κεφαλῆς RP **46** τοὺς πόδας μου WH Treg NIV] μου τοὺς πόδας RP

ἐξεληλύθει, 3 και Ἰωάννα γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρώδου και Σουσάννα και ἕτεροι πολλοί, αἵτινες διηκόνουσι αὐτοῖς Ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς.

4 Συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ και τῶν κατὰ πόλιν ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτὸν εἶπεν διὰ παραβολῆς· 5 Ἐξῆλθεν ὁ σπεῖρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ. και ἐν τῷ σπεῖρειν αὐτὸν ὁ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, και κατεπατήθη και τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό. 6 και ἕτερον ἔκατέπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, και φυὲν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα. 7 και ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, και συμφυεῖσαι αἱ ἀκανθαὶ ἀπέπνιξαν αὐτό. 8 και ἕτερον ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, και φυὲν ἐποίησεν καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. ταῦτα λέγων ἐφώνει· Ὁ ἔχων ὄψα ἀκούειν ἀκουέτω.

9 Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἔαυτοῦ τίς αὕτη εἴη ἡ παραβολή. 10 ὁ δὲ εἶπεν· Ὑμῖν δέδοται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσιν και ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν.

11 Ἔστιν δὲ αὕτη ἡ παραβολή· Ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. 12 οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν εἰσιν οἱ ἄκούσαντες, εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολος και αἶρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. 13 οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας οἱ ὅταν ἀκούσωσιν μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον, και οὗτοι ρίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἱ πρὸς καιρὸν πιστεύουσιν και ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται. 14 τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοι εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, και ὑπὸ μεριμνῶν και πλοῦτου και ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνιγόνται και οὐ τελεσφοροῦσιν. 15 τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοι εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ και ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσιν και καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ.

16 Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἄψας καλύπτει αὐτὸν σκεύει ἢ ὑποκάτω κλίνης τίθησιν, ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας τίθησιν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσιν τὸ φῶς. 17 οὐ γάρ ἐστὶν κρυπτὸν ὃ οὐ φανερόν γενήσεται, οὐδὲ ἀπόκρυφον ὃ οὐ μὴ γνωσθῆ. και εἰς φανερόν ἔλθῃ. 18 βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε· ὃς ἂν γὰρ ἔχη, δοθήσεται αὐτῷ, και ὃς ἂν μὴ ἔχη, και ὃ δοκεῖ ἔχειν ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

8:3 ἐκ WH Treg NIV] ἀπὸ RP 6 κατέπεσεν WH Treg NIV] ἔπεσεν RP 9 αὐτοῦ WH Treg NIV] + λέγοντες RP • αὕτη εἴη ἡ παραβολή WH NIV] εἴη ἡ παραβολή αὕτη Treg RP 12 ἀκούσαντες WH Treg NIV] ἀκούοντες RP 16 τίθησιν WH Treg NIV] ἐπιτίθησιν RP 17 μὴ γνωσθῆ WH Treg NIV] γνωσθήσεται RP 18 ἂν γὰρ WH Treg NIV] γὰρ ἐὰν RP • ἂν WH Treg NIV] ἐὰν RP

19 Ἐπαρεγένετο δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον. **20** Ἐπαγγέλη δὲ ἑαυτῷ· Ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἐστήκασιν ἔξω ἰδεῖν σε θέλοντές· **21** ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς· Μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοι εἰσιν οἱ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποιῶντες.

22 Ἐγένετο δὲ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἐνέβη εἰς πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης, καὶ ἀνήχθησαν. **23** πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσεν. καὶ κατέβη λαίλαψ ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην, καὶ συνεπληροῦντο καὶ ἐκινδύνεον. **24** προσελθόντες δὲ διήγειραν αὐτὸν λέγοντες· Ἐπιστάτα ἐπιστάτα, ἀπολλύμεθα· ὁ δὲ διεγερθεὶς ἐπέτιμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος, καὶ ἐπαύσαντο, καὶ ἐγένετο γαλήνη. **25** εἶπεν δὲ αὐτοῖς· Ποῦ ἢ πίστις ὑμῶν; φοβηθέντες δὲ ἐθαύμασαν, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ;

26 Καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν τῶν Γερασηνῶν, ἧτις ἐστὶν ἀντιπέρα τῆς Γαλιλαίας. **27** ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν ὑπήντησεν ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως ἔχων δαιμόνια· καὶ χρόνῳ ἰκανῶ οὐκ ἐνεδύσατο ἱμάτιον, καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν. **28** ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν ἀνακράξας προσέπεσεν αὐτῷ καὶ φωνῇ μεγάλη εἶπεν· Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; δέομαί σου, μὴ με βασανίσῃς· **29** παρήγγελλεν γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου. πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν, καὶ ἔδεσμεύετο ἀλύσειν καὶ πέδαις φυλασσόμενος, καὶ διαρρήσσων τὰ δεσμὰ ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαιμονίου εἰς τὰς ἐρήμους. **30** ἐπηρώτησεν

8:19 Παρεγένετο WH Treg NIV | Παρεγένοντο RP **20** ἀπαγγέλη δὲ WH Treg NIV | Καὶ ἀπαγγέλη RP • αὐτῷ WH Treg NIV | + λέγοντων RP • σε θέλοντές RP | θέλοντές σε WH Treg NIV **21** ποιῶντες WH Treg NIV | + αὐτόν RP **22** Ἐγένετο δὲ WH Treg NIV | Καὶ ἐγένετο RP **24** διεγερθεὶς WH Treg NIV | ἐγερθεὶς RP **25** Ποῦ WH Treg NIV | + ἐστιν RP **26** Γερασηνῶν WH Treg NIV | Γαδαρηνῶν RP **27** ὑπήντησεν WH NIV | + αὐτῷ Treg RP • ἔχων WH NIV | ὅς εἶχεν Treg RP • καὶ χρόνῳ ἰκανῶ οὐκ ἐνεδύσατο ἱμάτιον WH Treg NIV | ἐκ χρόνων ἰκανῶν καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο RP **28** Ἰησοῦν WH Treg NIV | + καὶ RP **29** παρήγγελλεν WH Treg | παρήγγειλεν NIV RP • ἐδεσμεύετο WH Treg NIV | ἐδεσμεῖτο RP • ὑπὸ Treg NIV RP | ἀπὸ WH • δαιμονίου WH Treg NIV | δαίμονος RP

δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Τί σοι ὄνομά ἐστιν; ὁ δὲ εἶπεν· Λεγιών, ὅτι εἰσῆλθεν δαιμόνια πολλὰ ἰς αὐτόν. **31** καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν.

32 Ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἰκανῶν ἑβοσκομένη ἐν τῷ ὄρει· καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν· καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. **33** ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημοῦ εἰς τὴν λίμνην καὶ ἀπεπνίγη.

34 Ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ γεγονός ἐφυγον καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. **35** ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ εὔρον καθήμενον τὸν ἀνθρώπον ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξῆλθεν ἱματισμένον καὶ σωφρονούντα παρά τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν. **36** ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθείς. **37** καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν Γερασηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι φόβω μεγάλῳ συνείχοντο· αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς πλοῖον ὑπέστρεψεν. **38** ἐδεῖτο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια εἶναι σὺν αὐτῷ· ἀπέλυσεν δὲ αὐτὸν λέγων· **39** Ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ ὅσα σοι ἐποίησεν ὁ θεός. καὶ ἀπῆλθεν καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.

40 Ἐν δὲ τῷ ὑποστρέφειν τὸν Ἰησοῦν ἀπεδέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος, ἦσαν γὰρ πάντες προσδοκῶντες αὐτόν. **41** καὶ ἰδοὺ ἦλθεν ἀνὴρ ὃ ὄνομα Ἰαῖρος, καὶ οὗτος ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχεν, καὶ πεσὼν παρά τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, **42** ὅτι θυγάτηρ μονογενῆς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα καὶ αὐτὴ ἀπέθνησκεν.

8:30 Ἰησοῦς WH NIV] + λέγων Treg RP • ὄνομά ἐστιν WH Treg NIV] ἐστιν ὄνομα RP • εἰσῆλθεν δαιμόνια πολλὰ WH NIV] δαιμόνια πολλὰ εἰσῆλθεν Treg RP **31** παρεκάλουν WH Treg NIV] παρεκάλει RP **32** βοσκομένη WH NIV] βοσκομένων Treg RP • παρεκάλεσαν WH Treg NIV] παρεκάλουν RP **34** γεγονός WH Treg NIV] γεγενημένον RP **35** ἐξῆλθεν WH NIV] ἐξεληλύθει Treg RP **36** αὐτοῖς WH Treg NIV] + καὶ RP **37** ἠρώτησεν WH Treg NIV] ἠρώτησαν RP • Γερασηνῶν WH Treg NIV] Γαδαρηνῶν RP • εἰς WH Treg NIV] + τὸ RP **38** αὐτόν WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP **39** σοι ἐποίησεν WH Treg NIV] ἐποίησεν σοι RP **40** Ἐν δὲ WH Treg NIV] Ἐγένετο δὲ ἐν RP • ὑποστρέφειν WH NIV] ὑποστρέψαι Treg RP **41** οὗτος WH Treg NIV] αὐτὸς RP • τοῦ Treg NIV RP] - WH

Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτόν οἱ ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν. **43** καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ρύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἣτις ἰατροῖς προσαναλώσασα ὄλον τὸν βίον ἔσχε οὐκ ἴσχυσε ἀπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι, **44** προσελθοῦσα ὅπισθεν ἤψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ρύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς. **45** καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Τίς ὁ ἀψάμενός μου; ἀρνούμενων δὲ πάντων εἶπεν ὁ Πέτρος· Ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσίν σε καὶ ἀποθλίβουσιν. **46** ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἠψατό μου τις, ἐγὼ γὰρ ἔγνω δύναμιν ἐξεληλυθυῖαν ἀπ' ἐμοῦ. **47** ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν τρέμουσα ἦλθεν καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ δι' ἣν αἰτίαν ἤψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα. **48** ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Ὁυγάτηρ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· πορεύου εἰς εἰρήνην.

49 Ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχεται τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγων ὅτι Τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου, ἡ γυνὴ σκύλλει τὸν διδάσκαλον. **50** ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ· Μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευσον, καὶ σωθήσεται. **51** ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν τίνα σὺν αὐτῷ εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα. **52** ἔκλαιον δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. ὁ δὲ εἶπεν· Μὴ κλαίετε, οὐ γὰρ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει. **53** καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. **54** αὐτὸς δὲ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησεν λέγων· Ἡ παῖς, ἔγειρε. **55** καὶ ἐπέστρεψεν τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα, καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν. **56** καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς· ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδεὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

9:1 Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια καὶ νόσους θεραπεύειν, **2** καὶ ἀπέστειλεν αὐτούς

8:43 ἰατροῖς προσαναλώσασα ὄλον τὸν βίον Treg RP NA] – WH NIV • ἀπ' WH Treg NIV] ὑπ' RP **45** Πέτρος WH NIV] + καὶ οἱ σὺν αὐτῷ Treg; + καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ RP • ἀποθλίβουσιν WH NIV] + καὶ λέγεις Τίς ὁ ἀψάμενός μου Treg RP **46** ἐξεληλυθυῖαν WH Treg NIV] ἐξελθοῦσαν RP **47** ἀπήγγειλεν WH Treg NIV] + αὐτῷ RP **48** Ὁυγάτηρ WH Treg NIV] Θάρσει θύγατερ RP **49** λέγων WH NIV] + αὐτῷ Treg RP • μηκέτι WH Treg NIV] μὴ RP **50** αὐτῷ WH Treg NIV] + λέγων RP • πίστευσον WH Treg NIV] πίστευε RP **51** τίνα σὺν αὐτῷ WH Treg NIV] οὐδένα RP **52** οὐ γὰρ WH Treg NIV] οὐκ RP **54** δὲ WH Treg NIV] + ἐκβαλὼν ἔξω πάντας καὶ RP • ἔγειρε WH Treg NIV] ἔγειρου RP

κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ ἰᾶσθαι ᾿τους ἀσθενεῖς¹, **3** καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Μὴδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδόν, μήτε ᾿ράβδον μήτε πήραν μήτε ἄρτον μήτε ἀργύριον, μήτε ᾿ὰνὰ δύο χιτῶνας ἔχειν. **4** καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν εἰσέλθῃτε, ἐκεῖ μένετε καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε. **5** καὶ ὅσοι ᾿ὰν μὴ ᾿δέχωνται ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ᾿εκείνης τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ᾿ἀποτινάσσετε εἰς μαρτύριον ἐπ² αὐτούς. **6** ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας εὐαγγελιζόμενοι καὶ θεραπεύοντες πανταχοῦ.

7 Ἦκουσεν δὲ Ἑρῳδῆς ὁ τετραάρχης τὰ ᾿γινόμενα πάντα, καὶ διηπόρει διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπὸ τινων ὅτι Ἰωάννης ᾿ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, **8** ὑπὸ τινων δὲ ὅτι Ἦλίας ἐφάνη, ἄλλων δὲ ὅτι προφήτης ᾿τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. **9** ᾿εἶπεν δὲ ᾿ὁ Ἑρῳδῆς· Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· τίς δὲ ἐστὶν οὗτος περὶ ᾿οὔ ἀκούω τοιαῦτα; καὶ ἐζήτει ἰδεῖν αὐτόν.

10 Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν. καὶ παραλαβὼν αὐτούς ὑπεχώρησεν κατ³ ἰδίαν εἰς ᾿πόλιν καλουμένην Βηθσαϊδᾶ⁴. **11** οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες ἠκολούθησαν αὐτῷ. καὶ ᾿ἀποδεξάμενος αὐτούς ἐλάλει αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς χρεῖαν ἔχοντας θεραπείας ἰᾶτο.

12 Ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν· προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα εἶπαν αὐτῷ· Ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα ᾿πορευθέντες εἰς τὰς κύκλω κώμας ᾿καὶ ἀγρούς καταλύσωσιν καὶ εὕρωσιν ἐπισιτισμόν, ὅτι ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν. **13** εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· Δότε αὐτοῖς ᾿ὕμεις φαγεῖν⁵. οἱ δὲ εἶπαν· Οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ ᾿ἄρτοι πέντε⁶ καὶ ἰχθύες δύο, εἰ μὴτι πορευθέντες ἡμεῖς ἀγοράσωμεν εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦτον βρώματα. **14** ἤσαν γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχίλιοι. εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Κατακλίνατε αὐτούς κλισίας ᾿ὡσεὶ ἀνά

9:2 τοὺς ἀσθενεῖς Treg NIV] – WH; τοὺς ἀσθενοῦντας RP **3** ᾿ράβδον WH Treg NIV] ᾿ράβδους RP • ἀνά Treg NIV RP] – WH **5** ἂν WH Treg NIV] ἐάν RP • δέχωνται WH Treg NIV] δέξωνται RP • ἐκείνης WH Treg NIV] + καὶ RP • ἀποτινάσσετε WH NIV] ἀποτινάξατε Treg RP **7** γινόμενα WH Treg NIV] + ὑπ² αὐτοῦ RP • ἠγέρθη WH Treg NIV] ἐγήγερται RP **8** τις WH Treg NIV] εἷς RP **9** εἶπεν δὲ WH Treg NIV] Καὶ εἶπεν RP • ὁ WH RP] – Treg NIV • οὔ WH NIV] + ἐγὼ Treg RP **10** πόλιν καλουμένην Βηθσαϊδᾶ WH Treg NIV] τόπον ἔρημον πόλεως καλουμένης Βηθσαϊδᾶν RP **11** ἀποδεξάμενος WH Treg NIV] δεξάμενος RP **12** πορευθέντες WH Treg NIV] ἀπελθόντες RP • καὶ WH NIV] + τοὺς Treg RP **13** ὕμεις φαγεῖν Treg NIV RP] φαγεῖν ὑμῖς WH • ἄρτοι πέντε WH NIV] πέντε ἄρτοι Treg RP **14** ὡσεὶ WH Treg NIV] – RP

πεντήκοντα. **15** καὶ ἐποίησαν οὕτως καὶ ἑκατέκλιναν ἅπαντας. **16** λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ κατέκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς ἑ παραθεῖναι τῷ ὄχλῳ. **17** καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες, καὶ ἦρθη τὸ περισσεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων κόφινοι δώδεκα.

18 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον κατὰ μόνας συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς λέγων· Τίνα με ὁ ὄχλος λέγουσιν εἶναι; **19** οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπαν· Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν, ἄλλοι δὲ Ἥλιαν, ἄλλοι δὲ ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. **20** εἶπεν δὲ αὐτοῖς· Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Ἡ Πέτρος δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Τὸν χριστὸν τοῦ θεοῦ.

21 Ὁ δὲ ἐπιτιμησας αὐτοῖς παρήγγειλεν μηδεὶν λέγειν τοῦτο, **22** εἰπὼν ὅτι Δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι.

23 Ἐλεγεν δὲ πρὸς πάντας· Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔρχεσθαι, ἀρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν, καὶ ἀκολουθείτω μοι. **24** ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, οὗτος σώσει αὐτήν. **25** τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιωθείς; **26** ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμούς λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων. **27** λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσὶν τινες τῶν αὐτοῦ ἐστηκότων οἱ οὐ μὴ γεύσονται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.

28 Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὥσει ἡμέραι ὀκτὼ καὶ παραλαβὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. **29** καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν τὸ εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἐξαστράπτων. **30** καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐτῷ, οἵτινες ἦσαν Μωϋσῆς καὶ Ἥλιος, **31** οἱ ὀφθέντες ἐν δόξῃ

9:15 κατέκλιναν WH Treg NIV | ἀνέκλιναν RP **16** παραθεῖναι WH Treg NIV | παρατιθέναι RP **18** οἱ ὄχλοι λέγουσιν WH Treg | λέγουσιν οἱ ὄχλοι NIV RP **20** Πέτρος δὲ ἀποκριθεὶς WH Treg NIV | Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος RP **21** λέγειν WH Treg NIV | εἰπεῖν RP **22** ἐγερθῆναι WH Treg NIV | ἀναστῆναι RP **23** ἔρχεσθαι ἀρνησάσθω WH Treg NIV | ἐλθεῖν ἀπαρνησάσθω RP • καθ' ἡμέραν WH Treg NIV | - RP **24** ἂν WH Treg NIV | ἐὰν RP **27** αὐτοῦ WH Treg NIV | ὧδε RP • ἐστηκότων WH NIV | ἐστῶτων Treg RP **28** καὶ Treg NIV RP | - WH

ἔλεγον τὴν ἕξοδον αὐτοῦ ἣν ἤμελλεν πληροῦν ἐν Ἱερουσαλήμ. **32** ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὑπνω· διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστώτας αὐτῷ. **33** καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Ἐπιστάτα, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι, καὶ ποιήσωμεν σκηνάς τρεῖς, μίαν σοὶ καὶ μίαν Μωϋσεῖ καὶ μίαν Ἡλίας, μὴ εἰδὼς ὃ λέγει. **34** ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος ἐγένετο νεφέλη καὶ ἔπεσκίαζεν αὐτούς· ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ εἰσελθεῖν αὐτούς εἰς τὴν νεφέλην. **35** καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὃς ἔκλελεγμένος, αὐτοῦ ἀκούετε. **36** καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν φωνὴν εὐρέθη Ἰησοῦς μόνος. καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ὧν ἑώρακαν.

37 Ἐγένετο ἄρα τῆ ἑξῆς ἡμέρα κατελθόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους συνήνησεν αὐτῷ ὄχλος πολὺς. **38** καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἐβόησεν λέγων· Διδάσκαλε, δέομαί σου ἐπιβλέψαι ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενὴς μοί ἐστιν, **39** καὶ ἰδοὺ πνεῦμα λαμβάνει αὐτόν, καὶ ἐξαίφνης κράζει, καὶ σπαράσσει αὐτὸν μετὰ ἄφροῦ καὶ μόγις ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ συντρίβον αὐτόν. **40** καὶ ἐδεήθην τῶν μαθητῶν σου ἵνα ἐκβάλωσιν αὐτό, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν. **41** ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν; προσάγαγε ὧδε τὸν υἱόν σου. **42** ἔτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον καὶ συνεσπάραξεν· ἐπετίμησεν δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἴασατο τὸν παῖδα καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. **43** ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ θεοῦ.

Πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἔποιε εἶπεν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· **44** Θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους, ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων. **45** οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν ἵνα μὴ αἰσθωνται αὐτό, καὶ ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.

9:33 ὁ WH Treg NIV] – RP **34** ἐπεσκίαζεν WH Treg NIV] ἐπεσκίασεν RP • εἰσελθεῖν αὐτούς WH Treg NIV] ἐκείνους εἰσελθεῖν RP **35** ἐκλελεγμένος WH Treg NIV] ἀγαπητός RP **36** εὐρέθη WH Treg NIV] + ὁ RP **37** δὲ WH NIV] + ἐν Treg RP **38** ἐβόησεν WH Treg NIV] ἀνεβόησεν RP • μοί ἐστιν WH Treg NIV] ἐστίν μοι RP **39** μόγις Treg NIV RP] μόλις WH **41** ὧδε τὸν υἱόν σου WH Treg NIV] τὸν υἱόν σου ὧδε RP **43** ἔποιε WH Treg NIV] ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς RP

46 Εἰσῆλθεν δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς ἂν εἶη μείζων αὐτῶν. **47** ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔειπεν τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν ἐπιλαβόμενος Ἐπί τὸν παῖδιον ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτῶ, **48** καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὁς ἂν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ἐμὲ δέχεται, καὶ ὁς ἂν ἐμὲ δέξηται δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με· ὁ γὰρ μικρότερος ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων οὗτός ἐστιν μέγας.

49 Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰωάννης εἶπεν· Ἐπιστάτα, εἶδομέν τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, καὶ ἐκωλύομεν αὐτὸν ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν. **50** εἶπεν δὲ ἑκείνῳ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Μὴ κωλύετε, ὅς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ὑμῶν ὑπὲρ ὑμῶν ἔστιν.

51 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ἀναλήψεως αὐτοῦ καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον ἑστήρισεν τοῦ πορευέσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, **52** καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου αὐτοῦ. καὶ πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς κώμην Σαμαριτῶν, ὧς ἐτοιμάσαι αὐτῷ. **53** καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτόν, ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰς Ἱερουσαλήμ. **54** ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης εἶπαν· Κύριε, θέλεις εἰπώμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀναλῶσαι αὐτούς; **55** στραφεὶς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς. **56** καὶ ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν κώμην.

57 Καὶ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ εἶπέν τις πρὸς αὐτόν· Ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἂν ἀπέρχῃ. **58** καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνειν. **59** εἶπεν δὲ πρὸς ἕτερον· Ἀκολούθει μοι. ὁ δὲ εἶπεν· Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι ἀπελθόντι πρῶτον θάψαι τὸν πατέρα

9:47 εἰδῶς WH NIV] ἰδὼν Treg RP • παιδίον WH Treg NIV] παιδίου RP 48 ἂν WH] ἐάν Treg NIV RP • ἂν WH NIV] ἐάν Treg RP • ἔστιν WH Treg NIV] ἔσται RP 49 δὲ WH Treg NIV] + ὁ RP • ἐν WH Treg NIV] ἐπὶ RP • ἐκωλύομεν WH NIV] ἐκωλύσαμεν Treg RP 50 εἶπεν δὲ WH Treg NIV] Καὶ εἶπεν RP • ὁ Treg NIV RP] – WH • ὑμῶν ... ὑμῶν WH Treg NIV] ἡμῶν ... ἡμῶν RP 51 πρόσωπον WH NIV] + αὐτοῦ Treg RP • ἐστήρισεν WH Treg NIV] ἐστήριξεν RP 52 ὡς WH NIV] ὥστε Treg RP 54 μαθηταὶ WH NIV] + αὐτοῦ Treg RP • αὐτούς WH Treg NIV] + ὡς καὶ Ἡλίας ἐποίησεν RP 55 αὐτοῖς WH Treg NIV] αὐτοῖς, καὶ εἶπεν, Οὐκ οἰδατε οἴου πνεύματός ἐστε ὑμεῖς RP 56 καὶ WH Treg NIV] ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι. Καὶ RP 57 Καὶ WH Treg NIV] Ἐγένετο δὲ RP • ἐάν WH Treg NIV] ἂν RP • ἀπέρχῃ WH Treg NIV] + κύριε RP 59 Κύριε Treg NIV RP] – WH • ἀπελθόντι πρῶτον NIV RP] πρῶτον ἀπελθόντι WH Treg

μου. **60** εἶπεν δὲ ἰαυτῷ· Ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς, σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. **61** εἶπεν δὲ καὶ ἕτερος· Ἀκολουθήσω σοι, κύριε· πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου. **62** εἶπεν δὲ ὁ Ἰησοῦς· Οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα ἐπ' ἄροτρον καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω εὐθετὸς ἐστίν ἰτῆ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.

10:1 Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ κύριος ἰ καὶ ἐτέρους ἑβδομήκοντα ἰ δύο καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνά δύο ἰ δύο πρὸ προσώπου αὐτοῦ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον οὗ ἤμελλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι. **2** ἔλεγεν ἰ δὲ πρὸς αὐτούς· Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἰ ἐργάτας ἐκβάλη ἰ εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ. **3** ὑπάγετε· ἰ ἰδοὺ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ λύκων. **4** μὴ βαστάζετε βαλλάντιον, μὴ πήραν, ἰ μὴ ὑποδήματα, καὶ μηδὲνα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσθητε. **5** εἰς ἣν δ' ἂν ἰ εἰσέλθητε οἰκίαν ἰ πρῶτον λέγετε· Εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ. **6** καὶ ἐὰν ἰ ἢ ἐκεῖ ἰ υἱὸς εἰρήνης, ἐπαναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν ἢ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε, ἐφ' ὑμᾶς ἀνακάμψει. **7** ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε, ἐσθιόντες καὶ πίνοντες τὰ παρ' αὐτῶν, ἄξιός γάρ ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ ἰ αὐτοῦ. μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν. **8** καὶ εἰς ἣν ἂν πόλιν εἰσέρχησθε καὶ δέχωνται ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν, **9** καὶ θεραπεύετε τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς, καὶ λέγετε αὐτοῖς· Ἠγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἢ βασιλεία τοῦ θεοῦ. **10** εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ἰ εἰσέλθητε καὶ μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας αὐτῆς εἶπατε· **11** Καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν κολληθέντα ἡμῖν ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν ἰ εἰς τοὺς πόδας ἰ ἀπομασσόμεθα ὑμῖν· πλὴν τοῦτο γινώσκετε ὅτι ἰ ἢγγικεν ἢ βασιλεία τοῦ θεοῦ. **12** λέγω ὑμῖν ὅτι Σοδόμοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτότερον ἔσται ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.

9:60 αὐτῷ WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP **62** ὁ Ἰησοῦς NIV] πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς WH NA; ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτὸν Treg RP • χεῖρα WH NIV] + αὐτοῦ Treg RP • τῆ βασιλείᾳ WH Treg NIV] εἰς τὴν βασιλείαν RP **10:1** καὶ Treg RP] – WH NIV • ἰ δύο WH NIV] – Treg RP • ἰ δύο WH NIV] – Treg RP **2** δὲ WH Treg NIV] οὖν RP • ἐργάτας ἐκβάλη WH Treg NIV] ἐκβάλη ἐργάτας RP **3** ἰδοὺ WH Treg NIV] + ἐγὼ RP **4** μὴ WH Treg NIV] μηδὲ RP **5** εἰσέλθητε οἰκίαν WH Treg NIV] οἰκίαν εἰσέρχησθε RP **6** ἢ ἐκεῖ Treg RP] ἐκεῖ ἢ WH NIV **7** αὐτοῦ WH Treg NIV] + ἐστίν RP **10** εἰσέλθητε WH Treg NIV] εἰσέρχησθε RP **11** εἰς τοὺς πόδας WH Treg NIV] – RP • ἢγγικεν WH Treg NIV] + ἐφ' ὑμᾶς RP

13 Οὐαί σοι, Χοραζίν· οὐαί σοι, Βηθσαϊδά· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἔγενήθησαν αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῶ καθήμενοι μετενόησαν. **14** πλὴν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν τῇ κρίσει ἢ ὑμῖν. **15** καὶ σύ, Καφαρναούμ, ἡ μὴ ἕως οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ; ἕως τοῦ ἄδου καταβιβασθήσῃ.

16 Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με.

17 Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἐβδομήκοντα ἑξήκοντα δύο μετὰ χαρᾶς λέγοντες· Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου. **18** εἶπεν δὲ αὐτοῖς· Ἐθεώρουν τὸν Σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα. **19** ἰδοὺ ἔδωκα ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ. **20** πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται, χαίρετε δὲ ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγγέγραπται ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

21 Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ καὶ εἶπεν· Ἐξομολογοῦμαι σοι, πάτερ κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις· ναί, ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως εὐδοκία ἐγένετο ἔμπροσθέν σου. **22** πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου, καὶ οὐδεὶς γινώσκει τίς ἐστὶν ὁ υἱὸς εἰ μὴ ὁ πατήρ, καὶ τίς ἐστὶν ὁ πατήρ εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ ὃ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι.

23 Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς κατ' ἰδίαν εἶπεν· Μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε. **24** λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφητῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε καὶ οὐκ εἶδαν, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε καὶ οὐκ ἤκουσαν.

25 Καὶ ἰδοὺ νομικός τις ἀνέστη ἐκπειράζων αὐτὸν λέγων· Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζῶν αἰώνιον κληρονομήσω; **26** ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν· Ἐν τῷ νόμῳ

10:13 ἐγενήθησαν WH Treg NIV] ἐγένοντο RP • καθήμενοι WH Treg NIV] καθήμεναι RP 15 μὴ ἕως οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ WH Treg NIV] ἢ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθείσα RP • τοῦ WH Treg NIV] – RP • καταβιβασθήσῃ Treg RP] καταβήσῃ WH NIV 17 δύο WH NIV] – Treg RP 19 δέδωκα WH Treg NIV] δίδωμι RP • ἀδικήσῃ NIV RP] ἀδικήσει WH Treg 20 ἐγγέγραπται WH Treg NIV] ἐγράφη RP 21 τῷ WH Treg RP] ἐν τῷ NIV • τῷ ἁγίῳ WH Treg NIV] ὁ Ἰησοῦς RP • εὐδοκία ἐγένετο WH Treg NIV] ἐγένετο εὐδοκία RP 22 πάντα WH Treg NIV] Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶπεν πάντα RP • ἐὰν NIV RP] ἂν WH Treg 25 αὐτὸν WH NIV] + καὶ Treg RP

τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις; 27 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν. 28 εἶπεν δὲ αὐτῷ· Ὁρθῶς ἀπεκριθῆς· τοῦτο ποίει καὶ ζήση.

29 Ὁ δὲ θέλων ἰδικαιῶσαι ἑαυτὸν εἶπεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Καὶ τίς ἐστίν μου πλησίον; 30 ὑπολαβὼν ἰδὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἀνθρωπὸς τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχῶν καὶ λησταῖς περιέπεσεν, οἱ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον ἀφέντες ἡμιθανῆ. 31 κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεὺς τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν. 32 ὁμοίως δὲ καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν. 33 Σαμαρίτης δὲ τις ὁδεύων ἦλθεν κατ' αὐτὸν καὶ ἰδὼν ἐσπλαγχνίσθη, 34 καὶ προσελθὼν κατέδησεν τὰ τραύματα αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον, ἐπιβιβάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ. 35 καὶ ἐπὶ τὴν αὐριον ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκεν τῷ πανδοχεῖ καὶ εἶπεν· Ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὅ τι ἂν προσδαπανήσης ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι. 36 τίς τούτων τῶν τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπεπόντος εἰς τοὺς ληστές; 37 ὁ δὲ εἶπεν· Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. εἶπεν ἰδὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πορεύου καὶ σὺ ποίει ὁμοίως.

38 Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς αὐτὸς εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινά· γυνὴ δὲ τις ὀνόματι Μάρθα ὑπεδέξατο αὐτὸν. 39 καὶ τῆδε ἦν ἀδελφὴ καλουμένη Μαριάμ, ἣ καὶ παρακαθεσθεῖσα πρὸς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ ἤκουεν τὸν λόγον αὐτοῦ. 40 ἣ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν· ἐπιστάσα δὲ

10:27 τῆς Treg NIV RP] – WH • ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ WH Treg NIV] ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς RP • ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ WH Treg NIV] ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος RP • ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ WH Treg NIV] ἐξ ὅλης τῆς διανοίας RP 29 δικαιοῦν WH Treg NIV] δικαιοῦν RP 30 δὲ RP] – WH Treg NIV • ἡμιθανῆ WH Treg NIV] + τυγχάνοντα RP 32 Δευίτης WH Treg] + γενόμενος NIV RP 33 ἰδὼν WH NIV] + αὐτὸν Treg RP 35 αὐριον WH Treg NIV] + ἐξελεθῶν RP • δύο δηνάρια ἔδωκεν WH Treg RP] ἔδωκεν δύο δηνάρια NIV • εἶπεν WH Treg NIV] + αὐτῷ RP 36 τίς WH NIV] + οὖν Treg RP 37 δὲ WH Treg NIV] οὖν RP 38 Ἐν δὲ WH Treg NIV] Ἐγένετο δὲ ἐν RP • αὐτοὺς WH NIV] + καὶ Treg RP • αὐτὸν NIV] αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν WH; αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς Treg RP 39 Μαριάμ WH NIV] Μαρία Treg RP • παρακαθεσθεῖσα πρὸς WH Treg NIV] παρακαθίσασα παρὰ RP • Ἰησοῦ RP] κυρίου WH Treg NIV

εἶπεν· Κύριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με ἑκατέλειπεν διακονεῖν; ἑἶπε δὲ οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται. **41** ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ κύριος· Μάρθα Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ ἑθορυβάζῃ περὶ πολλά, **42** ὀλίγων δὲ ἐστὶν χρεία ἢ ἐνός· ἑΜαριὰμ γὰρ ἑτὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο ἡτις οὐκ ἀφαιρεθῆσεται ἑαὐτῆς.

11:1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο, εἶπέν τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν· Κύριε, δίδασξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ ἑΙωάννης ἐδίδαξεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. **2** εἶπεν δὲ αὐτοῖς· Ὅταν προσεύχησθε, λέγετε· ἑΠάτερ, ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθέτω ἡ βασιλεία ἑσου· **3** τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ ἡμέραν· **4** καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν, καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίομεν παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς ἑπειρασμόν.

5 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Τίς ἐξ ὑμῶν ἔξει φίλον καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου καὶ εἶπῃ αὐτῷ· Φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους, **6** ἐπειδὴ φίλος ἑμου παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρὸς με καὶ οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ· **7** κακεῖνος ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἶπῃ· Μὴ μοι κόπους παρέχε· ἡδὴ ἡ θύρα κέλειται, καὶ τὰ παιδία μου μετ ἑμοῦ εἰς τὴν κοίτην εἰσίν· οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι. **8** λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστὰς διὰ τὸ εἶναι ἑφίλον αὐτοῦ, διὰ γε τὴν ἀναιδεῖαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ ὅσων χρῆζει.

9 Καγὼ ὑμῖν λέγω, αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὐρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν· **10** πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὐρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. **11** τίνα δὲ ἑξ ὑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσῃ ὃ ἑυἰὸς ἰχθύον, ἑκαὶ ἀντὶ ἰχθύος ὀφιν ἑαὐτῷ ἐπιδώσει; **12** ἡ καὶ ἑαἰτήσῃ ὦον,

10:40 κατέλειπεν WH Treg RP] κατέλειπεν NIV • εἶπε Treg NIV RP] εἶπὸν WH **41** κύριος WH NIV] ἑΙησοῦς Treg RP • ἑθορυβάζῃ WH Treg NIV] τυρβάζῃ RP **42** ὀλίγων δὲ ἐστὶν χρεία ἢ ἐνός WH] ἐνός δὲ ἐστὶν χρεία Treg RP NIV • ἑΜαριὰμ γὰρ WH NIV] Μαρία δὲ Treg RP • αὐτῆς WH NIV] ἀπ αὐτῆς Treg RP **11:2** Πάτερ WH Treg NIV] + ἡμῶν ὃ ἐν τοῖς οὐρανοῖς RP • σου WH Treg NIV] + Γενηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς RP **4** πειρασμόν WH Treg NIV] + ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ RP **6** μου WH Treg NIV] – RP **8** φίλον αὐτοῦ WH Treg NIV] αὐτοῦ φίλον RP • ὅσων WH Treg NIV] ὅσον RP **11** ἐξ WH Treg NIV] – RP • υἰὸς WH NIV] + ἄρτον μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ ἡ καὶ Treg RP • καὶ NIV] μὴ WH Treg RP • αὐτῷ ἐπιδώσει WH Treg NIV] ἐπιδώσει αὐτῷ RP **12** αἰτήσῃ WH Treg NIV] ἐὰν αἰτήσῃ RP

Ἐπιδώσει αὐτῷ σκορπίον· **13** εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσω μᾶλλον ὁ πατήρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει πνεῦμα ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν.

14 Καὶ ἦν ἐκβάλλων ἑδαιμόνιον κωφόν· ἐγένετο δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξεληθόντος ἐλάλησεν ὁ κωφός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι· **15** τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· Ἐν Βεελζεβούλ τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια· **16** ἕτεροι δὲ πειράζοντες σημεῖον ἐξ οὐρανοῦ ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ· **17** αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα εἶπεν αὐτοῖς· Πᾶσα βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα ἐρημοῦται, καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον πίπτει· **18** εἰ δὲ καὶ ὁ Σατανᾶς ἐφ' ἑαυτὸν διεμερίσθη, πῶς σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; ὅτι λέγετε ἐν Βεελζεβούλ ἐκβάλλειν με τὰ δαιμόνια· **19** εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβούλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; διὰ τοῦτο αὐτοὶ ὑμῶν κριταὶ ἔσσονται· **20** εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἅρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ· **21** ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶν τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· **22** ἐπὶ δὲ ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτόν, τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἶρει ἐφ' ἣ ἐπεποιθεῖ, καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσιν· **23** ὁ μὴ ὦν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστίν, καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει.

24 Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνδρῶν τόπων ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ μὴ εὐρίσκον λέγει· Ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον· **25** καὶ ἐλθὼν εὐρίσκει σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον· **26** τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ ἐπτά, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χειρόνα τῶν πρώτων.

27 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα ἐπάρασά τις φωνὴν γυνῆ ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν αὐτῷ· Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε καὶ μαστοὶ οὗς

11:12 ἐπιδώσει WH NIV] μὴ ἐπιδώσει Treg RP 14 δαιμόνιον WH] + καὶ αὐτὸ ἦν Treg NIV RP 15 τῷ WH Treg NIV] – RP 16 ἐξ οὐρανοῦ ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ WH Treg NIV] παρ' αὐτοῦ ἐζήτουν ἐξ οὐρανοῦ RP 19 αὐτοὶ ὑμῶν κριταὶ WH NIV] αὐτοὶ κριταὶ ὑμῶν Treg; κριταὶ ὑμῶν αὐτοὶ RP 20 θεοῦ RP] + ἐγὼ WH Treg NIV 22 δὲ WH Treg NIV] + ὁ RP • αὐτοῦ WH Treg RP NA] – NIV 24 εὐρίσκον Treg RP] + τότε WH NIV 25 εὐρίσκει Treg NIV RP] + σχολάζοντα WH 26 ἕτερα ... ἑαυτοῦ ἐπτά WH Treg NIV] ἐπτά ἕτερα ... ἑαυτοῦ RP • εἰσελθόντα WH Treg NIV] ἐλθόντα RP 27 φωνὴν γυνῆ WH NIV] γυνὴ φωνῆν Treg RP

ἐθήλασας· **28** αὐτὸς δὲ εἶπεν· ῬΜενοῦν μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ Ῥφυλάσσοντες.

29 Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροισομένων ἤρξατο λέγειν· ῬΗ γενεὰ αὕτη Ῥγενεὰ πονηρὰ ἐστίν· σημεῖον Ῥζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον ῬἸωαῆ. **30** καθὼς γὰρ ἐγένετο ῬἸωαῆς Ῥτοῖς Νινευίταις σημεῖον, οὕτως ἐστὶ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ταύτῃ. **31** βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτούς· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶνος ὤδε. **32** ἄνδρες ῬΝινευῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα ῬἸωαῆ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον ῬἸωαῆ ὤδε.

33 ῬΟὐδεὶς λύχνον ἄψας εἰς κρύπτῃν τίθησιν οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ Ῥφῆγγος βλέπωσιν. **34** ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστίν ὁ ὀφθαλμὸς Ῥσου. Ῥὅταν ὁ ὀφθαλμὸς σου ἀπλοῦς ᾖ, καὶ ὄλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἐστίν· ἐπὰν δὲ πονηρὸς ᾖ, καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν. **35** σκόπει οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν. **36** εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὄλον φωτεινόν, μὴ ἔχον Ῥμέρος τι Ῥσκοτεινόν, ἐστὶ φωτεινόν ὄλον ὡς ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ φωτίζη σε.

37 ῬἘν δὲ τῷ λαλῆσαι Ῥἔρωτᾷ αὐτὸν ῬΦαρισαῖος ὅπως ἀριστήση παρ' αὐτῶ· εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν. **38** ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου. **39** εἶπεν δὲ ὁ κύριος πρὸς αὐτόν· Νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἐξῶθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος καθαρίζετε, τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν γέμει ἀρπαγῆς καὶ πονηρίας. **40** ἄφρονες, οὐχ ὁ ποιήσας τὸ ἐξῶθεν καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησεν; **41** πλὴν τὰ ἐνόντα δότε ἐλεημοσύνην, καὶ ἰδοὺ πάντα καθαρὰ ὑμῖν ἐστίν.

42 ῬἈλλὰ οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ πῆγανον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην

11:28 **Μενοῦν** WH Treg NIV] Μενοῦνγε RP • **φυλάσσοντες** WH Treg NIV] + αὐτόν RP **29 γενεὰ** WH Treg NIV] – RP • **ζητεῖ** WH Treg NIV] ἐπιζητεῖ RP • **Ἰωαῆ** WH Treg NIV] + τοῦ προφήτου RP **30 Ἰωαῆς** Treg NIV RP] ὁ ῬἸωαῆς WH • **τοῖς Νινευίταις σημεῖον** WH Treg NIV] σημεῖον τοῖς Νινευίταις RP **32 Νινευῖται** WH Treg NIV] Νινευῖ RP **33 Οὐδεὶς** WH Treg NIV] + δὲ RP • **φῆγγος** RP] φῶς WH Treg NIV **34 σου** WH Treg NIV] – RP • **ὅταν** WH Treg NIV] + οὖν RP **36 μέρος τι** WH Treg NIV] τι μέρος RP **37 ἔρωτᾷ** WH Treg NIV] ἠρωτᾷ RP • **Φαρισαῖος** WH Treg NIV] + τις RP

τοῦ θεοῦ· ταῦτα ἴδὲ εἶδει ποιῆσαι κάκεινα μὴ ἴσθαι. 43 οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ τοὺς ἀσπασμούς ἐν ταῖς ἀγοραῖς. 44 οὐαὶ ἴσθαι, ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἴσθαι περιπατοῦντες ἐπάνω οὐκ οἶδασιν.

45 Ἀποκριθεὶς δὲ τις τῶν νομικῶν λέγει αὐτῷ· Διδάσκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις. 46 ὁ δὲ εἶπεν· Καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαὶ, ὅτι φορτίζετε τοὺς ἀνθρώπους φορτία δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ ἐνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν οὐ προσψάυετε τοῖς φορτίοις. 47 οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν οἱ δὲ πατέρες ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς. 48 ἄρα ἴσθαι μάρτυρες ἐστὲ καὶ συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν πατέρων ὑμῶν, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτούς ὑμεῖς δὲ ἴσθαι οἰκοδομεῖτε. 49 διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ θεοῦ εἶπεν· Ἀποστελῶ εἰς αὐτούς προφήτας καὶ ἀποστόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν καὶ ἴσθαι διώξουσιν, 50 ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν τὸ ἐκκεχυμένον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης, 51 ἴσθαι ἀπὸ αἵματος Ἄβελ ἴσθαι αἵματος Ζαχαρίου τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου· ναί, λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. 52 οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς, ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ εἰσήλθατε καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε.

53 ἴσθαι Κάκειθεν ἐξεληθόντος αὐτοῦ ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι δεινῶς ἐνέχειν καὶ ἀποστοματίζειν αὐτὸν περὶ πλειόνων, 54 ἐνεδρεύοντες ἴσθαι αὐτὸν θηρεῦσαι τι ἐκ τοῦ στόματος ἴσθαι αὐτοῦ.

12:1 Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου, ὥστε καταπατεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ πρῶτον· Προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης, ἴσθαι ἡτις ἐστὶν ὑπόκρισις, τῶν Φαρισαίων. 2 οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ

11:42 δὲ WH Treg NIV] – RP • παρεῖναι WH Treg NIV] ἀφιέναι RP 44 ὑμῖν WH Treg NIV] + γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταὶ RP • οἱ WH Treg NIV] – RP 48 μάρτυρες ἐστε WH Treg NIV] μάρτυρεῖτε RP • οἰκοδομεῖτε WH Treg NIV] + αὐτῶν τὰ μνημεῖα RP 49 διώξουσιν WH NIV] ἐκδιώξουσιν Treg RP 51 ἀπὸ WH Treg NA] + τοῦ NIV RP • ἕως WH Treg NA] + τοῦ NIV RP 53 Κάκειθεν ἐξεληθόντος αὐτοῦ WH Treg NIV] Λέγοντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα πρὸς αὐτούς RP 54 αὐτὸν WH NIV] + ζητοῦντες Treg RP • αὐτοῦ WH NIV] + ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ Treg RP 12:1 ἡτις ἐστὶν ὑπόκρισις τῶν Φαρισαίων WH NIV] τῶν Φαρισαίων ἡτις ἐστὶν ὑπόκρισις Treg RP

γνωσθήσεται. **3** ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἶπατε ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται, καὶ ὁ πρὸς τὸ οὐρανὸν ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμείοις κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωματίων.

4 Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου, μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσώτερόν τι ποιῆσαι. **5** ὑποδείξω δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε· φοβηθῆτε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι ἔχοντα ἐξουσίαν ἔμβραλεῖν εἰς τὴν γέενναν· ναί, λέγω ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε. **6** οὐχὶ πέντε στρουθία ἴσως πωλοῦνται ἀσσαρίων δύο; καὶ ἐν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλεησμένον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. **7** ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἡρίθμυνται· ἴσως φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε.

8 Λέγω δὲ ὑμῖν, πᾶς ὃς ἀνὴρ ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσῃ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ. **9** ὁ δὲ ἀρνησάμενός με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ. **10** καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ τῷ δὲ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα βλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται. **11** ὅταν δὲ εἰσφέρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί ἀπολογήσησθε ἢ τί εἴπητε. **12** τὸ γὰρ ἅγιον πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ᾠρᾷ ἃ δεῖ εἰπεῖν.

13 Εἶπεν δὲ τις ἐκ τοῦ ὄχλου αὐτῶν· Διδάσκαλε, εἰπέ τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν. **14** ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἄνθρωπε, τίς με κατέστησεν κριτὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς; **15** εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· Ὁρᾶτε καὶ φυλάσσετε ἀπὸ πάσης πλεονεξίας, ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἢ ζῶν αὐτοῦ ἔστιν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ. **16** εἶπεν δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτούς λέγων· Ἄνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα. **17** καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων· Τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου; **18** καὶ εἶπεν· Τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὸν σῖτον καὶ τὰ ἀγαθὰ μου, **19** καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· Ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε,

12:5 ἔχοντα ἐξουσίαν WH Treg NIV] ἐξουσίαν ἔχοντα RP **6** πωλοῦνται WH Treg NIV] πωλεῖται RP **7** μὴ WH Treg NIV] + οὐν RP **8** ὁμολογήσῃ Treg NIV RP] ὁμολογήσει WH **11** εἰσφέρωσιν WH Treg NIV] προσφέρωσιν RP • μεριμνήσητε WH Treg NIV] μεριμνᾶτε RP • ἢ τί WH Treg RP NA] – NIV **13** ἐκ τοῦ ὄχλου αὐτῶν WH NIV] αὐτῶν ἐκ τοῦ ὄχλου Treg RP **14** κριτὴν WH Treg NIV] δικαστὴν RP **15** πάσης WH Treg NIV] τῆς RP • αὐτοῦ WH Treg NIV] αὐτῷ RP • αὐτῷ WH Treg NIV] αὐτοῦ RP **17** ἐαυτῷ Treg NIV RP] αὐτῷ WH **18** τὸν σῖτον WH Treg NIV] τὰ γενήματά μου RP

εὐφραίνου. **20** εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεός· Ἔφρων, ταύτη τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου ἄπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασας, τίνοι ἔσται; **21** οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ καὶ μὴ εἰς θεὸν πλουτῶν.

22 Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Διὰ τοῦτο ἴλέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ τὴν φάγητε, μηδὲ τῷ σώματι τί ἐνδύσθητε. **23** ἢ γὰρ ψυχὴ πλεῖον ἐστὶν τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος. **24** κατανοήσατε τοὺς κόρακας ὅτι οὐ σπεύρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν, οἷς οὐκ ἔστιν ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ θεὸς τρέφει αὐτούς· πόσω μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε τῶν πετεινῶν. **25** τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ προσθεῖναι ἢ πῆχυν; **26** εἰ οὖν οὐδὲ ἐλάχιστον δύνασθε, τί περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε; **27** κατανοήσατε τὰ κρίνα πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νῆθει· λέγω δὲ ὑμῖν, οὐδὲ Σολομῶν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἐν τούτων. **28** εἰ δὲ ἐν ἄγρῳ τὸν χόρτον ὄντα σήμερον καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέξει, πόσω μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι. **29** καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί φάγητε ἢ καὶ τί πίητε, καὶ μὴ μετεωρίζεσθε, **30** ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπιζητοῦσιν, ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν ὅτι χρῆζετε τούτων. **31** πλὴν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν ἑαυτοῦ, καὶ ταῦτα προστεθήσεται ὑμῖν.

32 Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποιμνιον, ὅτι εὐδόκησεν ὁ πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν. **33** πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν καὶ δότε ἐλεημοσύνην· ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλλάντια μὴ παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου κλέπτῃς οὐκ ἐγγίξει οὐδὲ σῆς διαφθείρει· **34** ὅπου γὰρ ἐστὶν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται.

35 Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι, **36** καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυτῶν πότε ἀναλύσῃ ἐκ τῶν γάμων, ἵνα ἐλθόντος καὶ κρούσαντος εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐτῷ.

12:20 Ἔφρων WH Treg NIV] Ἔφρων RP • ἀπαιτοῦσιν NIV RP] αἰτοῦσιν WH Treg **21** ἑαυτῷ Treg NIV RP] αὐτῷ WH **22** λέγω ὑμῖν WH Treg NIV] ὑμῖν λέγω RP • ψυχῇ WH Treg NIV] + ὑμῶν RP • σώματι Treg NIV RP] + ὑμῶν WH **23** γὰρ WH Treg NIV] – RP **25** ἐπὶ ... αὐτοῦ προσθεῖναι WH NIV] προσθεῖναι ἐπὶ ... αὐτοῦ Treg RP • πῆχυν WH NA] + ἓνα Treg NIV RP **26** οὐδὲ WH Treg NIV] οὐτὲ RP **28** ἐν ἄγρῳ τὸν χόρτον ὄντα σήμερον WH NIV] τὸν χόρτον σήμερον ἐν τῷ ἄγρῳ ὄντα Treg; τὸν χόρτον ἐν τῷ ἄγρῳ σήμερον ὄντα RP • ἀμφιέξει WH Treg NIV] ἀμφιένυσιν RP **29** καὶ WH Treg NIV] ἢ RP **30** ἐπιζητοῦσιν WH Treg NIV] ἐπιζητεῖ RP **31** αὐτοῦ WH Treg NIV] τοῦ θεοῦ RP • ταῦτα WH Treg NIV] + πάντα RP

37 μακάριοι οἱ δούλοι ἐκεῖνοι, οὓς ἔλθων ὁ κύριος εὕρησει γρηγοροῦντας· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι περιζώσεται καὶ ἀνακλινεῖ αὐτοὺς καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς. 38 «κὰν ἐν τῇ δευτέρᾳ κὰν» ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθη καὶ εὕρη οὕτως, μακάριοι ἴσιν ἐκεῖνοι.

39 Τοῦτο δὲ γινώσκετε ὅτι εἰ ἦδει ὁ οἰκοδεσπότης ποῖα ὥρα ὁ κλέπτης ἔρχεται, «οὐκ ἂν» ἀφήκεν ἵδιορυχθῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ. 40 καὶ ἴμεῖς γίνεσθε ἔτοιμοι, ὅτι ἡ ὥρα οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

41 Εἶπεν ἱδὲ ὁ Πέτρος· Κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγεις ἢ καὶ πρὸς πάντας; 42 «καὶ εἶπεν» ὁ κύριος· Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος, ἱδὲ φρόνιμος, ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ τοῦ διδόναι ἐν καιρῷ ἱδὲ σιτομέτριον; 43 μακάριος ὁ δούλος ἐκεῖνος, ὃν ἔλθων ὁ κύριος αὐτοῦ εὕρησει ποιοῦντα οὕτως· 44 ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. 45 ἐὰν δὲ εἶπη ὁ δούλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· Χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι, καὶ ἄρξῃται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας, ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι, 46 ἡξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκεῖνου ἐν ἡμέρᾳ ἡ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ἡ οὐ γινώσκει, καὶ διχοτομήσει αὐτόν καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει. 47 ἐκεῖνος δὲ ὁ δούλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ἱδὲ αὐτοῦ καὶ μὴ ἐτοιμάσας ἡ ἱδὲ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ δαρήσεται πολλὰς· 48 ὁ δὲ μὴ γνοὺς ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν δαρήσεται ὀλίγας. παντὶ δὲ ὡς ἐδόθη πολὺ, πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ, καὶ ὡς παρέθεντο πολὺ, περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν.

49 Πῦρ ἡλθον βαλεῖν ἱδὲ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἡδὲ ἀνήφθη; 50 βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶς συνεχόμαι ἔως ἱδὲ τοῦ τελεσθῆ. 51 δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ; οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἡ διαμερισμόν. 52 ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν ἑνὶ οἴκῳ ἡ διαμεμερισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσὶν καὶ δύο ἐπὶ τρισίν, 53 ἱδὲ διαμερισθήσονται πατὴρ ἐπὶ υἱῷ καὶ υἱὸς

12:38 κὰν ἐν τῇ δευτέρᾳ κὰν WH Treg NIV] Καὶ ἐὰν ἔλθη ἐν τῇ δευτέρᾳ φυλακῇ καὶ RP • εἰσιν WH NIV] + οἱ δούλοι Treg RP 39 οὐκ ἂν NIV] ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ WH Treg; ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν RP • διορυχθῆναι WH NIV] διορυγῆναι Treg RP 40 ὑμεῖς WH Treg NIV] + οὓν RP 41 δὲ WH Treg NIV] + αὐτῷ RP 42 καὶ εἶπεν WH Treg NIV] Εἶπεν δὲ RP • ὁ WH Treg NIV] καὶ RP • τὸ WH NIV RP] – Treg 47 αὐτοῦ WH Treg NIV] ἑαυτοῦ RP • ἡ WH NIV] μὴδὲ Treg RP 49 ἐπὶ WH Treg NIV] εἰς RP 50 ὄτου WH Treg NIV] οὖ RP 52 ἐνὶ οἴκῳ WH Treg NIV] οἴκῳ ἐνὶ RP 53 διαμερισθήσονται WH Treg NIV] Διαμερισθήσεται RP

ἐπὶ πατρί, μήτηρ ἑπὶ θυγατέρα καὶ θυγάτηρ ἐπὶ τὴν μητέρα, πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθεράν.

54 Ἐλεγεν δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις· Ὅταν ἴδητε νεφέλην ἀνατέλλουσαν ἐπὶ δυσμῶν, εὐθέως λέγετε ὅτι Ὁμβρος ἔρχεται, καὶ γίνεται οὕτως· 55 καὶ ὅταν νότον πνέοντα, λέγετε ὅτι Καύσων ἔσται, καὶ γίνεται. 56 ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν, τὸν δὲ καιρὸν τοῦτον πῶς οὐκ οἴδατε δοκιμάζειν;

57 Τί δὲ καὶ ἀφ' ἐαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον; 58 ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ' ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ, μήποτε κατασύρῃ σε πρὸς τὸν κριτὴν, καὶ ὁ κριτὴς σε παραδώσει τῷ πράκτορι, καὶ ὁ πράκτωρ σε βαλεῖ εἰς φυλακὴν. 59 λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως καὶ τὸ ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῶς.

13:1 Παρῆσαν δὲ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων ὧν τὸ αἷμα Πιλάτος ἔμιξεν μετὰ τῶν θυσίων αὐτῶν. 2 καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Δοκεῖτε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς Γαλιλαίους ἐγένοντο, ὅτι ταῦτα πεπόνθασιν; 3 οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῆτε πάντες ὁμοίως ἀπολείσθε. 4 ἢ ἐκεῖνοι οἱ δεκαοκτῶ ἐφ' οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλωὰμ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς, δοκεῖτε ὅτι αὐτοὶ ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς κατοικοῦντας Ἱερουσαλὴμ; 5 οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῆτε πάντες ὡσαύτως ἀπολείσθε.

6 Ἐλεγεν δὲ ταύτην τὴν παραβολὴν. Συκὴν εἶχέν τις πεφυτευμένην ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ, καὶ ἤλθεν ζητῶν καρπὸν ἐν αὐτῇ καὶ οὐχ εὔρεν. 7 εἶπεν

12:53 ἐπὶ WH Treg RP] + τὴν NIV • θυγατέρα WH Treg NIV] θυγατρί RP • τὴν μητέρα WH Treg NIV] μητρί RP • πενθεράν WH Treg NIV] + αὐτῆς RP 54 ἴδητε WH Treg] + τὴν NIV RP • ἐπὶ WH NIV] ἀπὸ Treg RP • ὅτι WH Treg NIV] – RP 56 δὲ καιρὸν Treg RP] καιρὸν δὲ WH NIV • οὐκ οἴδατε δοκιμάζειν WH Treg NIV] οὐ δοκιμάζετε RP 58 παραδώσει WH Treg NIV] παραδῶ RP • βαλεῖ WH Treg NIV] βάλη RP 59 καὶ τὸ WH Treg NIV] οὐ καὶ τὸν RP 13:2 ἀποκριθεὶς WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP • ταῦτα WH Treg NIV] τοιαῦτα RP 3 ὁμοίως WH Treg NIV] ὡσαύτως RP 4 δεκαοκτῶ WH NIV] δέκα καὶ ὀκτῶ RP Treg • αὐτοὶ WH Treg NIV] οὗτοι RP • τοὺς WH Treg NIV] – RP • κατοικοῦντας WH Treg NIV] + ἐν RP 5 μετανοῆτε NIV RP] μετανοήσετε WH Treg • ὡσαύτως WH Treg NIV] ὁμοίως RP 6 πεφυτευμένην ἐν ... αὐτοῦ WH Treg NIV] ἐν ... αὐτοῦ πεφυτευμένην RP

δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν· Ἰδοὺ τρία ἔτη ἄφ' οὗ ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ καὶ οὐχ εὕρισκω· Ἔκκοψον αὐτήν· ἵνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ; **8** ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ· Κύριε, ἄφες αὐτήν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτήν καὶ βάλω κόπρια· **9** καὶ μὲν ποιήσῃ καρπὸν εἰς τὸ μέλλον— εἰ δὲ μὴγε, ἔκκόψεις αὐτήν.

10 Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς σάββασιν. **11** καὶ ἰδοὺ ἡ γυνὴ πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη ἑκακοκτώ, καὶ ἦν συγκύπτουσα καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές. **12** ἰδὼν δὲ αὐτήν ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησεν καὶ εἶπεν αὐτῇ· Γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου, **13** καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώθη, καὶ ἐδόξαζεν τὸν θεόν. **14** ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγεν τῷ ὄχλῳ ὅτι Ἐξ ἡμέρας εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν ταύταις οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. **15** ἀπεκρίθη ἡ δὲ αὐτῷ ὁ κύριος καὶ εἶπεν· Ὑποκριταί, ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βούνον αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει; **16** ταύτην δὲ θυγατέρα Ἀβραὰμ οὖσαν, ἣν ἔδησεν ὁ Σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; **17** καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ κατασχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ' αὐτοῦ.

18 Ἐλεγεν ἡ οὖν· Τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, καὶ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν; **19** ὁμοία ἐστὶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ, καὶ ἤῤῥησεν καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.

20 Καὶ πάλιν εἶπεν· Τίνι ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ; **21** ὁμοία ἐστὶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἔκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία ἕως οὗ ἐζυμώθη ὄλον.

22 Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας διδάσκων καὶ πορείαν ποιούμενος εἰς Ἱεροσόλυμα. **23** εἶπεν δὲ τις αὐτῷ· Κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ

13:7 ἄφ' οὗ WH Treg NIV] – RP • ἔκκοψον WH Treg NIV RP] + οὖν NA **9** εἰς τὸ μέλλον — εἰ δὲ μὴγε, WH Treg NIV] εἰ δὲ μὴγε, εἰς τὸ μέλλον RP **11** γυνὴ WH Treg NIV] + ἦν RP • δεκακοκτώ WH NIV] δέκα καὶ ὀκτὼ RP Treg **14** ὅτι WH NIV] – Treg RP • αὐταῖς WH Treg NIV] ταύταις RP **15** δὲ WH Treg NIV] οὖν RP • ἀπαγαγὼν Treg NIV RP] ἀπάγων WH **18** οὖν WH Treg NIV] δέ RP **19** δένδρον WH NIV] + μέγα Treg RP **20** Καὶ WH Treg NIV] – RP **21** ἔκρυψεν WH Treg] ἐνέκρυψεν NIV RP **22** Ἱεροσόλυμα WH NIV] Ἱερουσαλήμ Treg RP

σφζόμενοι; ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· **24** Ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς
 ἴθρας, ὅτι πολλοί, λέγω ὑμῖν, ζητήσουσιν εἰσελθεῖν καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν,
25 ἀφ' οὗ ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἄρξησθε
 ἕξω ἐστάναι καὶ κρούειν τὴν θύραν λέγοντες· Ἢ Κύριε, ἀνοιξον ἡμῖν· καὶ
 ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν· Οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ. **26** τότε ἄρξεσθε λέγειν·
 Ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας·
27 καὶ ἐρεῖ ἡ λέγων ὑμῖν· Οὐκ οἶδα πόθεν ἐστέ· ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ, πάντες
 ἔργαται ἀδικίας. **28** ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν
 ὄψῃσθε Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ πάντας τοὺς προφήτας ἐν τῇ
 βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ, ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἕξω. **29** καὶ ἤξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν
 καὶ δυσμῶν καὶ ἀπὸ βορρᾶ καὶ νότου καὶ ἀνακλιθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ
 θεοῦ. **30** καὶ ἰδοὺ εἰσὶν ἔσχατοι οἱ ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶν πρῶτοι οἱ ἔσονται
 ἔσχατοι.

31 Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ προσῆλθάν τινες Φαρισαῖοι λέγοντες αὐτῷ· Ἐξελθε
 καὶ πορεύου ἐντεῦθεν, ὅτι Ἡρώδης θέλει σε ἀποκτεῖναι. **32** καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
 Πορευθέντες εἶπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ· Ἴδου ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ ἰάσεις
 ἄποτελῶ σήμερον καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι. **33** πλὴν δεῖ με
 σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένη πορεύεσθαι, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφήτην
 ἀπολέσθαι ἕξω Ἱερουσαλήμ. **34** Ἱερουσαλήμ Ἱερουσαλήμ, ἡ ἀποκτείνουσα
 τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν — ποσάκις
 ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου ὃν τρόπον ὄρνις τὴν ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς
 πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε. **35** Ἴδου ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ἡμῶν. λέγω ἡ δὲ
 ὑμῖν, οὐ μὴ ἴδητέ με ἕως ἡξέι ὅτε εἶπητε· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν
 ὀνόματι κυρίου.

14:1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν ἀρχόντων τῶν
 Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι αὐτόν.
2 καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικός ἔμπροσθεν αὐτοῦ. **3** καὶ ἀποκριθεὶς

13:24 θύρας WH Treg NIV] πύλης RP **25** Κύριε WH Treg NIV] + κύριε
 RP **27** λέγων WH NIV] Λέγω Treg RP • οἶδα WH Treg] + ὑμᾶς NIV RP
 • ἐργάται WH Treg NIV] οἱ ἐργάται τῆς RP **28** ὄψῃσθε WH NIV RP]
 ὄψεσθε Treg **29** ἀπὸ WH Treg NIV] – RP **31** ὥρᾳ WH NIV] ἡμέρᾳ Treg RP
32 ἀποτελῶ WH Treg NIV] ἐπιτελῶ RP **35** ὑμῶν WH Treg NA] + ἔρημος NIV
 RP • δὲ WH Treg RP NA] – NIV • ὑμῖν WH Treg NIV] + ὅτι RP • ἴδητέ με WH
 Treg NIV] με ἴδητε RP • ἡξέι ὅτε Treg NA] – WH NIV; ἂν ἡξέι ὅτε RP

ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ Φαρισαίους λέγων· **3** Ἐξεστὶν τῷ σαββάτῳ ῥαθεραπεῦσαι ἢ οὐ· **4** οἱ δὲ ἠσύχασαν. καὶ ἐπιλαβόμενος ἰάσατο αὐτὸν καὶ ἀπέλυσεν. **5** καὶ πρὸς αὐτοὺς εἶπεν· Τίνος ὑμῶν υἱὸς ἢ βοῦς εἰς φρέαρ ῥα πεσεῖται, καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτὸν ἔν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; **6** καὶ οὐκ ἴσχυσαν ῥα ἀνταποκριθῆναι πρὸς ταῦτα.

7 Ἐλεγεν δὲ πρὸς τοὺς κεκλημένους παραβολὴν, ἐπέχων πῶς τὰς πρωτοκλισίας ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς αὐτούς· **8** Ὄταν κληθῆς ὑπὸ τινος εἰς γάμους, μὴ κατακλιθῆς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν, μήποτε ἐντιμότερός σου ἢ κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ **9** καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας ἐρεῖ σοι· Δὸς τούτῳ τόπον, καὶ τότε ἄρξῃ μετὰ αἰσχύνῃς τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν. **10** ἀλλ' ὅταν κληθῆς πορευθεὶς ἀνάπεσε εἰς τὸν ἔσχατον τόπον, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκληκὼς σε ῥα ἐρεῖ σοι· Φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον· τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον ῥα πάντων τῶν συνανακειμένων σοι. **11** ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. **12** Ἐλεγεν δὲ καὶ τῷ κεκληκότη αὐτόν· Ὄταν ποιῆς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς φίλους σου μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου μηδὲ γείτονας πλουσίους, μήποτε καὶ αὐτοὶ ῥα ἀντικαλέσωσίν σε ῥα καὶ γένηται ῥα ἀνταπόδομά σοι. **13** ἀλλ' ὅταν ῥα δοχὴν ποιῆς, κάλει πτωχοὺς, ἀναπίρους, χωλοὺς, τυφλοὺς· **14** καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι, ἀνταποδοθήσεται γάρ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων.

15 Ἀκούσας δὲ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα εἶπεν αὐτῷ· Μακάριος ῥα ὅστις φάγεται ῥα ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. **16** ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἀνθρωπὸς τις ῥα ἐποίει δεῖπνον μέγα, καὶ ἐκάλεσεν πολλοὺς, **17** καὶ ἀπέστειλεν τὸν δούλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δεῖπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις· Ἐρχεσθε, ὅτι ἤδη ἔτοιμά ῥα ἔστιν. **18** καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς ῥα πάντες παραιτεῖσθαι. ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ·

14:3 Ἐξεστὶν WH Treg NIV | Εἰ ἔξεστὶν RP • θεραπεῦσαι ἢ οὐ WH Treg NIV | θεραπεύειν RP **5** καὶ WH Treg NIV | + ἀποκριθεὶς RP • πεσεῖται WH Treg NIV | ἐμπεσεῖται RP • ἐν WH NIV | ἐν τῇ RP; τῇ Treg **6** ἀνταποκριθῆναι WH Treg NIV | + αὐτῷ RP **10** ἐρεῖ WH Treg NIV | εἶπη RP • πάντων WH Treg NIV | – RP **12** ἀντικαλέσωσίν σε WH Treg NIV | σε ἀντικαλέσωσιν RP • ἀνταπόδομά σοι WH Treg NIV | σοι ἀνταπόδομα RP **13** δοχὴν ποιῆς WH NIV | ποιῆς δοχὴν Treg RP **15** ὅστις WH Treg NIV | ὅς RP • ἄρτον WH Treg NA | ἄριστον NIV RP **16** ἐποίει WH Treg NIV | ἐποίησεν RP **17** ἔστιν WH NIV | + πάντα Treg RP **18** πάντες παραιτεῖσθαι WH Treg NIV | παραιτεῖσθαι πάντες RP

Ἄγρὸν ἠγόρασα καὶ ἔχω ἀνάγκην ἵνα ἐξελθῶν ἴδω αὐτόν· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. **19** καὶ ἕτερος εἶπεν· Ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. **20** καὶ ἕτερος εἶπεν· Γυναίκα ἔγνη καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. **21** καὶ παραγενόμενος ὁ δούλος ἀπήγγειλεν τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπεν τῷ δούλῳ αὐτοῦ· Ἐξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπίστους καὶ τυφλοὺς καὶ χωλοὺς εἰσάγαγε ὧδε. **22** καὶ εἶπεν ὁ δούλος· Κύριε, γέγονεν ὅ ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστίν. **23** καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δούλον· Ἐξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ μου ὁ οἶκος. **24** λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μου τοῦ δείπνου.

25 Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῶ ὄχλοι πολλοί, καὶ στραφεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς· **26** Εἴ τις ἔρχεται πρὸς με καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα ἑαυτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀδελφούς καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι τε καὶ τὴν ψυχὴν ἑαυτοῦ, οὐ δύναται εἶναι μου μαθητής. **27** ὅστις οὐ βαστάζει τὸν σταυρὸν ἑαυτοῦ καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, οὐ δύναται εἶναι μου μαθητής. **28** τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι οὐχὶ πρῶτον καθίσας ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει εἰς ἀπαρτισμόν; **29** ἵνα μήποτε θέντος αὐτοῦ θεμέλιον καὶ μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι πάντες οἱ θεωροῦντες ἄρξωνται αὐτῷ ἐμπαίξουσιν **30** λέγοντες ὅτι Οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο οἰκοδομεῖν καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι. **31** ἢ τίς βασιλεὺς πορευόμενος ἐτέρῳ βασιλεῖ συμβαλεῖν εἰς πόλεμον οὐχὶ καθίσας πρῶτον βουλευσεται εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν ὑπαντῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν; **32** εἰ δὲ μήγε, ἔτι

14:18 ἐξελθῶν WH Treg NIV] ἐξελθεῖν καὶ RP **21** δούλος WH Treg NIV] + ἐκείνος RP • τυφλοὺς καὶ χωλοὺς WH Treg NIV] χωλοὺς καὶ τυφλοὺς RP **22** δ WH Treg NIV] ὡς RP **23** μου ὁ οἶκος WH Treg NIV] ὁ οἶκος μου RP **24** δείπνου WH Treg NIV] + Πολλοὶ γὰρ εἰσὶν κλητοὶ ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοὶ RP **26** ἑαυτοῦ WH NIV] αὐτοῦ Treg RP • τε WH Treg NIV] δέ RP • ψυχὴν ἑαυτοῦ WH NIV] ἑαυτοῦ ψυχὴν Treg RP • εἶναι μου μαθητής WH Treg NIV] μου μαθητής εἶναι RP **27** ὅστις WH NA] καὶ ὅστις Treg NIV RP • ἑαυτοῦ WH NIV] αὐτοῦ Treg; αὐτοῦ RP **28** ὑμῶν WH Treg NIV] + ὁ RP • ἔχει WH Treg NIV] + τὰ RP **29** αὐτῷ ἐμπαίξουσιν WH Treg NIV] ἐμπαίξουσιν αὐτῷ RP **31** ἐτέρῳ βασιλεῖ συμβαλεῖν WH Treg NIV] συμβαλεῖν ἐτέρῳ βασιλεῖ RP • βουλευσεται WH NIV] βουλεύεται Treg RP • ὑπαντῆσαι WH Treg NIV] ἀπαντῆσαι RP

ἄυτοῦ πόρρω ὄντος πρεσβείαν ἀποστείλας ἐρωτᾷ ἄ τὰ πρὸς εἰρήνην. **33** οὕτως οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσιν τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν οὐ δύναται εἶναί μου ἄ μαθητής.

34 Καλὸν ὄυν τὸ ἄλας· ἐὰν δὲ ἄ και τὸ ἄλας μωρανθῆ, ἐν τίνι ἀρτυθήσεται; **35** οὕτε εἰς γῆν οὕτε εἰς κοπρίαν εὐθετόν ἐστιν· ἔξω βάλουσιν αὐτό. ὁ ἔχων ὄτα ἀκούειν ἀκουέτω.

15:1 ὄ Ησαν δὲ ἄ αὐτῶ ἐγγίζοντες ἄ πάντες οἱ τελῶναι και οἱ ἄμαρτωλοὶ ἀκούειν αὐτοῦ. **2** και διεγόγγυζον οἱ ἄ τε Φαρισαῖοι και οἱ γραμματεῖς λέγοντες ὄτι Οὗτος ἄμαρτωλοὺς προσδέχεται και συνεσθίει αὐτοῖς. **3** εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγων· **4** Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρόβατα και ἄπολέσας ἄ ἐξ αὐτῶν ἑν ἄ οὐ καταλείπει τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα ἐν τῆ ἐρήμῳ και πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλὸς ἔως εὗρη αὐτό; **5** και εὗρὼν ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὄμους ἄ αὐτοῦ χαιρων, **6** και ἔλθων εἰς τὸν οἶκον συγκαλεῖ τοὺς φίλους και τοὺς γείτονας, λέγων αὐτοῖς· Συγχαρήτέ μοι ὄτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλὸς. **7** λέγω ὑμῖν ὄτι οὕτως χαρὰ ἐν τῶ οὐρανῶ ἔσται ἄ ἐπὶ ἐνὶ ἄμαρτωλῶ μετανοοῦντι ἢ ἐπὶ ἐνενήκοντα ἐννέα δικαίοις οἵτινες οὐ χρείαν ἔχουσιν μετανοίας.

8 ὄ Η τίς γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ ἄπτει λύχνον και σαροῖ τὴν οἰκίαν και ζητεῖ ἐπιμελῶς ἔως ἄ οὗ εὗρη; **9** και εὗροῦσα ἄ συγκαλεῖ τὰς φίλας ἄ και γείτονας λέγουσα· Συγχαρήτέ μοι ὄτι εὗρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα. **10** οὕτως, λέγω ὑμῖν, ἄ γίνεται χαρὰ ἐν ὄνωπιον τῶν ἄγγέλων τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἐνὶ ἄμαρτωλῶ μετανοοῦντι.

11 Εἶπεν δὲ· ὄ Ἀνθρωπὸς τίς εἶχεν δύο υἱούς. **12** και εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῶ πατρί· Πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας· ὁ δὲ ἄ διεἶλεν αὐτοῖς τὸν βίον. **13** και μετ ἄ οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ἄ πάντα ὁ νεώτερος υἱὸς

14:32 αὐτοῦ πόρρω WH Treg NIV] πόρρω αὐτοῦ RP • τὰ Treg NIV RP] – WH
33 εἶναί μου WH Treg NIV] μου εἶναι RP **34** οὖν WH Treg NIV] – RP • και WH
Treg NIV] – RP **15:1** αὐτῶ ἐγγίζοντες WH Treg NIV] ἐγγίζοντες αὐτῶ RP **2** τε
WH Treg NIV] – RP **4** ἀπολέσας WH NIV RP] ἀπολέσῃ Treg • ἐξ αὐτῶν ἐν
WH Treg NIV] ἐν ἐξ αὐτῶν RP **5** αὐτοῦ WH Treg NIV] ἑαυτοῦ RP **7** ἐν τῶ
οὐρανῶ ἔσται WH NIV] ἔσται ἐν τῶ οὐρανῶ Treg RP **8** οὗ WH Treg NIV] ὄτου
RP **9** συγκαλεῖ WH NIV] συγκαλεῖται Treg RP • και WH Treg NIV] + τὰς
RP **10** γίνεται χαρὰ WH Treg NIV] χαρὰ γίνεται RP **12** ὁ δὲ WH Treg NIV]
Και RP **13** πάντα WH Treg NIV] ἄπαντα RP

ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισεν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως. **14** δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὰ κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. **15** καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἐνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης, καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους· **16** καὶ ἐπεθύμει ἄγεμισαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι, καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ. **17** εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν ἔφη· Πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρός μου ἔπισηςσύνονται ἄρτων, ἐγὼ δὲ ἄγεμιζω ὧδε ἀπόλλυμαι· **18** ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ· Πάτερ, ἡμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, **19** οὐκέτι εἰμι ἄξιος κληθῆναι υἱὸς σου· ποίησόν με ὡς ἓνα τῶν μισθίων σου. **20** καὶ ἀναστὰς ἦλθεν πρὸς τὸν πατέρα ἑαυτοῦ. ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος εἶδεν αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγγίσθη καὶ δραμῶν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. **21** εἶπεν δὲ ὁ υἱὸς αὐτῷ· Πάτερ, ἡμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, οὐκέτι εἰμι ἄξιος κληθῆναι υἱὸς σου. **22** εἶπεν δὲ ὁ πατήρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ· Ταχὺ ἔξενέγκατε στολὴν τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας, **23** καὶ φέρετε τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, θύσατε, καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν, **24** ὅτι οὗτος ὁ υἱὸς μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν, ἦν ἀπολωλώς καὶ εὗρέθη. καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι.

25 Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισεν τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσεν συμφωνίας καὶ χορῶν, **26** καὶ προσκαλεσάμενος ἓνα τῶν παιδῶν ἐπυνθάνετο τί ἂν εἴη ταῦτα· **27** ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι Ὁ ἀδελφός σου ἦκει, καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν. **28** ὠργίσθη δὲ καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν. ὁ δὲ πατήρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν. **29** ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ πατρὶ ἑαυτοῦ· Ἴδου

15:14 ἰσχυρὰ WH Treg NIV | ἰσχυρὸς RP **16** γεμίσει τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ Treg NIV RP | χορτασθῆναι ἐκ WH NA **17** ἔφη WH NIV | εἶπεν Treg RP • περισεύονται WH Treg NIV | περισσεύουσιν RP • λιμῷ ὧδε WH NIV | ὧδε λιμῷ Treg; λιμῷ RP **19** οὐκέτι WH Treg NIV | καὶ οὐκέτι RP **20** ἑαυτοῦ WH NIV | αὐτοῦ Treg RP **21** ὁ υἱὸς αὐτῷ WH NIV | αὐτῷ ὁ υἱὸς Treg RP • οὐκέτι WH Treg NIV | καὶ οὐκέτι RP • σου Treg NIV RP] + ποίησόν με ὡς ἓνα τῶν μισθίων σου WH **22** Ταχὺ WH Treg NIV] – RP • ἐξενέγκατε WH Treg NIV] + τὴν RP **23** φέρετε WH Treg NIV | ἐνέγκαντες RP **24** ἦν ἀπολωλώς WH Treg NIV] καὶ ἀπολωλώς ἦν RP **26** ἂν WH Treg NIV] – RP **28** δὲ WH Treg NIV] οὖν RP **29** αὐτοῦ WH Treg NIV] – RP

τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρήλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ· **30** ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος ὁ καταφαγών σου τὸν βίον ἤμετὰ πορνῶν ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν ἴσιτευτὸν μόσχον· **31** ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σὰ ἐστίν· **32** εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἔζησεν, καὶ ἀπολωλώς καὶ εὐρέθη.

16:1 Ἔλεγεν δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητάς· Ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος ὃς εἶχεν οἰκονόμον, καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. **2** καὶ φωνήσας αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· Τί τοῦτο ἀκούω περὶ σοῦ; ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας σου, οὐ γὰρ δύνη ἔτι οἰκονομεῖν. **3** εἶπεν δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος· Τί ποιήσω ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ; σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι· **4** ἔγνω τὴν ποιήσω, ἵνα ὅταν μετασταθῶ ἔκ τῆς οἰκονομίας δέξωνταί με εἰς τοὺς οἴκους ἑαυτῶν. **5** καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα ἕκαστον τῶν χρεοφειλετῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ ἔλεγεν τῷ πρώτῳ· Πόσον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου; **6** ὁ δὲ εἶπεν· Ἐκατὸν βάτους ἐλαίου· ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Δέξαι σου τὰ γράμματα καὶ καθίσας ταχέως γράψον πεντήκοντα. **7** ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπεν· Σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; ὁ δὲ εἶπεν· Ἐκατὸν κόρους σίτου· λέγει αὐτῷ· Δέξαι σου τὰ γράμματα καὶ γράψον ὀγδοήκοντα. **8** καὶ ἐπήνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας ὅτι φρονίμως ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτός εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσιν. **9** καὶ ἐγὼ ὑμῖν λέγω, ἑαυτοῖς ποιήσατε φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἵνα ὅταν ἐκλίπη δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς.

10 Ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστὸς ἐστίν, καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστιν. **11** εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδικῷ μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει; **12** καὶ εἰ ἐν τῷ ἄλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ

15:30 μετὰ WH NIV RP] + τῶν Treg • σιτευτὸν μόσχον WH Treg NIV] μόσχον τὸν σιτευτὸν RP **32** ἔζησεν WH Treg NA] ἀνέζησεν NIV RP • ἀπολωλώς WH Treg NIV] + ἦν RP **16:1** μαθητάς WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP **2** δύνη WH Treg NIV] δύνῃση RP **4** ἐκ WH Treg NIV] – RP • ἑαυτῶν WH Treg] αὐτῶν NIV RP **6** ὁ δὲ WH Treg NIV] Καὶ RP • τὰ γράμματα WH Treg NIV] τὸ γράμμα RP **7** λέγει WH Treg NIV] Καὶ λέγει RP • τὰ γράμματα WH Treg NIV] τὸ γράμμα RP **9** ἑαυτοῖς ποιήσατε WH NIV] Ποιήσατε ἑαυτοῖς Treg RP • ἐκλίπη WH Treg NIV] ἐκλίπητε RP

ἐγένεσθε, τὸ ἑμέτερον τίς ἴδωσι ὑμῖν¹; **13** οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυοὶ κυριοὶ δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἓνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.

14 Ἦκουον δὲ ταῦτα ἅπαντα οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι ὑπάρχοντες, καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν. **15** καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.

16 Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται ἄχρι Ἰωάννου· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ εὐαγγελίζεται καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται. **17** Εὐκοπώτερον δὲ ἐστὶν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν.

18 Πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν ἑτέραν μοιχεύει, ἡ καὶ ὁ ἀπολελυμένη ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν μοιχεύει.

19 Ἄνθρωπος δὲ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον εὐφραϊνόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς. **20** πτωχὸς δὲ τις ὀνόματι Λάζαρος ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ εἰλωμένος **21** καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἄπο τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἐπέλειχον τὰ ἔλκη αὐτοῦ. **22** ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον Ἀβραάμ· ἀπέθανεν δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη. **23** καὶ ἐν τῷ ἄδη ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὄρᾳ Ἀβραάμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. **24** καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπεν· Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ πέμψον Λάζαρον ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου, ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. **25** εἶπεν δὲ Ἀβραάμ· Τέκνον, μνησθητι ὅτι ἀπέλαβες τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ ὧδε παρακαλεῖται σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι. **26** καὶ ἔν πασι τούτοις μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἔνθεν πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται, ἡ μηδὲ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν. **27** εἶπεν δὲ Ἐρωτῶ ἡ σε οὖν², πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου,

16:12 ἑμέτερον Treg NIV RP] ἡμέτερον WH • δώσει ὑμῖν WH Treg] ὑμῖν δώσει NIV RP **14** πάντα WH Treg NIV] + καὶ RP **16** μέχρι WH Treg NIV] ἕως RP **18** καὶ WH Treg NIV] + πᾶς RP **20** τις WH Treg NIV] + ἦν RP • Λάζαρος WH Treg NIV] + ὅς RP **21** ἀπὸ WH NIV] + τῶν ψυχίων Treg RP • ἐπέλειχον WH Treg NIV] ἀπέλειχον RP **23** ὄρᾳ WH Treg NIV] + τὸν RP **25** ἀπέλαβες WH Treg NIV] + σὺ RP **26** ἐν WH NIV] ἐπὶ Treg RP • μηδὲ WH Treg NIV] + οἱ RP **27** σε οὖν WH Treg NIV] οὖν σε RP

28 ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς, ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασιάνου. **29** λέγει Ἦ δὲ Ἀβραάμ· Ἔχουσι Μωϋσέα καὶ τοὺς προφῆτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. **30** ὁ δὲ εἶπεν· Οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῆῖ πρὸς αὐτοὺς μετανοήσουσιν. **31** εἶπεν δὲ αὐτῶ· Εἰ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδ' ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῆῖ πεισθήσονται.

17:1 Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς Ἦ αὐτοῦ· Ἀνένδεκτόν ἐστιν τοῦ Ἦ τὰ σκάνδαλα μὴ ἔλθειν, Ἦ πλὴν οὐαὶ δι' οὗ ἔρχεται· **2** λυσιτελεῖ αὐτῶ εἰ Ἦ λίθος μυλικὸς Ἦ περικείται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν ἢ ἵνα σκανδαλίση Ἦ τῶν μικρῶν τούτων ἕνα. **3** προσέχετε ἑαυτοῖς. ἐάν Ἦ ἀμαρτή ὁ ἀδελφός σου ἐπιτίμησον αὐτῶ, καὶ ἐάν μετανοήσῃ ἄφες αὐτῶ· **4** καὶ ἐάν ἐπτάκις τῆς ἡμέρας Ἦ ἀμαρτήσῃ εἰς σέ καὶ Ἦ ἐπτάκις ἐπιστρέψῃ Ἦ πρὸς σέ Ἦ λέγων· Μετανοῶ, ἀφήσεις αὐτῶ.

5 Καὶ εἶπαν οἱ ἀπόστολοι τῶ κυρίῳ· Πρόσθεθες ἡμῖν πίστιν. **6** εἶπεν δὲ ὁ κύριος· Εἰ ἔχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ· Ἐκριζώθητι καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσσῃ· καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν.

7 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ Ἦ αὐτῶ· Εὐθέως παρελθὼν ἀνάπεσε, **8** ἀλλ' οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῶ· Ἐτοίμασον τί δειπνήσω καὶ περιζωσάμενος διακόνει μοι ἕως φάγω καὶ πίω, καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ; **9** μὴ Ἦ ἔχει χάριν Ἦ τῶ δοῦλῳ ὅτι ἐποίησεν τὰ Ἦ διαταχθέντα; **10** οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε ὅτι Δοῦλοι ἀχρεῖοὶ ἐσμεν, Ἦ ὠφείλομεν Ἦ ποιῆσαι πεποιθήκαμεν.

11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῶ Ἦ πορευέσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ Ἦ μέσον Σαμαρείας καὶ Γαλιλαίας. **12** καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἰς τινα κώμην

16:29 δὲ WH NIV] δὲ αὐτῶ Treg; αὐτῶ RP **17:1** αὐτοῦ WH Treg NIV] – RP • τὰ σκάνδαλα μὴ ἔλθειν WH Treg NIV] μὴ ἔλθειν τὰ σκάνδαλα RP • πλὴν οὐαὶ WH Treg NIV] οὐαὶ δὲ RP **2** λίθος μυλικὸς WH Treg NIV] μύλος ὄνικος RP • τῶν μικρῶν τούτων ἕνα WH Treg NIV] ἕνα τῶν μικρῶν τούτων RP **3** ἀμαρτή WH Treg NIV] δὲ ἀμαρτή εἰς σέ RP **4** ἀμαρτήσῃ WH Treg NIV] ἀμαρτή RP • ἐπτάκις WH Treg NIV] + τῆς ἡμέρας RP • πρὸς σέ WH Treg NIV] – RP **7** αὐτῶ WH Treg NIV] – RP **9** ἔχει χάριν WH Treg NIV] χάριν ἔχει RP • δοῦλῳ WH Treg NIV] + ἐκείνῳ RP • διαταχθέντα WH Treg NIV] + οὐ δοκῶ RP **10** ὁ ὠφείλομεν WH Treg NIV] ὅτι ὁ ὠφείλομεν RP **11** πορευέσθαι WH NIV] + αὐτὸν Treg RP • μέσον WH Treg NIV] μέσου RP

Ἐπήντησαν δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἱ ἔστησαν πόρρωθεν, **13** καὶ αὐτοὶ ἦσαν φωνὴν λέγοντες· Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. **14** καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσιν. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς ἐκαθαρίσθησαν. **15** εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψεν μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν θεόν, **16** καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρίτης. **17** ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ὁὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ δὲ ἐννέα ποῦ; **18** οὐχ εὐρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ θεῷ εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος; **19** καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε.

20 Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ εἶπεν· Οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως, **21** οὐδὲ ἐροῦσιν· Ἴδου ὧδε ἦ· Ἐκεῖ· ἰδοὺ γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν.

22 Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· Ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν καὶ οὐκ ὄψεσθε. **23** καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν· Ἴδου ἐκεῖ· Ἴδου ὧδε· μὴ ἀπέλθῃτε μηδὲ διώξητε. **24** ὥσπερ γὰρ ἡ ἄστραπὴ ἀστράπτουσα ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὴν ὑπὸ οὐρανὸν λάμπει, οὕτως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ. **25** πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. **26** καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· **27** ἥσθιον, ἔπινον, ἐγάμουν, ἐγαμίζοντο, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσηλθεν Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας. **28** ὁμοίως καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λῶτ· ἥσθιον, ἔπινον, ἠγόραζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον, ὠκοδόμουν· **29** ἡ δὲ ἡμέρα ἐξῆλθεν Λῶτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξεν πῦρ καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας. **30** κατὰ τὰ αὐτὰ ἔσται ἡ ἡμέρα ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται. **31** ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὅς ἔσται ἐπὶ τοῦ δώματος καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ καταβάτω ἄραι αὐτά, καὶ ὁ

17:12 ἐπήντησαν WH] + αὐτῷ Treg NIV RP • ἔστησαν Treg NIV RP] ἀνέστησαν WH 17 Οὐχὶ Treg NIV RP] Οὐχ WH 21 Ἐκεῖ WH NIV] Ἴδου ἐκεῖ Treg RP 23 ἐκεῖ· Ἴδου ὧδε Treg] ἐκεῖ, ἦ· Ἴδου ὧδε WH NIV; ὧδε, ἦ· Ἴδου ἐκεῖ RP 24 ἀστραπὴ WH NIV] + ἡ Treg RP • ὑπὸ τὸν WH Treg NIV] ὑπ' RP • ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ Treg NIV RP] – WH 27 ἐγαμίζοντο WH Treg NIV] ἐξεγαμίζοντο RP • ἅπαντας WH Treg NIV] ἅπαντας RP 28 καθὼς WH Treg NIV] καὶ ὡς RP 29 ἅπαντας WH Treg NIV] ἅπαντας RP 30 τὰ αὐτὰ WH Treg NIV] ταῦτα RP

Ἐν ἀγρῷ ὁμοίως μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω. **32** μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λῶτ. **33** ὃς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἵνα περιποιησάσθαι ἀπολέσει αὐτήν, ὃς δ' ἂν ἵνα ἀπολέσῃ ζωογονήσῃ αὐτήν. **34** λέγω ὑμῖν, ταύτη τῇ νυκτὶ ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς, ἢ εἷς παραλημφθήσεται καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται· **35** ἔσονται δύο ἵνα ἀλήθουσιν ἐπὶ τὸ αὐτό, ἢ μία παραλημφθήσεται ἢ δὲ ἕτερα ἀφεθήσεται. **37** καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ· Ποῦ, κύριε; ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ὁπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ καὶ οἱ ἄετοι ἐπισυναχθήσονται.

18:1 Ἐλεγεν ἡ δὲ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι αὐτοὺς καὶ μὴ ἐγκακεῖν, **2** λέγων· Κριτὴς τις ἦν ἐν τινὶ πόλει τὸν θεὸν μὴ φοβούμενος καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρέπόμενος. **3** χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν λέγουσα· Ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου. **4** καὶ οὐκ ἤθελεν ἐπὶ χρόνον, μετὰ ταῦτα δὲ εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· Εἰ καὶ τὸν θεὸν οὐ φοβοῦμαι οὐδὲ ἄνθρωπον ἐντρέπομαι, **5** διὰ γε τὸ παρέχειν μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην ἐκδίκησω αὐτήν ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη ὑπωπιάζῃ με. **6** εἶπεν δὲ ὁ κύριος· Ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει· **7** ὁ δὲ θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βοῶντων αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ μακροθυμεῖ ἐπ' αὐτοῖς; **8** λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει. πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔλθων ἄρα εὐρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;

9 Εἶπεν δὲ καὶ πρὸς τινὰς τοὺς πεποισθότας ἐφ' ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶν δίκαιοι καὶ ἐξουθενοῦντας τοὺς λοιποὺς τὴν παραβολὴν ταύτην· **10** Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερόν προσεύξασθαι, ὁ εἷς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελωνῆς. **11** ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσήυχετο· Ὁ θεός, εὐχαριστῶ

17:31 ἐν WH Treg NIV] + τῷ RP **33** περιποιήσασθαι WH Treg NIV] σώσαι RP • ὃς δ' ἂν WH Treg NIV] καὶ ὃς ἐὰν RP • ἀπολέσῃ Treg NIV] ἀπολέσῃ αὐτήν RP; ἀπολέσει WH **34** ὁ WH NIV] – Treg RP **35** ἔσονται δύο WH Treg NIV] Δύο ἔσονται RP • ἢ WH Treg NIV] – RP • ἢ δὲ WH Treg NIV] καὶ ἢ RP • ἀφεθήσεται WH Treg NIV RP] + **36** δύο ἐν ἀγρῷ· εἷς παραλημφθήσεται καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται TR **37** καὶ οἱ ἄετοι ἐπισυναχθήσονται WH Treg NIV] συναχθήσονται οἱ ἄετοι RP **18:1** δὲ WH NIV] + καὶ Treg RP • αὐτοὺς WH Treg NIV] – RP **4** ἤθελεν WH Treg NIV] ἤθελῃσεν RP • ταῦτα δὲ WH Treg] δὲ ταῦτα NIV RP • οὐδὲ ἄνθρωπον WH Treg NIV] καὶ ἄνθρωπον οὐκ RP **7** αὐτῷ WH Treg NIV] πρὸς αὐτὸν RP • μακροθυμεῖ WH Treg NIV] μακροθυμῶν RP **9** καὶ WH Treg NIV] – RP **10** ὁ NIV RP] – WH Treg **11** πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα NIV RP] ταῦτα πρὸς ἑαυτὸν WH Treg

σοι ὅτι οὐκ εἰμί ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης· **12** νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἄποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. **13** ὁ δὲ τελώνης μακρόθεν ἐστῶς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπάραι εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλ' ἔτυπτε τὸ στῆθος αὐτοῦ λέγων· Ὁ θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. **14** λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρ' ἐκείνων· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

15 Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη ἵνα αὐτῶν ἄπτηται· ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπετίμων αὐτοῖς. **16** ὁ δὲ Ἰησοῦς προσεκαλέσατο αὐτὰ λέγων· Ἄφετε τὰ παιδιά ἔρχεσθαι πρὸς με καὶ μὴ κωλύετε αὐτά, τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. **17** ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅς ἂν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.

18 Καὶ ἐπηρώτησέν τις αὐτὸν ἄρχων λέγων· Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζῶν αἰώνιον κληρονομήσω; **19** εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ θεός. **20** τὰς ἐντολάς οἶδας· Μὴ μοιχεύσης, Μὴ φονεύσης, Μὴ κλέψῃς, Μὴ ψευδομαρτυρήσης, Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα. **21** ὁ δὲ εἶπεν· Ταῦτα πάντα ἐφύλαξα ἐκ νεότητος μου. **22** ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἔτι ἓν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρόν ἐν οὐρανοῖς, καὶ δεῦρο ἀκολουθεῖ μοι. **23** ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα περίλυπος ἐγενήθη, ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα. **24** Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσπορεύονται· **25** εὐκοπώτερον γὰρ ἐστὶν κάμηλον διὰ τρήματος βελόνης εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν.

18:11 ὡσπερ WH NIV RP] ὡς Treg **12** ἀποδεκατῶ Treg NIV RP] ἀποδεκατεύω WH **13** ὁ δὲ WH NIV] καὶ ὁ Treg RP • ἐπάραι εἰς τὸν οὐρανόν WH Treg NIV] εἰς τὸν οὐρανόν ἐπάραι RP • ἔτυπτε WH Treg NIV] + εἰς RP • αὐτοῦ NIV RP] ἑαυτοῦ WH Treg **14** παρ' ἐκείνων WH Treg NIV] ἢ γὰρ ἐκείνος RP **15** ἐπετίμων WH Treg NIV] ἐπετίμησαν RP **16** προσεκαλέσατο αὐτὰ λέγων WH Treg NIV] προσκαλεσάμενος αὐτὰ εἶπεν RP **17** ἂν WH Treg NIV] ἔάν RP **20** μητέρα WH Treg NIV] + σου RP **21** ἐφύλαξα WH Treg NIV] ἐφυλαξάμην RP • μου Treg RP] – WH NIV **22** δὲ WH Treg NIV] + ταῦτα RP • οὐρανοῖς Holmes WH^{marg}] τοῖς οὐρανοῖς WH Treg NIV; οὐρανῶ RP **23** ἐγενήθη WH Treg NIV] ἐγένετο RP **24** Ἰησοῦς WH NIV] + περίλυπον γενόμενον Treg RP NA • εἰς ... θεοῦ εἰσπορεύονται WH Treg NIV] εἰσελεύσονται εἰς ... θεοῦ RP **25** τρήματος βελόνης WH Treg NIV] τρυμαλιᾶς ραφίδος RP

26 Εἶπαν δὲ οἱ ἀκούσαντες· Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; **27** ὁ δὲ εἶπεν· Τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ παρὰ τῷ θεῷ ἐστίν·

28 Εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος· Ἴδου ἡμεῖς ἀφέντες τὰ ἴδια ἠκολουθήσαμέν σοι. **29** ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐστὶν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ γυναῖκα ἢ ἀδελφούς ἢ γονεῖς ἢ τέκνα ἕνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, **30** ὃς οὐχὶ μὴ ἀπολάβῃ πολλαπλασίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζῶν αἰώνιον.

31 Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα εἶπεν πρὸς αὐτούς· Ἴδου ἀναβαίνομεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ τελεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου· **32** παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἐμπαιχθήσεται καὶ ὑβρισθήσεται καὶ ἐμπτυσθήσεται, **33** καὶ μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται. **34** καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν, καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα.

35 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίξειν αὐτὸν εἰς Ἱεριχῶ τυφλὸς τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν ἑπαιτῶν. **36** ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομένου ἐπυνθάνετο τί εἶη τοῦτο· **37** ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται. **38** καὶ ἐβόησεν λέγων· Ἰησοῦ υἱὲ Δαυὶδ, ἐλέησόν με. **39** καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα σιγήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῶ μᾶλλον ἔκραζεν· Υἱὲ Δαυὶδ, ἐλέησόν με. **40** σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν. ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτόν· **41** τί σοι θέλεις ποιῆσω; ὁ δὲ εἶπεν· Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω. **42** καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. **43** καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ δοξάζων τὸν θεόν. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ θεῷ.

19:1 Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἱεριχῶ. **2** καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι ἑκαλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης καὶ αὐτὸς πλούσιος· **3** καὶ ἐζήτηε ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστίν, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου ὅτι τῇ

18:27 *παρὰ τῷ θεῷ ἐστίν* WH Treg NIV] ἐστίν παρὰ τῷ θεῷ RP **28** ὁ WH Treg NIV] – RP • *ἀφέντες τὰ ἴδια* WH Treg NIV] ἀφήκαμεν πάντα καὶ RP **29** *γυναῖκα ἢ ἀδελφούς ἢ γονεῖς* WH NIV] γονεῖς ἢ ἀδελφούς ἢ γυναῖκα Treg RP **30** *οὐχὶ* WH NIV] οὐ Treg RP • *ἀπολάβῃ* Treg NIV RP] λάβῃ WH **31** *Ἱερουσαλὴμ* WH Treg NIV] Ἱεροσόλυμα RP **35** *ἐπαιτῶν* WH Treg NIV] προσαιτῶν RP **36** *τί* WH NIV RP] + ἂν Treg **39** *σιγήσῃ* WH Treg NIV] σιωπήσῃ RP **40** ὁ Treg NIV RP] – WH **41** *τί* WH NIV] λέγων τί Treg RP **19:2** *καλούμενος* WH Treg RP NA] – NIV • *αὐτὸς* WH Treg NIV] οὗτος ἦν RP

ἡλικία μικρὸς ἦν. **4** καὶ προδραμῶν εἰς τὸ ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν ἵνα ἴδῃ αὐτόν, ὅτι ἐκείνης ἡμέλλεν διέρχεσθαι. **5** καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθι, σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μείναι. **6** καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτόν χαίρων. **7** καὶ ἰδόντες πάντες διεγόγγυζον λέγοντες ὅτι Παρὰ ἀμαρτωλῶ ἀνδρὶ εἰσῆλθεν καταλύσαι. **8** σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπεν πρὸς τὸν κύριον· Ἰδοὺ τὰ ἡμίσιά μου τῶν ὑπαρχόντων, κύριε, τοῖς πτωχοῖς δίδωμι, καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. **9** εἶπεν δὲ πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς ὅτι Σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστίν· **10** ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.

11 Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα προσθεὶς εἶπεν παραβολὴν διὰ τὸ ἐγγὺς εἶναι Ἱερουσαλὴμ αὐτόν, καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρήμα μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀναφαίνεσθαι. **12** εἶπεν οὖν· Ἄνθρωπός τις εὐγενὴς ἐπορευθῆ εἰς χώραν μακρὰν λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν καὶ ὑποστρέψαι. **13** καλέσας δὲ δέκα δούλους ἑαυτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μναῖς καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Πραγματεύσασθε ἐν ᾧ ἔρχομαι. **14** οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ ἐμίσουν αὐτόν, καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ λέγοντες· Οὐ θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶς. **15** καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτόν λαβόντα τὴν βασιλείαν καὶ εἶπεν φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους οἷς δεδώκει τὸ ἀργύριον, ἵνα γνοιὶ τί διεπραγματεύσαντο. **16** παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος λέγων· Κύριε, ἡ μνα σου δέκα προσηργάσατο μναῖς. **17** καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εὖγε, ἀγαθὲ δούλε, ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸς ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων. **18** καὶ ἦλθεν ὁ δεῦτερος λέγων· Ἡ μνα σου, κύριε, ἐποίησεν πέντε μναῖς. **19** εἶπεν δὲ καὶ τούτῳ· Καὶ σὺ ἐπάνω γίνου πέντε πόλεων. **20** καὶ ὁ ἕτερος ἦλθεν λέγων· Κύριε, ἰδοὺ ἡ μνα σου ἦν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ· **21** ἐφοβούμην γάρ

19:4 εἰς τὸ WH Treg NIV] – RP **5** Ἰησοῦς WH Treg NIV] + εἶδεν αὐτόν καὶ RP **8** ἡμίσιά WH Treg NIV] ἡμίση RP • μου τῶν ὑπαρχόντων WH Treg NIV] τῶν ὑπαρχόντων μου RP • τοῖς πτωχοῖς δίδωμι WH Treg NIV] δίδωμι τοῖς πτωχοῖς RP **11** εἶναι Ἱερουσαλὴμ αὐτόν WH Treg NIV] αὐτόν εἶναι Ἱερουσαλὴμ RP **13** Πραγματεύσασθε Treg NIV RP] πραγματεύσασθαι WH • ἐν ᾧ WH Treg NIV] ἕως RP **15** δεδώκει WH Treg NIV] ἔδωκεν RP • γνοιὶ WH Treg NIV] γνῶ τίς RP • διεπραγματεύσαντο WH Treg NIV] διεπραγματεύσατο RP **16** δέκα προσηργάσατο WH Treg NIV] προσηργάσατο δέκα RP **17** Εὖγε WH Treg NIV] Εὖ RP **18** Ἡ μνα σου κύριε WH Treg NIV] Κύριε ἡ μνα σου RP **19** ἐπάνω γίνου WH NIV] γίνου ἐπάνω Treg RP **20** ὁ WH Treg NIV] – RP

σε ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ, αἶρεις ὁ οὐκ ἔθηκας καὶ θερίζεις ὁ οὐκ ἔσπειρας. **22** Ἔλεγει αὐτῷ· Ἐκ τοῦ στόματός σου κρίνω σε, πονηρὲ δοῦλε· ἦδεις ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἰμι, αἶρων ὁ οὐκ ἔθηκα καὶ θερίζων ὁ οὐκ ἔσπειρα; **23** καὶ διὰ τί οὐκ ἔδωκάς μου τὸ ἀργύριον ἔπι τράπεζαν; καὶ γὰρ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν αὐτὸ ἔπραξα. **24** καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν· Ἄρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν καὶ δότε τῷ τὰς δέκα μνᾶς ἔχοντι — **25** καὶ εἶπαν αὐτῷ· Κύριε, ἔχει δέκα μνᾶς — **26** Ἔλεγω ὑμῖν ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὁ ἔχει ἄρθήσεται. **27** πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου ἑτάτους τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτούς ἀγάγετε ὧδε καὶ κατασφάζετε ἑαυτούς ἐμπροσθέν μου.

28 Καὶ εἰπὼν ταῦτα ἐπορεύετο ἐμπροσθεν ἀναβαίνων εἰς Ἱεροσόλυμα.

29 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἐλαιῶν, ἀπέστειλεν δύο τῶν μαθητῶν **30** λέγων· Ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην, ἐν ἧ ἐισπορευόμενοι εὕρησете πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισεν, καὶ λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε. **31** καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ· Διὰ τί λύετε; οὕτως ἑρεῖτε ὅτι Ὁ κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει. **32** ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς. **33** λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον εἶπαν οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτούς· Τί λύετε τὸν πῶλον; **34** οἱ δὲ εἶπαν ὅτι Ὁ κύριος αὐτοῦ χρεῖαν ἔχει. **35** καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπιρίψαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον ἐπεβίβασαν τὸν Ἰησοῦν· **36** πορευομένου δὲ αὐτοῦ ὑπεστρώσαντες τὰ ἱμάτια ἑαυτῶν ἐν τῇ ὁδῷ. **37** ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸς τὴν καταβάσει τοῦ Ὄρους τῶν Ἐλαιῶν ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες αἰνεῖν τὸν θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ τῶν πασῶν ὧν εἶδον δυνάμεων, **38** λέγοντες· Εὐλόγημένος ὁ ἐρχόμενος βασιλεὺς ἐν ὀνόματι κυρίου· ἐν οὐρανῷ εἰρήνην καὶ δόξαν ἐν ὑψίστοις. **39** καὶ τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπαν πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, ἐπιτίμησον

19:22 λέγει WH Treg NIV] + δὲ RP **23** μου τὸ ἀργύριον WH Treg NIV] τὸ ἀργύριόν μου RP • αὐτὸ ἔπραξα WH Treg NIV] ἔπραξα αὐτό RP **26** λέγω WH NIV] + γὰρ Treg RP • ἀρθήσεται WH NIV] + ἀπ' αὐτοῦ Treg RP **27** τούτους WH Treg NIV] ἐκείνους RP • αὐτούς WH Treg NIV] – RP **29** μαθητῶν WH NIV] + αὐτοῦ Treg RP **30** λέγων WH Treg NIV] εἰπὼν RP • καὶ WH Treg NIV] – RP **31** ἐρεῖτε WH Treg NIV] + αὐτῷ RP **34** ὅτι WH Treg NIV] – RP **35** αὐτῶν WH Treg NIV] – RP **36** ἑαυτῶν WH Treg] αὐτῶν NIV RP **37** πασῶν WH NIV RP] πάντων Treg **38** βασιλεὺς Treg RP] ὁ βασιλεὺς WH NIV • ἐν οὐρανῷ εἰρήνην WH Treg NIV] εἰρήνη ἐν οὐρανῷ RP

τοῖς μαθηταῖς σου. **40** καὶ ἀποκριθεὶς ἔειπεν· Λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν οὗτοι ἰσιωπήσουσιν, οἱ λίθοι ἰκράξουσιν.

41 Καὶ ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσεν ἐπ’ αὐτήν, **42** λέγων ὅτι Εἰ ἔγνων ἔν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ καὶ σὺ τὰ πρὸς εἰρήνην — νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου. **43** ὅτι ἤξουσιν ἡμέραι ἐπὶ σέ καὶ ἰ παρεμβαλοῦσιν οἱ ἐχθροὶ σου χάρακά σοι καὶ περικυκλώσουσίν σε καὶ συνέξουσίν σε πάντοθεν, **44** καὶ ἐδαφιοῦσίν σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί, καὶ οὐκ ἀφήσουσιν λίθον ἐπὶ λίθον ἐν σοί, ἀνθ’ ὧν οὐκ ἔγνων τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου.

45 Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς ἰπωλοῦντας, **46** λέγων αὐτοῖς· Γέγραπται· Ἐὰν ἔσται ὁ οἶκός μου οἶκος ἰπροσευχῆς, ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον ληστῶν.

47 Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ’ ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ, **48** καὶ οὐχ εὔρισκον τὸ τί ποιήσωσιν, ὁ λαὸς γὰρ ἄπας ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων.

20:1 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν διδάσκοντος αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομένου ἐπέστησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς σὺν τοῖς πρεσβυτέροις, **2** καὶ εἶπαν ἰ λέγοντες πρὸς αὐτόν· Εἶπὸν ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς ἐστὶν ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην; **3** ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Ἐρωτήσω ὑμᾶς ἰ κάγω λόγον, καὶ εἶπατέ μοι· **4** Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων; **5** οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες ὅτι Ἐὰν εἴπωμεν· Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· Διὰ τί οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; **6** ἐὰν δὲ εἴπωμεν· Ἐξ ἀνθρώπων, ὁ λαὸς ἄπας καταλιθάσει ἡμᾶς,

19:40 εἶπεν WH NIV] + αὐτοῖς Treg RP • ὅτι Treg RP] – WH NIV • ἰσιωπήσουσιν WH Treg NIV] ἰσιωπήσωσιν RP • ἰκράξουσιν WH Treg NIV] κεκράζονται RP **41** αὐτήν WH Treg NIV] αὐτῇ RP **42** ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ καὶ σὺ WH NIV] καὶ σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ Treg; καὶ σὺ καὶ γε ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου RP • εἰρήνην WH NIV] + σου Treg RP **43** παρεμβαλοῦσιν WH Treg NIV] περιβαλοῦσιν RP **44** λίθον ἐπὶ λίθον ἐν σοί WH Treg NIV] ἐν σοὶ λίθον ἐπὶ λίθῳ RP **45** ἰπωλοῦντας WH Treg NIV] + ἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζοντας RP **46** Καὶ ἔσται WH Treg NIV] – RP • ἰπροσευχῆς WH Treg NIV] + ἐστίν RP **48** εὔρισκον NIV RP] ἠύρισκον WH Treg **20:1** ἡμερῶν WH Treg NIV] + ἐκείνων RP • ἀρχιερεῖς WH Treg NIV] ἰερεῖς RP **2** λέγοντες πρὸς αὐτόν WH NIV] πρὸς αὐτόν λέγοντες RP; πρὸς αὐτόν Treg **3** κάγω WH Treg NIV] + ἕνα RP **6** ὁ λαὸς ἄπας WH Treg NIV] πᾶς ὁ λαὸς RP

πεπεισμένους γάρ ἐστὶν Ἰωάννην προφήτην εἶναι· 7 καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν. 8 καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

9 Ἦρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἦ ἄνθρωπος ἐφύτευεν ἀμπελῶνα, καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν χρόνους ἱκανούς. 10 Ἦ καὶ καιρῷ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦλον, ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος δώσουσιν αὐτῷ· οἱ δὲ γεωργοὶ ἔξαπέστειλαν αὐτὸν δείραντες ἰκενόν. 11 καὶ προσέθετο ἕτερον πέμψαι δοῦλον· οἱ δὲ κάκεινον δείραντες καὶ ἀτιμάσαντες ἔξαπέστειλαν ἰκενόν. 12 καὶ προσέθετο τρίτον πέμψαι· οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον. 13 εἶπεν δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος· Τί ποιήσω; πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· ἴσως Ἦ τοῦτον ἐντραπήσονται. 14 ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· Ἦ ἀποκτείνωμεν αὐτόν, ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ κληρονομία· 15 καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος ἀπέκτειναν. τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; 16 ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. ἀκούσαντες δὲ εἶπαν· Μὴ γένοιτο. 17 ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπεν· Τί οὖν ἐστὶν τὸ γεγραμμένον τοῦτο· Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας; 18 πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν. 19 καὶ ἐζήτησαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν λαόν, ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς εἶπεν τὴν παραβολὴν ταύτην.

20 Καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν ἐγκαθέτους ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι, ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου, ὥστε παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος. 21 καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· Διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ διδάσκεις καὶ οὐ λαμβάνεις

20:9 Ἦ ἄνθρωπος WH Treg NIV RP] + τις NA 10 καὶ WH Treg NIV] + ἐν RP
 • δώσουσιν WH Treg NIV] δώσω RP • ἔξαπέστειλαν αὐτὸν δείραντες WH NIV]
 δείραντες αὐτὸν ἔξαπέστειλαν Treg RP 11 ἕτερον πέμψαι WH Treg NIV] πέμψαι
 ἕτερον RP 12 τρίτον πέμψαι WH Treg NIV] πέμψαι τρίτον RP 13 τοῦτον WH
 Treg NIV] + ἰδόντες RP 14 ἀλλήλους WH Treg NIV] ἑαυτοὺς RP • ἀποκτείνωμεν
 WH Treg NIV] δεῦτε ἀποκτείνωμεν RP 19 γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς WH Treg
 NIV] ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς RP • τὸν λαόν WH Treg NIV] - RP • εἶπεν τὴν
 ... ταύτην WH Treg NIV] τὴν ... ταύτην εἶπεν RP 20 ὥστε WH Treg NIV] εἰς
 τὸ RP

πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις· **22** ἔξεστιν ἡμᾶς Καίσαρι φόρον δοῦναι ἢ οὐ; **23** κατανοήσας δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν εἶπεν πρὸς αὐτούς· **24** Ἐδείξατέ μοι δηνάριον· τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπιγραφήν; ἄποκριθέντες δὲ εἶπαν· Καίσαρος. **25** ὁ δὲ εἶπεν ἄποδοτε τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. **26** καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι τοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ λαοῦ, καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ ἐσίγησαν.

27 Προσελθόντες δὲ τινες τῶν Σαδδουκαίων, οἱ ἀντιλέγοντες ἀνάστασιν μὴ εἶναι, ἐπηρώτησαν αὐτὸν **28** λέγοντες· Διδάσκαλε, Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, ἐάν τις ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, καὶ οὗτος ἄτεκνος ἢ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. **29** ἐπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα ἀπέθανεν ἄτεκνος· **30** καὶ ὁ δεῦτερος· **31** καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτήν, ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἐπτὰ οὐ κατέλιπον τέκνα καὶ ἀπέθανον· **32** ὕστερον καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν· **33** ἡ γυνὴ οὖν ἐν τῇ ἀναστάσει τίνος αὐτῶν γίνεται γυνή; οἱ γὰρ ἐπτὰ ἔσχον αὐτήν γυναῖκα.

34 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου γαμοῦσιν καὶ γαμίσκονται, **35** οἱ δὲ καταξιωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν καὶ τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται· **36** οὐδὲ γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται, ἰσάγγελοι γὰρ εἰσιν καὶ υἱοὶ εἰσιν θεοῦ τῆς ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες. **37** ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροὶ καὶ Μωϋσῆς ἐμήνυσεν ἐπὶ τῆς βάρου, ὡς λέγει κύριον τὸν θεὸν Ἀβραάμ· καὶ θεὸν Ἰσαὰκ· καὶ θεὸν Ἰακώβ· **38** θεὸς δὲ οὐκ ἔστιν νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων, πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν.

20:22 ἡμᾶς WH Treg NIV] ἡμῖν RP **23** αὐτούς WH Treg NIV] + Τί με πειράζετε RP **24** Δείξατέ WH Treg NIV] Ἐπιδείξατέ RP • ἀποκριθέντες Treg RP] οἱ WH NIV **25** πρὸς αὐτούς Τοῖνυν ἀπόδοτε WH Treg NIV] αὐτοῖς Ἀπόδοτε τοῖνυν RP **26** τοῦ WH] αὐτοῦ Treg NIV RP **27** ἀντιλέγοντες NIV RP] λέγοντες WH Treg **28** ἢ WH Treg NIV] ἀποθάνῃ RP **30** ὁ δεῦτερος WH Treg NIV] ἔλαβεν ὁ δεῦτερος τὴν γυναῖκα καὶ οὗτος ἀπέθανεν ἄτεκνος RP **31** αὐτήν WH Treg NIV] + ὡσαύτως RP **32** καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν WH Treg NIV] δὲ πάντων ἀπέθανεν καὶ ἡ γυνή RP **33** ἡ γυνὴ οὖν ἐν τῇ WH NIV] ἐν τῇ οὖν Treg RP **34** Καὶ WH Treg NIV] + ἀποκριθεὶς RP • γαμίσκονται WH Treg NIV] ἐγαμίσκονται RP **35** γαμίζονται WH Treg NIV] ἐγαμίζονται RP **36** οὐδὲ WH Treg NIV] οὔτε RP • εἰσιν WH Treg NIV] + τοῦ RP **37** καὶ WH Treg NIV] + τὸν RP • καὶ WH Treg NIV] + τὸν RP

39 ἀποκριθέντες δέ τινες τῶν γραμματέων εἶπαν· Διδάσκαλε, καλῶς εἶπας·
40 οὐκέτι ἴ γὰρ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν.

41 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· Πῶς λέγουσιν τὸν χριστὸν εἶναι Δαυὶδ υἱόν;·
42 ἄυτός γάρ Δαυὶδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλμῶν· Ἐἶπεν κύριος τῷ κυρίῳ μου·
Κάθου ἐκ δεξιῶν μου 43 ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.
44 Δαυὶδ οὖν αὐτὸν κύριον ἰκαλεῖται, καὶ πῶς αὐτοῦ υἱός ἔστιν;

45 Ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς· 46 Προσέχετε
ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς καὶ φιλοῦντων
ἀσπασμούς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ
πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις, 47 οἱ κατεσθίουσιν τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ
προφάσει μακρὰ προσεύχονται· οὗτοι λήμψονται περισσώτερον κρίμα.

21:1 Ἀναβλέψας δὲ εἶδεν τοὺς βάλλοντας εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τὰ δῶρα
αὐτῶν πλουσίους. 2 εἶδεν δὲ τινα χήραν πενιχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ λεπτὰ
δύο, 3 καὶ εἶπεν· Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα ἢ πτωχὴ αὕτη πλείον
πάντων ἔβαλεν· 4 πάντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον
εἰς τὰ δῶρα, αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς πάντα τὸν βίον ὃν εἶχεν
ἔβαλεν.

5 Καὶ τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ ἀναθήμασιν
κεκόσμηται εἶπεν· 6 Ταῦτα ἃ θεωρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ
ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ ὃς οὐ καταλυθήσεται.

7 Ἐπηρώτησαν δὲ αὐτὸν λέγοντες· Διδάσκαλε, πότε οὖν ταῦτα ἔσται, καὶ
τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι; 8 ὁ δὲ εἶπεν· Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε·
πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματι μου λέγοντες· Ἐγὼ εἰμι καὶ· Ὁ καιρὸς
ἤγγικεν· μὴ πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν. 9 ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ

20:40 γὰρ WH Treg NIV] δὲ RP 41 εἶναι Δαυὶδ υἱόν WH NIV] υἱὸν Δαυὶδ εἶναι
Treg RP 42 αὐτός γάρ WH NIV] καὶ αὐτός Treg RP • Εἶπεν WH Treg NIV]
+ ὁ RP 44 αὐτὸν κύριον WH Treg] κύριον αὐτὸν NIV RP • αὐτοῦ υἱός WH Treg
NIV] υἱὸς αὐτοῦ RP 45 μαθηταῖς WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP NA 21:1 εἰς τὸ
γαζοφυλάκιον τὰ δῶρα αὐτῶν WH Treg NIV] τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον
RP 2 τινα WH Treg NIV] + καὶ RP • λεπτὰ δύο WH Treg NIV] δύο λεπτά
RP 3 ἢ πτωχὴ αὕτη RP] αὕτη ἢ πτωχὴ WH Treg NIV 4 πάντες WH NIV]
ἅπαντες Treg RP • δῶρα WH NIV] + τοῦ θεοῦ Treg RP • πάντα WH Treg NIV]
ἅπαντα RP 6 λίθῳ Treg NIV RP] + ὧδε WH 8 λέγοντες WH NIV] + ὅτι Treg
RP • μὴ WH Treg NIV] + οὖν RP

ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον, ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ τέλος. **10** τότε ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπ' ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, **11** σεισμοὶ τε μεγάλοι· καὶ κατὰ τόπους· λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἔσονται, φόβητρά τε καὶ σημεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μεγάλα ἔσται.

12 Πρὸ δὲ τούτων πάντων ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ διώξουσιν, παραδιδόντες εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ φυλακάς, ἀπαγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου. **13** ἀποβήσεται ὑμῖν εἰς μαρτύριον. **14** θέτε οὖν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν μὴ προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι, **15** ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν ἣ οὐ δυνήσονται ἀντιστῆναι ἢ ἀντειπεῖν ἅπαντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν. **16** παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν καὶ φίλων, καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν, **17** καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. **18** καὶ θριξὲς ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται. **19** ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

20 Ὅταν δὲ ἴδητε κυκλουμένην ὑπὸ στρατοπέδων Ἱερουσαλὴμ, τότε γνῶτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς. **21** τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη, καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρεῖτωσαν, καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν, **22** ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὐταῖ εἰσιν τοῦ πλησθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα. **23** οὐαὶ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· ἔσται γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὄργῃ τῷ λαῷ τούτῳ, **24** καὶ πεσοῦνται στόματι μαχαίρης καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς τὰ ἔθνη πάντα, καὶ Ἱερουσαλὴμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι οὗ πληρωθῶσιν καιροὶ ἐθνῶν.

21:11 καὶ κατὰ τόπους WH Treg NIV | κατὰ τόπους καὶ RP • λιμοὶ καὶ λοιμοὶ NIV RP | λοιμοὶ καὶ λιμοὶ WH Treg • σημεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μεγάλα Treg RP | ἀπ' οὐρανοῦ σημεῖα μεγάλα WH NIV; σημεῖα μεγάλα ἀπ' οὐρανοῦ WH^{mag} **12** τὰς WH Treg NIV] – RP • ἀπαγομένους WH Treg NIV | ἀγομένους RP **13** ἀποβήσεται WH NIV] + δὲ Treg RP **14** θέτε WH Treg NIV | Θεέσθε RP • ἐν ταῖς καρδίαις WH Treg NIV] εἰς τὰς καρδίας RP **15** ἀντιστῆναι ἢ ἀντειπεῖν WH Treg NIV] ἀντειπεῖν οὐδὲ ἀντιστῆναι RP • ἅπαντες WH Treg NIV] πάντες RP **16** ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν καὶ φίλων WH Treg NIV] συγγενῶν καὶ φίλων καὶ ἀδελφῶν RP **19** κτήσασθε NIV RP] κτήσεσθε WH Treg **20** στρατοπέδων WH Treg NIV] + τὴν RP **23** οὐαὶ WH Treg NIV] + δὲ RP • ὄργῃ WH Treg NIV] + ἐν RP **24** τὰ ἔθνη πάντα WH Treg NIV] πάντα τὰ ἔθνη RP • οὗ WH Treg NIV] – RP • πληρωθῶσιν Treg NIV RP] + καὶ ἔσονται WH

25 Καὶ ἔσονται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἄστροις, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ ἤχους θαλάσσης καὶ σάλου, 26 ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ, αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. 27 καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. 28 ἀρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι ἀνακύψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, διότι ἐγγίξει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν.

29 Καὶ εἶπεν παραβολὴν αὐτοῖς· Ἴδετε τὴν συκῆν καὶ πάντα τὰ δένδρα· 30 ὅταν προβάλωσιν ἤδη, βλέποντες ἀφ' ἑαυτῶν γινώσκετε ὅτι ἤδη ἐγγύς τὸ θέρος ἐστίν· 31 οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 32 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα γένηται. 33 ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ἑπαρλεύονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρελεύσονται.

34 Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς μήποτε βαρηθῶσιν ἡμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ ἐπιστῆ ἐφ' ὑμᾶς αἰφνίδιος ἡ ἡμέρα ἐκείνη 35 ὡς παγίς· ἐπεισελεύσεται γὰρ ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. 36 ἀγρυπνεῖτε ἵνα οὐ παντὶ καιρῷ δεόμενοι ἵνα κατισχύσητε ἐκφυγεῖν ταῦτα πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

37 Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδασκῶν, τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος ἠυλίετο εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἐλαιῶν· 38 καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὠρθηριζεν πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ.

22:1 Ἦγγιζεν δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων ἢ λεγομένη Πάσχα. 2 καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν, ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν.

3 Εἰσῆλθεν δὲ Σατανᾶς εἰς Ἰουδαν τὸν καλούμενον Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα· 4 καὶ ἀπελθὼν συνελάλησεν τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ

21:25 ἔσονται WH Treg NIV | ἔσται RP • ἤχους WH Treg NIV | ἠχούσης RP
 33 παρελεύσονται WH Treg NIV | παρέλθωσιν RP 34 ἡμῶν αἱ καρδίαι NIV RP |
 αἱ καρδίαι ὑμῶν WH Treg • ἐπιστῆ ἐφ' ὑμᾶς αἰφνίδιος WH Treg NIV | αἰφνίδιος ἐφ'
 ὑμᾶς ἐπιστῆ RP 35 ἐπεισελεύσεται γὰρ WH Treg NIV | γὰρ ἐπελεύσεται RP 36 δὲ
 WH Treg NIV | οὖν RP • κατισχύσητε WH Treg NIV | καταξιοθῆτε RP • ταῦτα
 WH Treg NIV | – RP 37 ἐν τῷ ἱερῷ διδασκῶν WH NIV RP | διδασκῶν ἐν τῷ ἱερῷ
 Treg 22:3 καλούμενον WH Treg NIV | ἐπικαλούμενον RP

στρατηγοῖς τὸ πῶς ἑαυτοῖς παραδῶ αὐτόν. 5 καὶ ἐχάρησαν καὶ συνέθεντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι. 6 καὶ ἐξωμολόγησεν, καὶ ἐζήτηε εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτόν ἄτερ ὄχλου αὐτοῖς.

7 Ἦλθεν δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ἥ ἔδει θύεσθαι τὸ πάσχα. 8 καὶ ἀπέστειλεν Πέτρον καὶ Ἰωάννην εἰπών· Πορευθέντες ἐτοιμάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα ἵνα φάγωμεν. 9 οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· Ποῦ θέλεις ἐτοιμάσωμεν; 10 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἴδου εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν συναντήσῃ ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν ἑῖς ἣν εἰσπορεύεται. 11 καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότη τῆς οἰκίας· Λέγει σοι ὁ διδάσκαλος· Ποῦ ἐστὶν τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; 12 κακεῖνος ὑμῖν δείξει ἀνάγαιον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἐτοιμάσατε. 13 ἀπελθόντες δὲ εὔρον καθὼς εἶρηκε αὐτοῖς, καὶ ἠτοίμασαν τὸ πάσχα.

14 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσεν καὶ οἱ ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ. 15 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Ἐπιθυμία ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν. 16 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ φάγω αὐτὸ ἕως ὅτου πληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 17 καὶ δεξάμενος ποτήριον εὐχαριστήσας εἶπεν· Λάβετε τοῦτο καὶ διαμερίσατε ἑαυτούς. 18 λέγω γὰρ ὑμῖν, οὐ μὴ πῖω ἀπὸ τοῦ νῦν ἀπὸ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως οὗ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἔλθῃ. 19 καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· Τοῦτό ἐστὶν τὸ σῶμά μου [τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. 20 καὶ τὸ ποτήριον ὡσαύτως] μετὰ τὸ δειπνήσαι, λέγων· Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυννόμενον. 21 πλὴν ἰδοὺ ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης. 22 ὅτι ὁ υἱὸς μὲν τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὸ ὀρισμένον πορεύεται,

22:4 αὐτοῖς παραδῶ αὐτόν WH Treg NIV] αὐτόν παραδῶ αὐτοῖς RP 6 ἄτερ ὄχλου αὐτοῖς WH Treg NIV] αὐτοῖς ἄτερ ὄχλου RP 7 ἥ WH Treg NIV] ἐν ἣ RP NA 9 ἐτοιμάσωμεν WH Treg NIV] ἐτοιμάσομεν RP 10 εἰς ἣν WH Treg NIV] οὐ RP 13 εἶρηκε WH Treg NIV] εἶρηκεν RP 14 οἱ WH Treg NIV] + δώδεκα RP 16 ὅτι WH NIV] + οὐκέτι Treg RP • αὐτὸ WH Treg NIV] ἐξ αὐτοῦ RP 17 εἰς ἑαυτούς WH Treg NIV] ἑαυτοῖς RP 18 οὐ WH Treg NIV] ὅτι οὐ RP NA • νῦν ἀπὸ τοῦ WH Treg NIV] – RP • οὐ WH Treg NIV] ὅτου RP 19-20 τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ... ἐκχυννόμενον Treg NIV RP] [[WH]] • καὶ τὸ ποτήριον ὡσαύτως Treg NIV [[WH]]] ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον RP 22 ὅτι ὁ υἱὸς μὲν WH Treg NIV] καὶ ὁ μὲν υἱὸς RP • κατὰ τὸ ὀρισμένον πορεύεται WH Treg NIV] πορεύεται κατὰ τὸ ὀρισμένον RP

πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ παραδίδοται. **23** καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς τὸ τίς ἄρα εἶη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν.

24 Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι μείζων. **25** ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν εὐεργέται καλοῦνται. **26** ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν ἴγινέσθω ὡς ὁ νεώτερος, καὶ ὁ ἡγούμενος ὡς ὁ διακονῶν. **27** τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος ἢ ὁ διακονῶν; οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος; ἐγὼ δὲ ἔν μέσῳ ὑμῶν εἰμι ὡς ὁ διακονῶν.

28 Ὑμεῖς δὲ ἐστε οἱ διαμεμενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου. **29** καγὼ διατίθεμαι ὑμῖν, καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ μου βασιλείαν, **30** ἵνα ἴνα ἔσθητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἔν τῇ βασιλείᾳ μου, καὶ καθήσεσθε ἐπὶ θρόνων τὰς δώδεκα φυλάς κρίνοντες τὸ Ἰσραήλ.

31 Ἰάκωβ Σίμων, ἰδοὺ ὁ Σατανᾶς ἐξητήσατο ὑμᾶς τοῦ σιναῖσαι ὡς τὸν σίτον. **32** ἐγὼ δὲ ἐδέηθην περὶ σοῦ ἵνα μὴ ἐκλίπῃ ἡ πίστις σου· καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας ἴστήρισον τοὺς ἀδελφούς σου. **33** ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, μετὰ σοῦ ἔτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι. **34** ὁ δὲ εἶπεν· Λέγω σοι, Πέτρε, οὐ φωνήσει σήμερον ἀλέκτωρ ἕως τρίς με ἀπαρνήσῃ εἰδέναι.

35 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλλαντίου καὶ πήρας καὶ ὑποδημάτων, μὴ τινος ὑστερήσατε; οἱ δὲ εἶπαν· Οὐθενός. **36** εἶπεν ἔν αὐτοῖς· Ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων βαλλάντιον ἀράτω, ὁμοίως καὶ πήραν, καὶ ὁ μὴ ἔχων ἴπωλῶν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἀγορασάτω μάχαιραν. **37** λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τό· Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη· καὶ γὰρ τὸ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει. **38** οἱ δὲ εἶπαν· Κύριε, ἰδοὺ μάχαιραι ὧδε δύο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἰκανόν ἐστιν.

22:26 **γινέσθω** WH Treg NIV | γενέσθω RP **27** **ἐν μέσῳ ὑμῶν εἰμι** WH Treg NIV | εἰμι ἐν μέσῳ ὑμῶν RP **30** **ἔσθητε** WH Treg NIV | ἐσθήητε RP • **ἐν τῇ βασιλείᾳ μου** WH Treg NIV | – RP • **καθήσεσθε** NIV Treg | καθήσθε WH; καθίσεσθε RP • **τὰς ... φυλάς κρίνοντες** WH NIV | κρίνοντες τὰς ... φυλάς Treg RP **31** **Σίμων** WH NIV | Εἶπεν δὲ ὁ κύριος Σίμων Treg RP **32** **στήρισον** WH Treg NIV | στήριξον RP **34** **φωνήσει** WH Treg NIV | μὴ φωνήσῃ RP • **ἕως** WH Treg NIV | πρὶν ἢ RP • **με ἀπαρνήσῃ εἰδέναι** WH Treg NIV | ἀπαρνήσῃ μὴ εἰδέναι με RP **36** **δὲ** WH Treg NIV | οὖν RP • **πωλησάτω** WH Treg NIV | πωλήσει RP • **ἀγορασάτω** WH Treg NIV | ἀγοράσει RP **37** **ὅτι** WH Treg NIV | + ἔτι RP • **τὸ** WH Treg NIV | τὰ RP

39 Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταί. **40** γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου εἶπεν αὐτοῖς· Προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν. **41** καὶ αὐτὸς ἀπεσπάρθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βολήν, καὶ θείσ τὰ γόνατα προσηύχετο **42** λέγων· Πάτερ, εἰ βούλει παρένεγκε τοῦτο τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ θέλημά μου ἀλλὰ τὸ σὸν γινέσθω. **43** ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν. **44** καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ ἐκτενέστερον προσηύχετο· «καὶ ἐγένετο ὁ ἰδρῶς αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν.» **45** καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς εὗρεν κοιμωμένους αὐτοὺς ἀπὸ τῆς λύπης, **46** καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί καθεύδετε; ἀναστάντες προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν.

47 Ἐπι αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ ὄχλος, καὶ ὁ λεγόμενος Ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα προήρχετο αὐτούς, καὶ ἠγγισεν τῷ Ἰησοῦ φιλήσαι αὐτόν. **48** Ἰησοῦς δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἰούδα, φιλήματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδως; **49** ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμενον εἶπαν· Κύριε, εἰ πατάξομεν ἐν μαχαίρῃ; **50** καὶ ἐπάταξεν εἷς τις ἐξ αὐτῶν τοῦ ἀρχιερέως τὸν δοῦλον καὶ ἀφείλεν τὸ οὖς αὐτοῦ τὸ δεξιόν. **51** ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἐὰτε ἕως τούτου καὶ ἀψάμενος τοῦ ὠτίου ἰάσατο αὐτόν. **52** εἶπεν δὲ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους ἐπ' αὐτὸν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγούς τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους· Ὡς ἐπὶ ληστὴν ἐξήλθατε μετὰ μαχαίρων καὶ ξύλων; **53** καθ' ἡμέραν ὄντος μου μετ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ οὐκ ἐξετείνετε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ· ἀλλ' αὕτη ἐστὶν ὑμῶν ἡ ὥρα καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους.

22:39 **μαθηταί** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP **42** **παρένεγκε** WH Treg NIV] παρενεγκεῖν RP • **τοῦτο τὸ ποτήριον** WH Treg NIV] τὸ ποτήριον τοῦτο RP • **γινέσθω** WH Treg NIV] γενέσθω RP **43-44** **ὤφθη δὲ ... ἐπὶ τὴν γῆν.** Treg NIV RP] [[WH]] • **ἀπ'** NIV RP] ἀπὸ τοῦ [[WH]] Treg • **καὶ ἐγένετο** [[WH]] NIV] ἐγένετο δὲ Treg RP **45** **κοιμωμένους αὐτοὺς** WH Treg NIV] αὐτοὺς κοιμωμένους RP **47** **Ἐπι** WH Treg NIV] + δέ RP **48** **Ἰησοῦς δὲ** WH Treg NIV] Ὁ δὲ Ἰησοῦς RP **49** **εἶπαν** WH Treg NIV] + αὐτῷ RP **50** **τοῦ ἀρχιερέως τὸν δοῦλον** WH Treg NIV] τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως RP • **τὸ οὖς αὐτοῦ** WH Treg NIV] αὐτοῦ τὸ οὖς RP **51** **ὠτίου** WH Treg NIV] + αὐτοῦ RP **52** **δὲ** WH Treg NIV] + ὁ RP • **ἐξήλθατε** WH Treg NIV] ἐξεληλύθατε RP **53** **ἐστὶν ὑμῶν** WH Treg NIV] ὑμῶν ἐστὶν RP

54 Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον καὶ ἑισήγαγον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως· ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει μακρόθεν. 55 ἑριαψάντων δὲ πῦρ ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς καὶ συγκαθισάντων ἐκάθητο ὁ Πέτρος ἑμέσος αὐτῶν. 56 ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τις καθήμενον πρὸς τὸ φῶς καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ εἶπεν· Καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν· 57 ὁ δὲ ἠρνήσατο λέγων· Οὐκ οἶδα αὐτόν, γύναι· 58 καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος ἰδὼν αὐτὸν ἔφη· Καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ· ὁ δὲ Πέτρος ἔφη· Ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί. 59 καὶ διαστάσης ὡσεὶ ὥρας μιᾶς ἄλλος τις διίσχυρίζετο λέγων· Ἐπ' ἀληθείας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦν, καὶ γὰρ Γαλιλαῖός ἐστιν· 60 εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος· Ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεις, καὶ παραχρῆμα ἔτι λαλοῦντος αὐτοῦ ἐφώνησεν ἀλέκτωρ. 61 καὶ στραφεὶς ὁ κύριος ἐνέβλεψεν τῷ Πέτρῳ, καὶ ὑπεμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ λόγου τοῦ κυρίου ὡς εἶπεν αὐτῷ ὅτι Πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι ἡ σήμερον ἀπαρνήσῃ με τρίς. 62 καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσεν πικρῶς.

63 Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες αὐτὸν ἐνέπαιζον αὐτῷ δέροντες, 64 καὶ περικαλύψαντες αὐτὸν ἐπηρώτων λέγοντες· Προφήτευσον, τίς ἐστιν ὁ παῖσας σε; 65 καὶ ἕτερα πολλά βλασφημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν.

66 Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ λαοῦ, ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμματεῖς, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν, 67 λέγοντες· Εἰ σὺ εἶ ὁ χριστός, εἰπὸν ἡμῖν. εἶπεν δὲ αὐτοῖς· Ἐὰν ὑμῖν εἶπω οὐ μὴ πιστεύσητε· 68 ἐὰν δὲ ἐρωτήσω, οὐ μὴ ἀποκριθῆτε. 69 ἀπὸ τοῦ νῦν δὲ ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ. 70 εἶπαν δὲ πάντες· Σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ; ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· Ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐγὼ εἰμι. 71 οἱ δὲ εἶπαν· Τί ἔτι ἔχομεν μαρτυρίας χρεῖαν; αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

22:54 εἰσήγαγον WH Treg NIV] + αὐτὸν RP • τὴν οἰκίαν WH Treg NIV] τὸν οἶκον RP 55 περιψάντων WH Treg NIV] Ἀψάντων RP • συγκαθισάντων WH Treg NIV] + αὐτῶν RP • μέσος WH Treg NIV] ἐν μέσῳ RP 57 ἠρνήσατο WH Treg NIV] + αὐτόν RP • Οὐκ οἶδα αὐτόν γύναι WH Treg NIV] Γύναι οὐκ οἶδα αὐτόν RP 58 ἔφη WH Treg NIV] εἶπεν RP 61 λόγου Treg RP] ῥήματος WH NIV • σήμερον WH Treg NIV] – RP 62 ἔξω WH Treg NIV] + ὁ Πέτρος RP 63 αὐτόν WH Treg NIV] τὸν Ἰησοῦν RP 64 αὐτόν ἐπηρώτων WH Treg NIV] αὐτόν ἔτυπον αὐτοῦ τὸ πρόσωπον καὶ ἐπηρώτων αὐτόν RP 66 τε WH Treg NIV] – RP • ἀπήγαγον WH Treg NIV] ἀνήγαγον RP 68 δὲ WH Treg NIV] + καὶ RP • ἀποκριθῆτε WH NIV] μοι ἢ ἀπολύσητε Treg RP 69 δὲ WH Treg NIV] – RP 71 ἔχομεν μαρτυρίας χρεῖαν WH Treg NIV] χρεῖαν ἔχομεν μαρτυρίας RP

23:1 Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸν Πιλάτον. **2** ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ λέγοντες· Τοῦτον εὗραμεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος ἡμῶν καὶ κωλύοντα ἴσχυρας Καίσαρι ἰσοδύναμις ἡμεῶν· καὶ λέγοντα ἑαυτὸν χριστὸν βασιλέα εἶναι. **3** ὁ δὲ Πιλάτος ἠρώτησεν αὐτὸν λέγων· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη· Σὺ λέγεις. **4** ὁ δὲ Πιλάτος εἶπεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους· Οὐδὲν εὕρισκω αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. **5** οἱ δὲ ἐπίσχυον λέγοντες ὅτι Ἀνασεῖι τὸν λαὸν διδάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ᾧδε.

6 Πιλάτος δὲ ἀκούσας ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλιλαῖός ἐστιν, **7** καὶ ἐπιγνοὺς ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας Ἡρώδου ἐστὶν ἀπέπεμψεν αὐτὸν πρὸς Ἡρώδη, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις. **8** ὁ δὲ Ἡρώδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη λίαν, ἦν γὰρ ἐξ ἰκανῶν χρόνων θέλων ἰδεῖν αὐτὸν διὰ τὸ ἀκούειν περὶ αὐτοῦ, καὶ ἠλπίζεν τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον. **9** ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἰκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ. **10** εἰστήκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς εὐτόμως κατηγοροῦντες αὐτοῦ. **11** ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν καὶ ὁ Ἡρώδης σὺν τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ καὶ ἐμπαίξας περιβαλὼν ἐσθῆτα λαμπρὰν ἀπέπεμψεν αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ. **12** ἐγένοντο δὲ φίλοι ὅ τε Ἡρώδης καὶ ὁ Πιλάτος ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων· προϋπήρχον γὰρ ἐν ἐχθρᾷ ὄντες πρὸς αὐτούς.

13 Πιλάτος δὲ συγκαλεσάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαόν **14** εἶπεν πρὸς αὐτούς· Προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὡς ἀποστρέφοντα τὸν λαόν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας οὐθὲν εὔρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον ὧν κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ. **15** ἀλλ' οὐδὲ Ἡρώδης, ἀπέπεμψεν γὰρ αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς· καὶ ἰδοὺ οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶν πεπραγμένον αὐτῷ· **16** παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω.

23:2 ἡμῶν WH Treg NIV] – RP • φόρους Καίσαρι WH Treg NIV] Καίσαρι φόρους RP • καὶ WH Treg NIV] – RP • αὐτὸν WH] ἑαυτὸν Treg NIV RP **3** ἠρώτησεν WH Treg NIV] ἐπηρώτησεν RP **5** καὶ WH Treg NIV] – RP **6** ἀκούσας WH NIV] + Γαλιλαίαν Treg RP **8** ἐξ ἰκανῶν χρόνων θέλων WH Treg NIV] θέλων ἐξ ἰκανοῦ RP • ἀκούειν WH Treg NIV] + πολλὰ RP **11** καὶ NIV] – WH Treg RP • περιβαλὼν WH NIV] αὐτὸν Treg RP **12** Ἡρώδης καὶ ὁ Πιλάτος WH Treg NIV] Πιλάτος καὶ ὁ Ἡρώδης RP • αὐτούς WH] αὐτοῦς Treg NIV; ἑαυτούς RP **14** οὐθὲν WH Treg NIV] οὐδὲν RP **15** ἀπέπεμψεν γὰρ αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς WH NIV] ἀπέπεμψα γὰρ ὑμᾶς πρὸς αὐτόν Treg RP **16** ἀπολύσω WH Treg NIV] + **17** Ἀνάγκη δὲ εἶχεν ἀπολύειν αὐτοῖς κατὰ ἐορτὴν ἓνα. RP

18 Ἐνέκραγον δὲ παμπληθεὶ λέγοντες· Αἶρε τοῦτον, ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν τὸν Βαραββᾶν· 19 ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενομένην ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον βληθεὶς ἐν τῇ φυλακῇ· 20 πάλιν ἡ δὲ Πιλαῶτος προσεφώνησεν, θέλων ἀπολύσαι τὸν Ἰησοῦν· 21 οἱ δὲ ἐπεφώνουν λέγοντες· Ὑπακούου τοῦ σταύρου τοῦ αὐτοῦ· 22 ὁ δὲ τρίτον εἶπεν πρὸς αὐτούς· Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗτος; οὐδὲν αἴτιον θανάτου εὔρον ἐν αὐτῷ· παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω· 23 οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλαις αἰτούμενοι αὐτὸν σταυρωθῆναι, καὶ κατίσχυον αἱ φωναὶ τῶν αὐτῶν· 24 καὶ Πιλαῶτος ἐπέκρινεν γενέσθαι τὸ αἴτημα αὐτῶν· 25 ἀπέλυσεν δὲ τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον βεβλημένον εἰς φυλακὴν ὃν ἠτοῦντο, τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκεν τῷ θελήματι αὐτῶν·

26 Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτὸν, ἐπιλαβόμενοι Σίμωνά τινα Κυρηναῖον ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν φέρειν ὀπισθεν τοῦ Ἰησοῦ· 27 Ἐκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ γυναικῶν αἱ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν· 28 στραφεὶς δὲ πρὸς αὐτάς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Θυγατέρες Ἱερουσαλήμ, μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμέ· πλὴν ἐφ' ἑαυτάς κλαίετε καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν, 29 ὅτι ἰδοὺ ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦσιν Μακάριαι αἱ στείραι καὶ αἱ κοιλίαι αἱ οὐκ ἐγέννησαν καὶ μαστοὶ οἱ οὐκ ἔθρεψαν· 30 τότε ἄρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσιν· Πέσετε ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς· Καλύψατε ἡμᾶς· 31 ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται;

32 Ἦγοντο δὲ καὶ ἕτεροι κακοῦργοι δύο σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι· 33 καὶ ὅτε ἦλθον ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμενον Κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτὸν καὶ τοὺς κακοῦργους, ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν· 34 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγεν· Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἴδασιν τί ποιοῦσιν· διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλον κλήρους· 35 καὶ εἰστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν· ἐξεμυκτήριζον

23:18 Ἐνέκραγον WH Treg NIV | Ἀνέκραξαν RP • τὸν WH Treg NIV | – RP 19 βληθεὶς ἐν τῇ φυλακῇ WH Treg NIV | βεβλημένος εἰς φυλακὴν RP 20 δὲ WH Treg NIV | οὖν RP • προσεφώνησεν Treg RP | + αὐτοῖς WH NIV 21 Σταύρου σταύρου WH Treg NIV | Σταύρωσον σταύρωσον RP 23 αὐτῶν WH NIV | + καὶ τῶν ἀρχιερέων Treg RP 24 καὶ WH Treg NIV | Ὁ δὲ RP 25 εἰς WH Treg NIV | + τὴν RP 26 Σίμωνά τινα Κυρηναῖον ἐρχόμενον WH Treg NIV | Σίμωνός τις Κυρηναῖος ἐρχόμενος RP 27 αἱ WH Treg NIV | + καὶ RP 28 ὁ NIV RP | – WH Treg 29 αἱ WH Treg NIV | – RP • ἔθρεψαν WH Treg NIV | ἐθήλασαν RP 31 τῷ Treg NIV RP | – WH 32 κακοῦργοι δύο WH NIV | δύο κακοῦργοι Treg RP 33 ἦλθον WH Treg NIV | ἀπήλθον RP 34 ὁ δὲ ... ποιοῦσιν Treg NIV RP | [[WH]] • κλήρους NIV | κλήρον WH Treg RP

δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες λέγοντες· Ἄλλους ἔσωσεν, σωσάτω ἑαυτόν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ χριστός τοῦ θεοῦ, ὃ ἐκλεκτός. **36** Ἐνέπαιξαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται προσερχόμενοι, ὄξος προσφέροντες αὐτῷ **37** καὶ λέγοντες· Εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν. **38** ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφή ἐπὶ αὐτῷ· Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων οὗτος.

39 Εἷς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτόν λέγων· Οὐχὶ σὺ εἶ ὁ χριστός; σῶσον σεαυτόν καὶ ἡμᾶς. **40** ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπιτιμῶν αὐτῷ ἔφη· Οὐδὲ φοβῆ σὺ τὸν θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ; **41** καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως, ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἐπραξεν. **42** καὶ ἔλεγεν· Ἰησοῦ, μνήσθητί μου ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. **43** καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀμήν· σοι λέγω· σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ.

44 Καὶ ἦν ἡ ἡδὴ ὥσει ὥρα ἕκτη καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης **45** τοῦ ἡλίου ἐκλιπόντος, ἐσχίσθη δὲ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον. **46** καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Πάτερ, εἰς χεῖράς σου παρατίθειμαι τὸ πνεῦμά μου. τοῦτο δὲ εἰπὼν ἐξέπνευσεν. **47** Ἴδὼν δὲ ὁ ἑκατοντάρχης τὸ γενόμενον ἐδόξαζεν τὸν θεὸν λέγων· Ὁντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν. **48** καὶ πάντες οἱ συμπαραγερόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωρήσαντες τὰ γενόμενα, τύπτοντες τὰ στήθη ὑπέστρεφον.

23:35 ἄρχοντες WH Treg NIV] + σὺν αὐτοῖς RP • τοῦ θεοῦ ὁ WH NIV] ὁ τοῦ θεοῦ Treg RP **36** ἐνέπαιξαν WH NIV] ἐνέπαιζον Treg RP • ὄξος WH Treg NIV] καὶ ὄξος RP **38** ἐπιγραφή WH NIV] + ἐπιγεγραμμένη Treg; + γεγραμμένη RP • αὐτῷ WH Treg NIV] + γράμμασιν Ἑλληνικοῖς καὶ Ῥωμαϊκοῖς καὶ Ἑβραϊκοῖς Οὗτός ἐστιν RP • οὗτος WH Treg NIV] – RP **39** λέγων Treg NIV RP] – WH • Οὐχὶ WH Treg NIV] Εἰ RP **40** ἐπιτιμῶν αὐτῷ ἔφη WH Treg NIV] ἐπετίμα αὐτῷ λέγων RP **42** ἔλεγεν WH Treg NIV] + τῷ RP • μου WH Treg NIV] + κύριε RP • ἐν τῇ βασιλείᾳ Treg RP] εἰς τὴν βασιλείαν WH NIV **43** αὐτῷ WH NIV] + ὁ Ἰησοῦς Treg RP • σοι λέγω WH Treg NIV] λέγω σοι RP **44** Καὶ ἦν WH Treg NIV] ἦν δὲ RP • ἡδὴ WH Treg NIV] – RP **45** τοῦ ἡλίου ἐκλιπόντος WH NIV] καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ Treg RP • δὲ WH NIV] – Treg RP **46** παρατίθειμαι WH Treg NIV] παραθήσομαι RP • τοῦτο δὲ WH Treg NIV] καὶ ταῦτα RP **47** ἐδόξαζεν WH Treg NIV] ἐδόξασεν RP **48** θεωρήσαντες WH Treg NIV] θεωροῦντες RP • τύπτοντες WH Treg NIV] + ἑαυτῶν RP

49 εἰστήκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ ἄνθρωποι ἄνθρωποι μακρόθεν, καὶ γυναῖκες αἱ συνακολουθοῦσαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὁρᾶσαι ταῦτα.

50 Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσήφ βουλευτῆς ὑπάρχων, ἄνθρωπος ἀγαθὸς καὶ δίκαιος — **51** οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν — ἀπὸ Ἀριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων, ὃς προσεδέχετο τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, **52** οὗτος προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ ἤτησατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, **53** καὶ καθελὼν ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι, καὶ ἔθηκεν αὐτὸν ἐν μνήματι λαξευτῷ οὐ οὐκ ἦν οὐδεὶς οὐπω κείμενος. **54** καὶ ἡμέρα ἦν παρασκευῆς, καὶ σάββατον ἐπέφωσκεν. **55** κατακολουθήσασαι δὲ αἱ γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν συνελθλυθῆσαι ἐκ τῆς Γαλιλαίας αὐτῷ, ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον καὶ ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ, **56** ὑποστρέψασαι δὲ ἠτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα.

Καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν, **24:1** τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου βαθέως ἐπὶ τὸ μνημα ἦλθον φέρουσαι ἅ ἠτοίμασαν ἀρώματα. **2** εὖρον δὲ τὸν λίθον ἀποκεκλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημεῖου, **3** εἰσελθοῦσαι δὲ οὐκ εὖρον τὸ σῶμα. **4** καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀπορεῖσθαι αὐτὰς περὶ τούτου καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο ἐπέστησαν αὐταῖς ἐν ἐσθῆτι ἀστραπτουσίᾳ. **5** ἐμφόβων δὲ γενομένων αὐτῶν καὶ κλινουσῶν τὰ πρόσωπα εἰς τὴν γῆν εἶπαν πρὸς αὐτὰς· Τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν; **6** οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλὰ ἠγέρθη. μνήσθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν ἔτι ὢν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, **7** λέγων τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ὅτι δεῖ παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν καὶ σταυρωθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι. **8** καὶ ἐμνήσθησαν τῶν

23:49 αὐτῷ WH Treg NIV] αὐτοῦ RP • μακρόθεν Treg RP] ἀπο μακρόθεν WH NIV • συνακολουθοῦσαι WH Treg NIV] συνακολουθήσασαι RP **50** ἀνὴρ WH Treg RP] καὶ ἀνὴρ NIV **51** προσεδέχετο WH Treg NIV] καὶ προσεδέχετο καὶ αὐτὸς RP **53** καθελὼν WH Treg NIV] + αὐτὸ RP • αὐτὸν WH Treg NA] αὐτὸ NIV RP • οὐδεὶς οὐπω WH Treg NIV] οὐδέπω οὐδεὶς RP **54** παρασκευῆς καὶ WH Treg NIV] Παρασκευῆ RP **55** αἱ WH Treg NIV] – RP • ἐκ τῆς Γαλιλαίας αὐτῷ WH NIV] αὐτῷ ἐκ τῆς Γαλιλαίας Treg RP **24:1** ἐπὶ τὸ μνημα ἦλθον WH NIV] ἦλθον ἐπὶ τὸ μνημα Treg RP • ἀρώματα WH Treg NIV] + καὶ τινες σὺν αὐταῖς RP **3** εἰσελθοῦσαι δὲ WH Treg NIV] Καὶ εἰσελθοῦσαι RP • σῶμα WH] + τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Treg NIV RP **4** ἀπορεῖσθαι WH Treg NIV] διαπορεῖσθαι RP • ἐσθῆτι ἀστραπτουσίᾳ WH Treg NIV] ἐσθήσειν ἀστραπτούσαις RP **5** τὰ πρόσωπα WH Treg NIV] τὸ πρόσωπον RP **6** οὐκ ἔστιν ὧδε ἀλλὰ ἠγέρθη Treg NIV RP] [[WH]] **7** τὸν ... ἀνθρώπου ὅτι δεῖ WH Treg NIV] ὅτι δεῖ τὸν ... ἀνθρώπου RP

ρήμάτων αὐτοῦ, **9** καὶ ὑποστρέψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου ἀπήγγειλαν ταῦτα πάντα τοῖς ἔνδεκα καὶ πᾶσιν τοῖς λοιποῖς. **10** ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ Ἰωάννα καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς· ἔλεγον πρὸς τοὺς ἀποστόλους ταῦτα. **11** καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ λῆρος τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἠπίστουν αὐταῖς. **12** Ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς ἐδραμεν ἐπὶ τὸ μνημεῖον· καὶ παρακύψας βλέπει τὰ ὀθόνια μόναν· καὶ ἀπῆλθεν πρὸς αὐτὸν θαυμάζων τὸ γεγονός·¹

13 Καὶ ἰδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἦσαν πορευόμενοι εἰς κώμην ἀπέχουσαν σταδίους ἐξήκοντα ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, ἣ ὄνομα Ἐμμαοῦς, **14** καὶ αὐτοὶ ὠμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων. **15** καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμιλεῖν αὐτοὺς καὶ συζητεῖν καὶ αὐτὸς Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς, **16** οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν. **17** εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· Τίνες οἱ λόγοι οὗτοι οὓς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες; καὶ ἐστάθησαν σκυθρωποί. **18** ἀποκριθεὶς δὲ εἰς ὄνοματι² Κλεοπᾶς εἶπεν πρὸς αὐτόν· Σὺ μόνος παροικεῖς Ἱερουσαλήμ καὶ οὐκ ἔγνωσ τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις; **19** καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ποῖα; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· Τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζαρηνοῦ, ὃς ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, **20** ὅπως τε παρέδωκαν αὐτόν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. **21** ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραὴλ· ἀλλὰ γε καὶ σὺν πᾶσιν τούτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει ἀφ' οὗ ταῦτα ἐγένετο. **22** ἀλλὰ καὶ γυναῖκες τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς, γενόμεναι ὀρθριναὶ ἐπὶ τὸ μνημεῖον **23** καὶ μὴ εὑροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ ἦλθον λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ἐωρακέναι, οἱ λέγουσιν αὐτόν ζῆν. **24** καὶ ἀπῆλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὔρον οὕτως καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον, αὐτόν δὲ οὐκ εἶδον. **25** καὶ αὐτὸς εἶπεν πρὸς αὐτούς· Ὡ ἀνόητοι

24:10 ἡ WH Treg NIV] -RP • ἔλεγον WH Treg NIV] αἱ ἔλεγον RP **11** ταῦτα WH Treg NIV] αὐτῶν RP **12** Ὁ δὲ ... τὸ γεγονός Treg NIV RP] [[WH]] • ὀθόνια [[WH]] Treg NIV] + κείμενα RP • αὐτόν [[WH]]] αὐτόν Treg; ἑαυτόν NIV RP **13** ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἦσαν πορευόμενοι WH NIV] ἦσαν πορευόμενοι ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ Treg RP **15** αὐτὸς WH Treg NIV] + ὁ RP **17** ἐστάθησαν WH Treg NIV] ἐστε RP **18** εἰς ὄνοματι WH Treg NA] εἰς ἐξ αὐτῶν ὄνοματι NIV; ὁ εἰς ᾧ ὄνομα RP **19** Ναζαρηνοῦ WH Treg NIV] Ναζωραίου RP **21** καὶ WH Treg NIV] - RP • ἄγει WH NIV] + σήμερον Treg RP **22** ὀρθριναὶ WH Treg NIV] ὀρθρῖαι RP **24** καὶ NIV RP] - WH Treg

και βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεῦειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται·
26 οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν χριστὸν και εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ;
27 και ἀρξάμενος ἀπὸ Μωϋσέως και ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν Ἰδιερμήνευσεν
αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περι Ἰεαυτοῦ.

28 Και ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην οὐ ἐπορεύοντο, και αὐτὸς Ἰπροσεποιήσατο
Ἰπορρώτερον πορεύεσθαι. **29** και παρεβιάσαντο αὐτὸν λέγοντες· Μείνον μεθ'
ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἐσπέραν ἐστὶν και κέκλικεν Ἰἤδη ἡ ἡμέρα. και εἰσηλθεν τοῦ
μεῖναι σὺν αὐτοῖς. **30** και ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν μετ' αὐτῶν λαβῶν
τὸν ἄρτον εὐλόγησεν και κλάσας ἐπέδιδου αὐτοῖς· **31** αὐτῶν δὲ διηνοιχθησαν οἱ
ὀφθαλμοὶ και ἐπέγνωσαν αὐτόν· και αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν. **32** και
εἶπαν πρὸς ἀλλήλους· Οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν Ἰἐν ἡμῖν Ἰὼς ἐλάλει
ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, Ἰὼς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς; **33** και ἀναστάντες αὐτῇ τῇ
ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλήμ, και εὗρον Ἰἠθροισμένους τοὺς ἔνδεκα και
τοὺς σὺν αὐτοῖς, **34** λέγοντας ὅτι Ἰὄντως ἠγέρθη ὁ κύριος Ἰκαι ὤφθη Σίμωνι.
35 και αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ και ὼς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ
ἄρτου.

36 Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων Ἰαὐτὸς ἔστη ἐν μέσῳ Ἰαὐτῶν.
37 πτοηθέντες δὲ και ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδόκου πνεῦμα θεωρεῖν. **38** και
εἶπεν αὐτοῖς· Τί τεταραγμένοι ἐστέ, και διὰ τί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν
ἐν τῇ καρδίᾳ Ἰὑμῶν; **39** Ἰδετε τὰς χεῖράς μου και τοὺς πόδας μου ὅτι Ἰἐγὼ
εἰμι αὐτός Ἰ· ψηλαφήσατέ με και Ἰδετε, ὅτι πνεῦμα σάρκα και ὄστέα οὐκ
ἔχει καθὼς ἐμε θεωρεῖτε ἔχοντα. **40** Ἰ[και τοῦτο εἰπὼν Ἰἔδειξεν αὐτοῖς τὰς
χεῖρας και τοὺς πόδας.] **41** ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς και
θαυμαζόντων εἶπεν αὐτοῖς· ἸἘχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε; **42** οἱ δὲ ἐπέδωκαν
αὐτῷ Ἰχθῦος ὁποῦ Ἰμέρος· **43** και λαβῶν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν.

24:27 **διερμήνευσεν** WH Treg NIV] διερμήνευεν RP • **εαυτοῦ** WH NIV RP]
αὐτοῦ Treg **28 προσεποιήσατο** WH Treg NIV] προσεποιεῖτο RP • **πορρώτερον**
WH Treg NIV] πορρωτέρω RP **29 ἤδη** WH Treg NIV] – RP **32 ἐν ἡμῖν** Treg
NIV RP] – WH • **ὼς** WH Treg NIV] και ὼς RP **33 ἠθροισμένους** WH Treg
NIV] συνηθροισμένους RP **34 ὄντως ἠγέρθη ὁ κύριος** WH Treg NIV] ἸΗγέρθη ὁ
κύριος ὄντως RP **36 αὐτὸς** WH Treg NIV] + ὁ Ἰησοῦς RP • **αὐτῶν** WH] + και
λέγει αὐτοῖς Εἰρήνη ὑμῖν Treg NIV RP **38 τῇ καρδίᾳ** WH Treg NIV] ταῖς καρδίαις
RP **39 ἐγὼ εἰμι αὐτός** WH Treg NIV] αὐτὸς ἐγὼ εἰμι RP **40 και τοῦτο ... τοὺς**
πόδας Treg NIV RP] [[WH]] • **ἔδειξεν** [[WH]] Treg NIV] ἐπέδειξεν RP **42 μέρος**
WH NIV] + και ἀπὸ μελισσίου κηρίου Treg RP

44 Εἶπεν δὲ ῥὰς αὐτοὺς· Οὗτοι οἱ λόγοι ῥὰς μου οὐς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὦν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως ῥὰς καὶ προφήταις καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ. **45** τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς, **46** καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι οὕτως ῥὰς γέγραπται παθεῖν τὸν χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, **47** καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν ῥὰς καὶ ἄφεςιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη — ῥὰς ἀρξάμενοι ἀπὸ Ἱερουσαλήμ· **48** ὑμεῖς ῥὰς ἔστε μάρτυρες τούτων. **49** καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ῥὰς ἐξαποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς μου ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ καθίσατε ἐν τῇ ῥὰς πόλει ἕως οὗ ἐνδύσησθε ῥὰς ἐξ ὕψους δύναμιν·

50 Ἐξήγαγεν δὲ αὐτοὺς ῥὰς ἕως ῥὰς πρὸς Βηθανίαν, καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς. **51** καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτοὺς διέστη ἀπ' αὐτῶν ῥὰς [καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν]· **52** καὶ αὐτοὶ ῥὰς [προσκυνήσαντες αὐτὸν] ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης, **53** καὶ ἦσαν διὰ παντὸς ἐν τῷ ἱερῷ ῥὰς εὐλογοῦντες τὸν ῥὰς θεόν.

24:44 πρὸς αὐτούς WH Treg NIV] αὐτοῖς RP • μου WH Treg NIV] – RP • καὶ RP] + τοῖς WH Treg NIV **46** γέγραπται WH Treg NIV] + καὶ οὕτως ἔδει RP **47** καὶ Treg NIV RP] εἰς WH NA • ἀρξάμενοι WH Treg NIV] ἀρξάμενον RP **48** ἔστε Treg] – WH NIV; δὲ ἔστε RP **49** ἐξαποστέλλω WH Treg] ἀποστέλλω NIV RP • πόλει WH Treg NIV] + Ἱερουσαλήμ RP • ἐξ ὕψους δύναμιν WH Treg NIV] δύναμιν ἐξ ὕψους RP **50** ἕως WH Treg NIV] ἕξ ἕως RP NA • πρὸς WH Treg NIV] εἰς RP **51** καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν Treg NIV RP] [[WH]] **52** προσκυνήσαντες αὐτὸν Treg NIV RP] [[WH]] **53** εὐλογοῦντες WH NIV] αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες Treg RP • θεόν WH Treg NIV] + Ἀμήν RP